

**STICHTING
'T GROENLAND**

2019-2024

"Nieuw voedsel van eigen bodem, in Sahel-gebied" (pag. 58)

**STICHTING
'T GROENLAND**

Voor de armsten in de samenleving

Koninklijke onderscheiding voor werkzaamheden van stichting 't Groenland!

De jarenlange hulpverlening door de stichting 't Groenland aan de armsten in de mondiale samenleving heeft, tot verrassing van de oprichter van de stichting, geleid tot een koninklijke onderscheiding. 't Groenland zag in 1981 het levenslicht en is de stichting van de "C.A.K. Groep", moedermaatschappij van o.m. financieel adviescentrum "Academica", verzekeringsmaatschappij "National Academic" en de daarmee samenhangende landelijk bekende assuradeur "Promovendum". 't Groenland financiert en ondersteunt vooral kleine stichtingen die werkzaam zijn voor de meest hulpbehoevenden in de armste gebieden van Afrika.

"Wat je weggeeft met je hart, krijg je tienvoudig terug!" Als kind uit een arm gezin heeft de oprichter van de C.A.K. Groep ervaren dat samen delen in de meeste gevallen tot meer rijkdom leidt dan alles voor jezelf houden. Dat geldt zowel voor het geestelijk als voor het materieel welzijn. Daarom besloot hij bij de oprichting van zijn bedrijven dat, op het moment dat deze sterk genoeg zouden zijn, een aanzienlijk deel van het bedrijfsresultaat terecht diende te komen bij 'de armsten in de samenleving'. Een streven dat ook door de huidige bestuursgeneratie is overgenomen en van harte wordt ondersteund.

Het samendelenprincipe is een basiselement in de ondernemingen gebleven. Ondanks, of wellicht juist door dit principe, hebben de bedrijven in de loop der jaren enerzijds financieel en anderzijds kwalitatief een sterke groei doorgemaakt.

Lessen in Banko, Ghana

Toch heeft het nog tot 1997 geduurd voordat de C.A.K. Groep voor het eerst een bedrijfsresultaat genereerde dat niet meer in zijn geheel behoefde te worden bestemd

voor de groei van de onderneming. Het restant werd in 'de pot van de stichting' gestopt. Het is in datzelfde jaar dat Anja van der Valk, uit Hendrik Ido Ambacht, even langskomt om te vragen of wij (van de stichting) iets over hadden voor de heropbouw van een schooltje in het dorpje Banko, in Ghana, een schooltje dat met instorting bedreigd werd. Wij hebben Anja toen een bedrag van vijfduizend gulden meegegeven, omgerekend circa € 2.300,-. Tot onze verrassing sprong Anja "een gat in de lucht". Ze verdween spoorloos, op eigen kosten, per vliegtuig richting Accra, om vandaar met een busje via Kumasi, urenlang rijdend over schier onberijdbare wegen, aan "het eind van de wereld" terecht te komen; het vierduizend inwoners tellende dorpje Banko. In Banko had niemand een auto. 95 procent van de bevolking had nog nooit een vliegtuig gezien. Wel was er één telefoonlijn, een lijn die op palen vanaf de 'beschaafde' wereld langs die verkeersweg in het dorp terecht was gekomen. Regelmatig was er

storing op die lijn maar af en toe was het toch mogelijk om iemand te bellen, indien nodig. Die verkeersweg liep dwars door Banko. Precies middenin Banko werd de verkeersweg haaks doorsneden door een andere verkeersweg, hoewel het woord "verkeersweg" daar amper voor gebruikt mocht worden. Het waren in feite brede uitgesleten paden waar gedurende wellicht honderden jaren voetgangers van A naar B en van B naar A hadden gelopen, al dan niet met beladen ezels of met door ezels getrokken karren. Gemiddeld eens in de drie kwartier passeerde er een auto op het bewuste kruispunt. Automobilisten konden het dorp passeren, of daar juist op het kruispunt afslaan, onder de voorwaarde dat er op dat moment geen ernstig zieken in Banko aanwezig waren. Was er wel een ernstig zieke dan mocht de automobilist alleen passeren als hij eerst de zieke met zijn auto afleverde in het dichtstbijzijnde ziekenhuis, dat tachtig kilometer verderop in Kumazi lag.

In deze situatie werkte Anja in Banko. Met onze vijfduizend gulden en nog zevenhonderdvijftig elders opgehaalde guldens kwam Anja in Banko aan. Met die opbrengst is in dat kleine dorp in korte tijd een wonder verricht. Door de vaders en moeders van de schoolkinderen werden bomen omgezaagd, uit de eigen klei stenen gebakken, cementen vloeren aangelegd, enthousiast alle eigen arbeidskracht gemobiliseerd en binnen enkele weken stond er een nieuwe school met zes klassen alsmede voldoende plekken met essentiële schaduw. Bij terugkomst toonde Anja ons de foto's van de inmiddels in gebruik genomen nieuwe school, met vereende krachten opgebouwd. Slechts aan het geld had het Banko in aanvang ontbroken, maar toen Anja daarmee was gekomen, was er geen houden meer aan geweest en stond daar in no-time een nieuwe school. "Maar", zei Anja: "Het zou wel fijn zijn als er ook nog tafels en stoelen of bankjes zouden zijn en bijvoorbeeld

Koninklijke Onderscheiding

schoolborden, want nu zijn er alleen maar kale muren. Wij vonden nog duizend gulden en stelden die ter beschikking aan Anja. Drie maanden later waren alle klassen voorzien van geïmproviseerde tafeltjes, stoelen en schoolborden, plus dat op de centrale wand van de school de continenten van Afrika en Europa waren afgebeeld, voorzien van een grote pijl over zee van Hendrik Ido Ambacht naar Banko. Op basis van een simpele taxatie kon worden vastgesteld dat met de sponsoring van in totaal € 3.100,- er in Banko een school was gebouwd met een Nederlandse tegenwaarde van € 88.000,-. Het opende onze ogen. De waarde van onze investering was anno 1997 in Afrika met een factor 28 gestegen.

De allerarmsten

De armsten in de samenleving in Afrika waren en zijn aanzienlijk armer en hulpbehoevender dan de armsten in Nederland. De armen in Afrika missen zelfs normale basisbehoeften waar wij, in Nederland, al decennia, soms al meer dan honderd jaar, aan gewend zijn. Vandaar dat wij vonden dat wij, als stichting, onze steun aan de medemens beter in Afrika zouden kunnen verlenen dan in ons eigen land.

Levensreddend

De bedrijven die 't Groenland sponsorden, begonnen eind negentiger jaren en aan het begin van deze eeuw steeds beter te renderen. Dat betekende dat stichting 't Groenland meer armslag kreeg om hulp te bieden daar waar deze het hardst nodig was. Door het gemis aan een medische post in Banko stierven vooral veel aanstaande moeders in het kraambed, hoewel in de meeste gevallen zelfs van een bed niet eens kon worden gesproken. Bevallingen vonden vaak plaats op een deken op de vloer. Ging er ook maar iets mis, dan kostte dat vaak het leven van de moeder en/of het kind. Binnen enkele jaren tijd moesten daarom in Banko zowel een weeshuis als een medische post worden gebouwd. Voor het weeshuis werd een echtpaar gevonden dat de zorg van circa twintig kinderen op zich nam. De kosten voor de bouw van beide gebouwen konden door 't Groenland gedragen worden. De kosten voor de opvoeding van de weeskinderen hoorden daar gedurende een aantal jaren ook bij. De Ghanese overheid stelde medisch personeel ter beschikking toen bleek dat de medische post in samenwerking tussen 't Groenland, en de Stichting Over Grenzen voor Ghana van Anja van der Valk, kon worden gebouwd.

Urbanisatie

Na enkele jaren deed het merkwaardige fenomeen zich voor dat bewoners van omliggende dorpen rond

Banko vanwege de steeds betere voorzieningen naar Banko trokken; er kwam een kleine urbanisatie op gang. Dat bracht spanningen met zich mee. Leerzaam! Anja besloot om ook in het dichtstbijzijnde dorp hulp te gaan verlenen en zorgde in Banko tegelijkertijd voor een microkrediet aan vrouwen die een eigen bedrijfje wilden starten. Dit was voor ons het sein om heel langzaam de ondersteuning af te bouwen. Banko was in staat om, met veel betere voorzieningen dan voorheen, op eigen benen te staan.

De samen met Anja van der Valk uitgevoerde activiteiten in Banko hebben ons duidelijk gemaakt waar en welke hulp in de wereld het hardst nodig is en hoe je die het best kunt organiseren. Belangrijk voor ons is ons te realiseren dat de hulpverleners in het Afrikaanse veld veel hogere credits dienen te krijgen dan wij, van de stichting 't Groenland, die grotendeels vanuit ons eigen land opereren. De omstandigheden ter plekke zijn soms zo basaal, soms zo mensonterend en soms zo gevaarlijk dat niet wij maar eerder zij een koninklijke onderscheiding verdienen.

Zij verdienen het lintje!

Dit geldt bijvoorbeeld voor Piet Borsje, Carl van Kuijk en Jaap Boot, de hulpverleners aan de scholen in Kwale in Kenia, voor hun opvang van geestelijk gehandicapten aldaar, de Mentally genoemd, voor hun hulp aan de dovenschool en voor het bouwen van de doven-ambachtsschool, alsmede voor de bouw en exploitatie van het Deaf Centre. Dit geldt ook voor Jos Wesemann, degene die zich volledig inzet voor de opbouw van zelfvertrouwen, zelfstandigheid en het organiseren van toekomstmogelijkheden voor de Keniaanse doven die verbonden zijn aan het Deaf Centre. Ook deze hulpverleners aan de basis verdienen deze koninklijke onderscheiding nog eerder. Zie voor hun verhalen de diverse pagina's in dit vijfjarig verslag.

Maar ook Wendy Baardman en Alexandra Hermens, de keihard werkende vrouwen van de Stichting Vrienden van de Port Reitz School in Mombassa, gesteund door de Keniaanse Asava, die kinderen die armen en/of benen missen weer mobiel hebben gekregen en die hen weer een leven met toekomst hebben bezorgd, ook zij verdienen deze onderscheiding. Op het moment dat wij dit schrijven worden zij overweldigd door een overstroming in Mombassa, waarbij hetgeen zij hebben opgebouwd dreigt te worden vernietigd.

De koninklijke onderscheiding, die wij dit jaar verdienen, verdienen wij mede door de mensen die óók in dit vijfjaarlijks verslag genoemd worden. We noemen:

- Hendrik Stegenga, die net een zorgpost en een nieuwe school voor elkaar heeft in de regio van het heel afgelegen Kasemeni in Kenia;
- Pastoor Fred in Oeganda, die er in een tiental jaren voor heeft gezorgd dat honderden families voldoende te eten en een inkomen hebben uit hun eigen opgebouwde koffieplantages;
- Anneke en Mambu, die ervoor zorgen dat middels een heel stel touwpompen een groot deel van Liberia gezond drinkwater heeft en die daarnaast met gevaar voor eigen leven het ebola-monster hebben bestreden;
- José Hermans en de ploeg Vrienden van Liberia onder leiding van Hanno Krijgsman, die een door 't Groenland gefinancierde en mede door José Hermans opgebouwde twaalfklassige school permanent nieuw leven inblazen en van steeds beter onderwijs voorzien;
- Ria van Hulsteijn en Janny Oorebeek die jarenlang meerdere malen naar Rwanda zijn gereisd om

Rose Gakwandi, die de vreselijke genocide heeft overleefd, te steunen in haar opvang van de vele weeskinderen en in het helpen van mensen met aids/hiv;

- Zana Turay en haar ploeg, die in het straatarme Sierra Leone jonge alleenstaande vrouwen, die na onvrijwillige zwangerschappen moeder zijn geworden, een nieuwe toekomst geeft en zelfstandig maakt;
- Renate Bode, die met Jozef Garvi in Sahelland Niger in staat is geweest om vanuit daar in de woestijn groeiend onkruid goed eetbaar voedsel te creëren, waardoor het land nu plotseling minder kwetsbaar is in tijden van hongersnood;
- En, 'last nut not least', Floor Hamburg en Annie van Keulen die er in Ghana in geslaagd zijn om weeshuizen en op diverse plaatsen scholen te bouwen voor arme kinderen die anders niet naar school zouden kunnen en voor jonge alleenstaande moeders, die een gratis opleiding kunnen krijgen opdat zij verder kunnen in de maatschappij.

Voor het werk van al deze mensen kreeg de voorzitter van onze stichting een koninklijke onderscheiding. Wat al deze mensen voor hun medemens presteerden leest u op de volgende pagina's van dit verslag.

Tessa Jabaai
Secretariaat

Bert Geysendorpher
Voorzitter

Miranda Boender
Financiën

1

KENIA - Kileleshwa

- Kleuterschool
- Gehandicaptenschool
- Ambachtsschool voor doven
- Dovencentrum (Deaf Centre)

8

6

LIBERIA - Buchanan

- Basisschool
- Kwaliteit onderwijs

46

2

KENIA - Mombasa

- Vrienden Port Reitz School
- Lichamelijk gehandicapten

18

7

RWANDA - Kayonza

- Jonge vrouwen
- kinderen met HIV/Aids

52

3

KENIA - Kasemeni e.o.

- Zorgpost
- Waterbassin
- School
- Moestuin
- Toiletten

26

8

NIGER - Zinder

- Ontwikkeling van voedszaam voedsel in hongersnoodgebied

58

4

OEGANDA - Rakai e.o.

- Familieplantages - Koffie- Macadamia
- Kwekerijen
- Bassins
- Productiemachines

32

9

GHANA - Accra e.o.

- Kindertehuis
- Nieuwe basisschool
- Vakschool alleenstaande moeders
- School/Gasthuis

64

5

LIBERIA - Monrovia

- Waterpompen
- Zorg

40

10

SIERRA LEONE - Freetown

- Hulp aan zwangere jonge meisjes

70

KENIA

Regio: Kwale

Project:

- Kleuterschool
- Gehandicaptenschool
- Ambachtsschool voor doven
- Dovencentrum (Deaf Centre)

Stichting: Umoja

Partners:

Piet
Borsje

Carl
van Kuijk

Jaap
Boot

“Het kan raar lopen in een leven”. Zo’n vijftien jaar geleden ging ik met mijn vrouw en een aantal goede bekenden naar Kenia, of Kenya, zoals ze daar schrijven. We hadden een kleine bijdrage gedaan aan een stichting die een kleuterschool sponsorde in de provincie Kwale, niet ver van de grens met Tanzania. We wilden wel eens zien hoe dat schooltje in de praktijk reilde en zeilde in dit nogal arme gebied. “Pamoja” heette de kleuterschool, Swahili voor “Samen”. Op de andere ter beschikking staande dagen zouden we dan kunnen genieten van Diani Beach aan de Indische Oceaan, dat daar op 45 minuten rijden met ons busje vandaan lag. We realiseerden het ons vooraf niet zo: slechts drie kwartier rijden van straatarm naar bijna decadent rijk”.

“Ik weet niet hoe het anderen vergaan is, maar toen ik in het prachtige uitnodigende hotel aankwam, aan dat prachtige witte strand, waar naast de aangenaam warme Indische Oceaan ook nog een groot verwarmd zwembad aanwezig was, waar de kok van het chique restaurant de heerlijkste lekkernijen op ons tafeltje aan het strand deponeerde, leek het wel of er een denkbeeldige spiegel voor mij verscheen: “Geniet je hier van? Kijk wat je ziet”, zei die spiegel”.

Controverse

Aan het woord is de huidige voorzitter van de stichting ‘t Groenland. Wat hij zag, was een kleuterschool met, naar het leek, wel honderd kinderen: “Er was maar één klas. Het bosje kleuters zat bovenop elkaar, want wij westerlingen, moesten zo nodig ook nog met ons elven in dezelfde ruimte staan. De meisjes hadden roze jurkjes aan, de jongens een roze blouse die in een korte broek gepropt zat. Tot onze verrassing keken die kleine bruine ‘koppies’ ons met blijde grote ogen aan. Ze wisten kennelijk dat, als er witte mensen in het lokaaltje kwamen, dit vaak iets lekkers betekende. En ja hoor, we hadden lolly’s bij ons.

Een heel klein mannetje pakte met zijn ene hand de lolly aan en wreef met zijn andere hand over mijn witte arm. Een witte arm, dat had hij nog nooit gezien. Tegelijkertijd keek hij mij waakzaam aan, klaar om zijn handje terug te trekken als bleek dat ik het niet goed vond. Maar we vonden het beiden goed. Er kwam een brede lach op zijn gezicht en hij voelde nog eens en nog eens.

Standverskil... tot in de laagste standen

Door de open ramen, glaswerk was er niet, zag ik buiten de school nóg een aantal kinderen staan. Sommige kinderen hadden haveloze kleding aan. Ze keken naar binnen, hun ogen gericht op die witte mensen en op die lolly’s die ze aan het uitdelen waren. Ik vroeg aan de directrice van de school of ik de kleintjes, die aan de andere kant van het raam stonden, ook naar binnen mocht halen, maar dat mocht niet. Voor die kinderen werd niet betaald, dus mochten ze ook niet meedelen in de feestvreugde en de lekkernijen: “Want dat is niet eerlijk tegenover de ouders die wel betalen. Bovendien zijn de lolly’s op”, klonk het, in het Engels, de tweede taal in de voormalige Engelse kolonie. Frappant, dacht ik. De kinderen in de klas hadden arme ouders, dat wist ik. Maar buiten de school stonden kinderen, met nóg

armere ouders. Zij mochten er niet in. Standverskil, tot in de allerlaagste standen”. Pamoja... Samen... maar toch niet helemaal.

“Straf van God”

Na de kennismaking met het Pamoja-schooltje nam Piet van Tiggelen, onze reisleader, ons mee naar een ander schooltje dat onze aandacht verdiende. Het was zo’n twintig minuten rijden met het busje. Toen stonden we voor een oud hek. “School for mentally challenged children”, stond erop. “Hier zitten de kinderen die er niet hadden moeten zijn. De kinderen waarvoor de ouders zich schamen. De kinderen die je maar beter niet in je huis kunt hebben, want stel dat iemand ziet dat je zo’n kind hebt”, vervolgde Piet. “Wat dan?”, vroeg iemand uit de groep. “Dan ben je verdoemd”, zei Piet. “Zo’n kind is een straf van God”, vinden veel mensen. “Dat krijg je als je iets ergs op je kerfstok hebt. Zo’n kind doe je dan het huis uit en breng je dan hier, uit het zicht. Veel kinderen komen nooit meer thuis”, vervolgde Piet.

Snottebellen

Toen we het hek binnen kwamen, kwamen sommige kinderen al aangerend. Het was ontroerend om te zien dat de kleintjes en zelfs sommigen die al wat groter waren, je meteen begonnen te knuffelen, de één met een nog net iets grotere snottebel dan de andere. Het was hartverwarmend en menige snottebel verplaatste zich naar de bezoeker. Ook deze kinderen aaiden je witte huid. We bekeken de slaap- en speelvertrekken van de kinderen. Alle vertrekken waren nog in de grijze kleur van het cement waarmee ze wellicht tientallen jaren daarvoor waren opgebouwd. Geen verfje te zien. Alleen de toegangsdeuren waren ooit, in een grijs verleden, geverfd geweest. Geen kleurplaten aan de muur. Het woord “saai” was zelfs te hoog gegrepen. De groep werd stiller en stiller. Sommigen hadden een hand voor de mond.

School for mentally challenged children

Meteen om de hoek waren buiten wel wat speeltoestellen. Een aantal kinderen zat op de draaimolen die kort daarvoor door de stichting, waar Piet bestuurder van was, was geschonken. Het onderhoud ervan bleef voor rekening van zijn stichting. Het schooltenu van deze kinderen was in de loop van de jaren nogal smoezelig geworden. Piet had een stapel nieuwe schooltenu's bij zich, die de kinderen de volgende dag met enige trots droegen".

"Mijn hart maakte een sprongetje"

De voorzitter van 't Groenland vervolgde zijn verhaal: "Wij verlieten het gehandicaptenschooltje weer en kwamen na een klein half uur lopen in Kwale een basisschool voor dove kinderen tegen. Mijn hart maakte een sprongetje, zoals altijd wanneer ik dove mensen zie. Mijn vader was doof en de ouders van mijn moeder waren doof. Driekwart van de mensen die ons thuis bezochten waren doof. De gebarentaal was mij dus niet vreemd. Het schoolplein was echter leeg. Een uur daarvoor was net de grote vakantie begonnen die in Kenia in de maanden november en december valt. Een

eindje verderop zag ik nog wel een paar jongens van een jaar of achttien driftig met elkaar gebaren. Jammer genoeg waren ook de lokalen leeg. De leraren waren, op een enkeling na, ook al vertrokken. Op één lokaal na. Daar zag ik een onderwijzeres op de rug, die net haar tas aan het inpakken was.

Brutaalweg liep ik de klas binnen en bleef op eerbiedige afstand van haar staan. Ik wilde haar niet laten schrikken. Dat bleek mijnerzijds nogal naïef, want toen zij zich omdraaide en ineens een vreemde witte kerel in haar lokaal zag staan, slaakte zij een kreet van schrik. Aan de klank van haar uitroep te horen, was het een dove lerares. "Don't be afraid. I'm just curious", probeerde ik haar in gebaren, in haar tweede Keniaanse moedertaal, gerust te stellen. Ik was benieuwd of ze de combinatie van mijn Nederlandse gebaren met de Engelse taal kon verstaan. Een deel van de gebaren is universeel, maar een groot deel is ook plaatselijk gevormd. Tot mijn geruststelling brak er een lach op haar gezicht door. Ik gaf haar te kennen dat wij met een groep waren om te kijken of wij de school ergens mee konden helpen.

Vereenzaming

Wat ik begreep van haar was, dat als de kinderen op achttienjarige leeftijd de school moesten verlaten, ze dan weer naar huis moesten en ze, net zoals de jongeren die ik daarnet had gezien, dan meestal terug gingen naar hun ouders, vaak in de "bush" en dan werkloos waren. Dat leverde veel moeilijkheden op. Bovendien waren veel kinderen vervreemd van hun ouders en hadden de ouders geen gebarentaal geleerd, zodat er thuis bijna geen communicatie mogelijk was. Veel doven vereenzaamden na de basisschool. De lerares vond dat verdrietig, want ook zij had last van het communicatieprobleem. Daarom was zij ook zo blij dat zij met mij kon praten.

Lichaamstaal

Ik vertelde haar dat ik haar begreep, en dat dit niet alleen in Afrika zo was, maar ook in Nederland. "Horende mensen schrikken ervan om met dove mensen te moeten praten", gebaarde ik haar. Het was wonderlijk te zien dat wij elkaar zo goed verstonden, terwijl mijn Nederlandse gebaren toch voor een groot deel anders waren dan de Keniaanse. Ik wist dat het visuele zintuig van doven veel sterker ontwikkeld is dan dat van horenden. Dove mensen aanschouwen je hele lichaamstaal en trekken daar veelal de juiste conclusies uit voor wat betreft de bedoelingen van je verhaal. Zij moest helaas snel weg. Er waren mensen die op haar stonden te wachten. Mijn dag was goed. "Ik wist wat mij te doen stond".

Tot zover het reisverslag van Bert Geysendorpher.

Piet van Tiggelen †

Stichting 't Groenland geeft bijstand aan de armsten in de samenleving. Het bezoek aan de regio Kwale had zoveel indruk gemaakt dat aan Piet van Tiggelen werd toegezegd dat de bezochte scholen en verblijven in Kwale vanaf dat moment ook onderdeel zouden worden van de investeringen van 't Groenland. Piet, in Nederland aardrijkskundeleraar, en zijn vrouw Vreni, werkten samen met de in Nederland opgerichte stichting Umoja (eenheid), die geld verzamelde voor de projecten waar Piet mee bezig was. Tot grote schrik van alle betrokkenen bij de activiteiten voor Kenia overleed Piet van Tiggelen plotseling in september 2012. Bij het kleuterschooltje in Kwale werd voor Piet een boom geplant. Rondom deze boom vond een jaar na dato samen met zijn weduwe Vreni een herdenking plaats.

Van Pamoja naar Umoja

Het overlijden van Piet mocht de steun aan de regio Kwale niet in de weg staan. De activiteiten werden nu volledig overgenomen door de stichting Umoja,

die bestuurd werd en wordt door Piet Borsje (sociaal werker), Carl van Kuijck (architect) en Jaap Boot (leraar en collega van Piet van Tiggelen). (Zie elders op deze pagina's). Gedurende een aantal jaren in de samenwerking tussen de stichtingen 't Groenland en Umoja, werd het kleuterschooltje financieel ondersteund. Het onderhoud van de school viel hieronder, alsmede schoolkleding, voldoende voedsel en speeltoestellen voor de kleuters van de school. Ook werd schoolgeld betaald voor de kinderen van de armste ouders, kinderen die daarvoor de school niet in mochten. De standaard bijdrage voor de school bedroeg € 27.000,- per jaar. In 2017 werden extra uitgaven gedaan ter verbetering van de school. Daarna werd de ondersteuning van de school stopgezet toen bleek dat de school verder goed op eigen benen kon staan en er daarnaast ook financiële ondersteuning binnenkwam van nieuwe sponsors. In de loop der jaren is aan de kleuterschool in totaal € 183.412,- uitgegeven.

Naar de school voor gehandicapte kinderen gaat jaarlijks een bedrag van € 8.400,-, terwijl over de totale looptijd inclusief het jaar 2024 een bedrag van € 150.800,- zal zijn uitgegeven voor een bijdrage aan salarissen en het aanschaffen en onderhouden van speelmateriaal, uniformen, opknappen van sanitaire voorzieningen, het veiliger maken van een bijbehorend waterbassin, aanleggen van een shamba (groentetuin) en het opknappen van de school.

Dove mensen

Belangrijker nog vonden wij de situatie van de doven in de provincie Kwale. Dove mensen worden in Kenia nog vaak gezien als lichamelijke en geestelijke gehandicapt, terwijl allang gebleken is dat doven net zo intelligent zijn als horenden, zelfs aanzienlijk geconcentreerder zijn en qua mensenkennis zeer waarschijnlijk een voorsprong hebben, maar in aanvang een ontwikkelingsachterstand

hebben omdat zij niet, zoals horenden, zich ontwikkelingen door informatie die zij via het gehoor tot zich nemen. Doven zullen dus veel meer uit opleiding en lezen moeten halen om hetzelfde of een hoger niveau te halen dan horenden.

Sinds het beeldscherm, doormiddel van t.v., computer en later via mobiele telefoons de wereld heeft veroverd, is de ontwikkeling zeker bij jonge doven pijlsnel gegaan. De aanvankelijke achterstand is volledig ingelopen. Gegevensuitwisseling tussen horende mensen gaat de laatste jaren via e-mail, whats-app en vergelijkbare kanalen. Daarbij gebruiken horende mensen zelden nog hun oren. Doven hebben op dat terrein dus vergelijkbare kansen. Ter verduidelijking van tekst worden vaak foto's en filmpjes meegestuurd, waarbij doven een voorsprong hebben op horenden omdat zij veel visueler zijn ingesteld en derhalve situaties eerder zullen begrijpen. Communicatie tussen doven en horenden gaat daarom in de westerse wereld met sprongen vooruit.

Eenzaamheid

Alleen bij directe onderlinge gesprekken is vaak nog een tolk nodig. Ofschoon doven in speciale gevallen vaak een beroep op een tolk kunnen doen, is natuurlijk niet in alle gewenste gevallen van communicatie een tolk aanwezig. Hoewel er met hun ontwikkeling dus niets mis is, kunnen doven, als zij geen andere doven in hun directe nabijheid hebben, zich vreselijk eenzaam en onbegrepen voelen. Dit vooral als hun familieleden niet doof zijn en zich ook niet hebben willen bekwamen in de gebarentaal. In een dergelijk geval voelt een dove zich terecht in de steek gelaten. Voor een dove is het ook lastig om bijvoorbeeld de weg te moeten vragen. Dan wordt hij geconfronteerd met mensen die hij niet kent, die de gebarentaal niet kennen, en die de dove dus niet kunnen vertellen waar hij heen moet. Horende mensen gaan vaak met een ruime boog om doven heen. Het is

daarom logisch dat doven de mogelijkheid vinden om elkaar ergens op te zoeken zodat zij met mensen in hun eigen taal kunnen spreken.

"Virtueel Dovendorp"

Doven zijn een volk met een eigen taal, een volk binnen een volk. Daarom schreef de Nederlandse dove drs. Johan Wesemann recent het boek "Virtueel Dovendorp" over de niet eerder vertelde verhalen van dove mensen, "opdat ze niet verloren gaan". Een boek met kleurrijke verhalen van doven die zich van de

horende wereld afzonderen omdat bijna niemand de moeite neemt hun taal te begrijpen. Johan Wesemann, geboren in september 1944 in Haarlem, was jarenlang, en is nog vaak, het gezicht van de dovengemeenschap in Nederland. Over hem kwam in 2021 trouwens de biografie "Branieschopper in een stille wereld" uit, geschreven door Peter van Veen, waarin zijn strijd tegen een maar niet begripende wereld van horenden, de macht van doveninstituten en de politieke onwil hem

maakten tot een rebel met wie in de loop van jaren steeds meer rekening werd gehouden. In zijn boek schetst Wesemann ook de geschiedenis van de doven in Nederland van na de Tweede-Wereldoorlog.

Het is die geschiedenis die we bijna één op één gekopieerd zagen bij de doven in de regio Kwale in Kenia. Doven in een arm land, die dan wel een eigen basisschool hadden, maar die daarna in het arme Kenia aan hun lot werden overgelaten. Dat was erger dan de situatie van doven in Nederland van meer dan honderd jaar geleden, waar de doven na de basisschool nog in de gelegenheid werden gesteld om een vak te leren en zich in het vak te bekwamen en daardoor, zij het tegen zeer lage lonen, een plek op de arbeidsmarkt konden verwerven.

Vocational Training Centre

Na de dovenbasisschool in Kwale was er niets. Reden voor 't Groenland om vlakbij de basisschool een speciaal op doven gerichte Ambachtsschool - Vocational Training Center (VTC) in het Keniaans - op te bouwen, waar doven na de basisschool een vak konden leren. Er is een afdeling waar timmerlieden worden opgeleid, een afdeling voor meubelmakers, voor aankomende koks, voor kappers en kapsters, voor schoonheidsspecialisten etc. De school werd zoveel mogelijk bemand met ervaren dove vaklieden als vakleraar. De bouw van de school werd opgezet door stichting Umoja, die het geluk heeft te kunnen steunen op secretaris/penningmeester Carl van Kuijk, die in het dagelijks leven architect is. Sinds de vakschool functioneert, is de belangstelling voor afgestudeerde dove arbeidskrachten vanuit het bedrijfsleven toegenomen. De financiering van het schoolgebouw, de inrichting, het onderhoud ervan en de salarissen van de leerkrachten kwamen en komen voor rekening van stichting 't Groenland.

Recent zijn er met directrice Irene en het team gesprekken geweest om vier vakken een extra kwaliteitsimpuls te geven. Ze heeft ook gevraagd om een oven. Ze wil leerlingen leren bakken. Het is een goed vak om te leren in Kwale. Er is behoefte aan in de samenleving. Er wordt een bijspijkerkursus

Petra Brugmans, Nederlandse tolk gebarentaal

aangevraagd in Mombassa. Inmiddels zijn ook nieuwe materialen voor de school vanuit Nederland verscheept met de container van de stichting Vrienden van de Port Reitzschool in havenstad Mombassa waarmee word samengewerkt (zie elders in de blad). Voor de

doofblinden op de school is gevraagd om herstel van de draaimolen en voor de aanschaf van een aantal andere speeltoestellen. Per jaar kost de school aan 't Groenland zo'n € 28.000,-. Sinds de aanvang is aan de stichting van de ambachtsschool ruim € 511.000,- uitgegeven. Het is slechts geld, tegenover het geluk van vele dove jonge mensen. De school heeft de naam "Academica" gekregen naar de naam van het bedrijf dat een groot deel van de inkomsten van stichting 't Groenland sponsort. Het woord "Academica" staat erboven in het handalfabet geschreven.

Kinango

Naast sponsoring van de dovenambachtsschool in Kwale, levert 't Groenland ook nog een bijdrage aan de basisschool voor doven in het plaatsje Kinango dat op bijna dertig kilometer afstand net buiten de regio Kwale ligt. Per jaar betaalt 't Groenland hiervoor circa € 12.000,- aan de stichting "Hoor Eens", van Marjon Boogaard en Rob Keulemans. Dit geld gaat grotendeels naar een aantal dove leerlingen die in staat zijn om na de basisschool nog een opleiding op een elders gevestigde dovenschool voor middelbaar onderwijs te volgen. Van dit bedrag is € 2.000,- per jaar bestemd voor een schoolreisje van de dove kinderen naar Diani Beach aan de Indische Oceaan. Ondanks het feit dat Diani Beach slechts op 50 kilometer van de school ligt, hebben de meeste kinderen nog nooit de zee gezien.

Door het bestuur van de stichting Umoja is een werkbezoek afgelegd aan de school. Met Joseph, directeur van de school, is afgesproken dat we, waar nodig, de speeltoestellen onderhouden en een kleine aanpassing doen aan een kooktoestel in de keuken. In totaal is aan de stichting "Hoor Eens" voor de dovenschool in Kinango t/m 2024 een bedrag van € 120.300,- betaald. De sponsoring van de school in Kinango achten wij mede van belang omdat de directeur

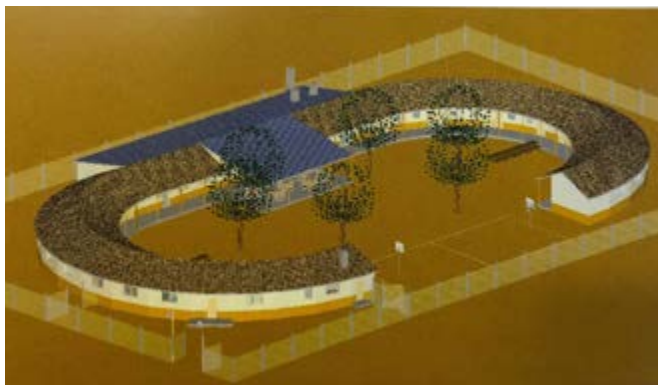
van deze school ook zijdelings de belangen van het Deaf Centre, gelegen aan de rand van Kwale Stad, in de gaten houdt. Zijn echtgenote, Lydia, is directrice van dit nieuwe, zich nog steeds uitbreidende dovencentrum (zie verder in dit artikel).

Deaf Centre

In de boeken van en over Johan Wesemann zie je zijn gevecht tegen de macht van de voormalige doveninstituten in Nederland. Op het wereldcongres over doven in Milaan in 1880 werd besloten dat doven geen gebarentaal meer mochten gebruiken, omdat zij zich anders niet goed konden aanpassen aan de horende maatschappij. Zij moesten zo goed mogelijk leren praten en leren liplezen. De therapie werd bedacht door horenden, want de doven werden als 'gehandicapt' afgeschilderd. Zij hadden letterlijk geen stem in het kapittel en al helemaal geen gebaar. Horenden moesten voor de doven denken, dat vonden zij. Tot aan de Tweede-Wereldoorlog werd op de meeste van de vijf grote doveninstituten in Nederland (Amsterdam, Rotterdam, Voorburg, Groningen, Sint-Michielsgestel) de Milaan-doctrine uitgevoerd. Soms moesten doven met hun handen op de rug op school zitten. Soms werd er met een liniaal op de vingers getikt als er toch stiekem een gebaartje werd gebruikt. Uiteindelijk heeft

dat gedurende een periode van circa honderd jaar na 'Milaan' een destructieve invloed gehad op de taal van doven. Doven over de hele wereld spraken met walging het woord "Milaan" uit. Om de hoek uit het zicht van de leraar 'spraken' de doven toch gewoon in hun eigen taal: gebarentaal!

Het was voor de doven van eminent belang dat zij eigen ruimtes kregen, waar zij hun eigen taal konden 'spreken', waar zij contact konden hebben met elkaar, waar zij hun verenigingsleven konden opzetten, konden klaverjassen, schaken, wedstrijden en spelletjes met elkaar konden doen. Elkaar konden adviseren over werk en kansen in de maatschappij, zonder dat de doveninstituten daar invloed op konden uitvoeren. Het is het idee achter het Deaf Centre dat kort geleden door de stichting Umoja met geld van de stichting 't Groenland aan de rand van Kwale in Kenia is opgebouwd. Piet Borsje, Carl van Kuijck en Jaap Boot van de stichting Umoja hebben op dit terrein wonderen verricht. Met de oprichting van het Deaf Centre is er voor de doven in het deel van Kenia een eigen gebouw gecreeërd, waar doven onderling hun eigen taal kunnen 'spreken' en tegelijk een gelijkwaardige ingang tot die andere wereld krijgen, de wereld van horenden. Het is het eerste en enige dovencentrum in Kenia en het geeft vrije ruimte aan de doven in de regio Kwale om zichzelf

Schets Deaf Centre nog voor de bouw

verder te ontwikkelen en om vandaaruit hun eigen verenigingsleven op te bouwen en competities te creëren.

Uitbreiding Deaf Centre

Het Deaf Centre is zes jaar geleden in gebruik genomen en is op weg naar de eindbestemming. Eén van de belangrijkste aspecten voor het goed functioneren van een ontmoetingsplek voor doven is het creëren van sportactiviteiten, het opbouwen van verenigingen en het tot stand brengen van wedstrijden en competities. Daarom is in de tweede fase van de opbouw van het Deaf Centre besloten om het Deaf Centre aan te vullen met een officieel sportveld met bijbehorende tribune. Onder de tribune zullen dan werkplaatsen annex winkels moeten worden gebouwd waarvan een deel in gebruik zal worden genomen als dependance van het Mobility Center en Wheelchair Repair Shop van de Port Reitz School in Mombassa. Dit laatste onderdeel creëert wederom werkgelegenheid voor de dove jongeren in Kwale.

In verband met de aanleg van sportveld en tribune is inmiddels, onder leiding van Joseph, directeur van de Kinango-school een omheining opgeleverd, ingebouwd in cement. Hierdoor kan men er niet zomaar meer onderdoor, zoals eerder is geschied. Kapot knippen en vouwen gaat lastiger.

Architect Carl van Kuijck, tevens bestuurder van stichting Umoja, heeft een aantal ontwerpen gemaakt met het oog op de voor doven belangrijke openheid van het gebouw en een ruime verbinding tussen het Deaf Centre en het sportveld. Er is keuze gemaakt voor een kleinschalig multifunctioneel sportveld, waarbij de tribune de basis van de entree van het Deaf Centre zal worden. Op de aanvankelijke toegangsplek tot het Deaf Centre, dat tevens als basketbalveld functioneerde,

Schetsen uitbreiding Deaf Center – Nieuw B&B gebouw aan linkerzijde. Nieuw sportveld en tribune aan de entreezijde.

komen een aantal extra kamers met een Bed & Breakfast functie. Deze Bed & Breakfast functie zal het Deaf Centre 'self supporting' moeten maken.

Het sportveld heeft de maten van een indoor zaalvoetbalveld, tevens geschikt voor handbal, volleybal, basketbal, tennis en de zgn. SPAT-activiteiten. Op verzoek van het bestuur van het Deaf Centre wordt de sportruimte ook beschikbaar gemaakt voor drama, toneel en dansactiviteiten en tevens voor commerciële activiteiten zoals bijvoorbeeld het vieren van huwelijken, en het Deaf Centre "self supporting" te krijgen. Carl heeft zijn bouwplannen inmiddels opgehangen op prikbord bij restaurant van het Deaf Centre. Binnen het kader van de uitbreiding is ook het Kwale Stadium bezocht, samen met Mercy, de nieuwe horende assistent manager (die de gebarentaal beheerst) en Videliz, de nieuwe dove manager. Op 20 minuten loopafstand van het dovencentrum ligt het Kwale Stadium. Het stadion heeft een voetbalveld om 11 tegen 11 te kunnen spelen, inclusief een soort atletiekbaan met aan beide zijden een tribune. Het stadion is van de gemeente. Er zijn goede afspraken te maken voor het gebruik van deze accommodatie bij een wat uitgebreider toernooi of competitie.

Rolverdeling bestuur Deaf Centre

Zoals eerder in dit artikel vermeld, is de verantwoordelijkheid voor het bestuur van het Deaf Centre in handen van Lydia. Een bijkomend voordeel is dat haar echtgenoot directeur is van de Kinango School voor doven aan de rand van de regio Kwale. De organisatie van het bestuur en de diverse functionaliteiten worden momenteel ingevuld door Jos Wesemann onder controle en verantwoordelijkheid van de stichting Umoja.

Directrice Deaf Centre Lydia, met links Mercy en rechts Videlez

Omdat door de diverse uitbreidingen het aantal taken is vergroot zijn twee assistenten toegevoegd aan het bestuur. Enerzijds is dat Videlez, die drie van de vier weken per maand haar eigen sociale project heeft in een sloppenwijk in Nairobi (Kibera). Zij zal de rol op zich nemen om, in de ene week die ze maandelijks in het Deaf Centre is, een begeleidingsgesprek te hebben met alle bewoners van het Deaf Centre en om die gesprekken goed op papier bij te houden om de voortgang per bewoner in beeld te hebben.

Mercy gaat data verzamelen over het aantal dove meisjes en jongens in de regio om het potentieel aan doven dat nu of in de toekomst gebruik kan gaan maken van het Deaf Centre, als plek van bijeenkomsten, in beeld te krijgen. De mensen van het Deaf Centre zijn heel blij met haar. Ze is daadkrachtig en werkt hard.

Het belang van het Deaf Centre in de gemeenschap van de regio Kwale neemt toe. Meetmoment daartoe is de gratis mogelijkheid tot bewegwijzering naar het Deaf Centre op de splitsing van de weg er naartoe, alsmede vlakbij het centrum van Kwale. Ondanks de aanbouw van het sportterrein dient het Deaf Centre primair als ontmoetingscentrum voor doven te functioneren! Het geheel wordt gefinancierd door de stichting 't Groenland in samenwerking met particuliere donateurs. Het totaalbedrag dat de doven basisschool en – ambachtsschool alsmede aan het Deaf Centre over de jaren is besteed, is tot en met 2024 € 1.429.780,- (exclusief de aanbouw van sportveld en tribune). Per jaar is de bijdrage momenteel circa € 90.000,-.

Het Deaf Centre en Jos Wesemann

Het is allemaal nog niet zover maar met de enorme inzet van Jos Wesemann - na een groot aantal generaties van doven in de familie Wesemann, een horende zoon van de eerder genoemde Johan Wesemann - verwachten we dat ook de doven in Kenia een nieuw vrij leven kunnen opbouwen, waarin zij zichzelf verder kunnen ontwikkelen en daarmee meer zelfvertrouwen kunnen opbouwen. Het Deaf Centre is in 2017 opgeleverd en feestelijk door de doven ingewijd. In de jaren daarna zijn de doven die afgestudeerd zijn op de ambachtsschool of het voortgezet onderwijs jaarlijks ingekwartierd in het Deaf Centre waar, naast de gemeenschappelijke ruimtes, voor hen een twintigtal kamers voor tijdelijke bewoning is gereserveerd. Het is voor hen de overgangsfase van school naar maatschappij waarbij met hen meegedacht wordt op welke wijze zij kunnen deelnemen aan het maatschappelijk proces.

Jos Wesemann is de drijvende kracht achter het functioneren van het Deaf Centre dat door Lydia, vrouw van de directeur van de Kinangoschool, wordt bestuurd en begeleid. De bedoeling is dat een nieuwe generatie doven in de toekomst het bestuur van het Deaf Centre gaat overnemen. Op initiatief van Jos worden er zogenoemde 'empowerment trainingen' gegeven om de doven meer zelfvertrouwen te geven. Ook wordt hard gewerkt aan sport. Onder leiding van Anne Kuipers, de rechterhand van Jos, worden bewoners van het Deaf Centre opgeleid tot Sport & Physical Activity Trainer (SPAT). Een aantal daarvan heeft inmiddels de opleiding voltooid en is, tot groot plezier van de directies, ingezet op (horende) scholen in de omgeving. De kinderen op die scholen zijn zeer enthousiast over de dove SPAT-trainers en proberen zelfs stukjes gebarentaal van hen over te nemen. Ook de leiding van de scholen is enthousiast.

Op het terrein achter het Deaf Centre, een plot dat inmiddels door stichting Umoja is aangekocht, worden door dove sporters oefeningen gehouden. Leuk is dat vorig jaar één van de dove vrouwelijke atleten het Afrikaans kampioenschap heeft bereikt. Dit is niet alleen belangrijk voor de atlete zelf maar ook voor de overige doven die zien dat met enige inzet grote doelen bereikbaar zijn en dat zij zo hun zelfvertrouwen kunnen vergroten.

Jos Wesemann, die in Nederland het reisbureau Wesemann Travel runt, een reisbureau waar vooral doven uit Nederland gebruik van maken, heeft inmiddels stappen ondernomen om ook in Kwale een reisorganisatie op poten, te zetten die wordt gerund door doven. De reisorganisaties "The Long Trail" en "Umoja Travel" zijn inmiddels juridisch door hem opgezet. De organisaties zullen zich niet alleen op doven richten maar zullen ook reclame maken voor een bezoek aan het prachtige Keniaanse achterland, met o.a. de Masai Mara, de Kilimanjaro en Diani Beach aan de Indische Oceaan, waarbij het onderdeel Community Based Tourism een extra grote rol speelt.

Community Based Tourism is een specialisatie van Umoja Travel dat zich onderscheidt van andere aanbieders. Op verschillende plekken zijn daarbij unieke activiteiten ontwikkeld met lokale gemeenschappen, activiteiten die geen andere aanbieder biedt. In Kwale zijn unieke excursies ontwikkeld samen met de lokale Masai stam. Ook wordt contact gezocht met scholen in Nederland en West Europa die hun studenten kennis willen laten maken met de dovencultuur in Kenia en met de wijze van werken op en rond het Deaf Centre. Daarnaast worden dagtrips georganiseerd naar het Deaf Centre en de rurale gebieden van Kwale voor gasten uit Diani Beach. Voor

dit doel worden twee Toyota Landcruisers aangeschaft. Dit zijn jeeps die worden gebruikt voor de safari's. De auto's zullen ook gebruikt gaan worden voor de toekomstige sportwedstrijden op het Deaf Centre. Als de Landcruisers niet voor toerisme of wedstrijden worden gebruikt, kunnen ze worden verhuurd aan derde partijen. Een goede tweedehands landcruiser kan 20 jaar meegaan. Om de toerismemogelijkheden van het Deaf Centre te vergroten, zal het aantal kamers daar worden vergroot waardoor er meer kamers zijn die als Bed & Breakfast kunnen worden gebruikt. De tekeningen daarvoor zijn bij het ter perse gaan van dit blad reeds in handen van de aannemer. De toerisme organisatie die door Jos Wesemann voor het Deaf Centre wordt opgezet, heeft ten doel om de doven op het Deaf Centre werkgelegenheid te bieden en het Deaf Centre en de ambachtsschool op den duur 'self supporting' te maken.

Jos Wesemann in de tuin van het Deaf Centre in Kwale, Kenia

Met Jos Wesemann is het volgende overeengekomen:

- Het Deaf Centre in Kwale optimaal laten functioneren als ontmoetingscentrum voor doven uit de hele regio Kwale.
- Het aanjagen van interlokale sportcompetities bij het Deaf Centre.
- Het realiseren van een zo groot mogelijke impact van het Deaf Centre gericht op het verbeteren van de sociaalmaatschappelijke positie van doven in de regio Kwale.
- Het zoveel mogelijk inzetten van doven binnen de reisorganisatie in Kenia.
- Het leggen van verbindingen en stimuleren van interactie tussen het Deaf Centre en 'zusterprojecten' waaronder de Port Reitz school in Mombasa en de activiteiten van stichting Saidia Kwale.
- Het instandhouden van een nauwe en efficiënte samenwerking met stichting Umoja, die optreedt als belangrijkste partner van stichting 't Groenland in Kenia.

Inmiddels zijn o.a. de volgende zaken reeds gerealiseerd:

- Sierraden project

Dove vrouwen maken armbanden en sieraden. De interesse voor deze sieraden is groot. De armbanden worden goed verkocht en zullen in de nabije toekomst ook worden aangeboden via internet. Het project loopt in ieder geval zelfvoorzienend. Er is geen investering meer in nodig. We gaan dit jaar zelfs vier nieuwe vrouwen werven voor het project.

- Shamba

In 2022 en 2023 hebben we een shamba (groententuin) ingericht volgens de methode Syntropic Agroforestry. Er zijn verschillende trainingen gegeven door een deskundige van de Agrarische Universiteit Wageningen. Het is een project waarbij de grond zodanig wordt bewerkt en behandeld dat ook bij langdurig droog weer de grond redelijk vochtig blijft. Het is de bedoeling dat

het Deaf Centre in ieder geval in zijn eigen behoefte en die van toekomstige toeristen kan voorzien. Deze deskundige heeft ook geholpen bij de aanleg van de tuin van stichting Saidia Kwale.

- Projectreizen

- Tot nu toe hebben de volgende projectreizen plaatsgevonden:
- Een trainingsreis op het gebied van **koken en hospitality** door een echtpaar uit Haarlem dat een eigen restaurant heeft. Ze hebben veel materialen ingezameld en meegenomen en hebben een week lang meegelopen in het restaurant en het B&B-gedeelte van het Deaf Centre. Dit heeft veel opgeleverd, de kwaliteit van de dienstverlening door doven in het restaurant is aanzienlijk verbeterd. Zij gaan ook helpen om volgend jaar een groep te werven vanuit een hotelschool zodat er voortdurend training plaatsvindt.
 - **"Streetracket"** is langs geweest om deze spelvorm te introduceren in Kwale. Dit vormt onderdeel van het SPAT project en draagt bij aan het creëren van awareness over doofheid via sport. Wij hebben de kosten van de reis gedragen maar zij hebben al hun inzet om niet gedaan en veel materialen gedoneerd. Dit helpt ook om deuren te openen in Zwitserland waar zij vandaan komen.
 - Er is een **filmmaker** mee gereisd met de groep doven van Wesemann Travel. We schoten tekort op het gebied van zichtbaarheid. Hij heeft heel veel opnames gemaakt. Er is een film gemonteerd en de beelden worden gebruikt voor een betere bekendwording van het Deaf Centre, waardoor deze eerder 'self supporting' wordt. Inmiddels is de film op 23 september dit jaar gedraaid in Den Bosch op de manifestatie van Wereld Dovendag.
 - **Er zijn twee nieuwe groepsreizen naar het Deaf Centre in de maak:** een groepsreis van een verpleegkunde opleiding en een groepsreis vanuit een

agrarische school in Houten. De reizen staan gepland voor respectievelijk december '23 en maart '24. Ze zijn nog niet officieel geboekt. Hopelijk binnenkort.

Overige initiatieven:

- Er zijn voor de Gehandicaptenschool en de Dovenschool **buitenschoolse activiteiten** georganiseerd bij het Deaf Centre in plaats van een schoolreisje. Dit op verzoek van de betreffende scholen zelf. Zij gaven aan meer behoefte te hebben aan activiteiten gedurende de schoolvakanties dan aan een los uitje. Overigens willen we voor die scholen nog steeds wel echte schoolreisjes organiseren.
- **Een bijeenkomst van ouders** van dove kinderen zal worden georganiseerd, maar wacht nog op uitbreiding van de staf van het Deaf Centre.
- **Werkbezoek aan strandrestaurant Diani Beach**
Er werken meerdere dove jongeren in dit strandrestaurant. Zowel afkomstig van de dovenschool in Kinango, als van de ambachtsschool in Kwale, waar de kok vandaan komt.
- Missie van de eigenaar is om dove jongeren een kans te geven op de arbeidsmarkt. Ze hebben ook in Nairobi, een Pallet Cafe. De visie komt voort uit bezinning van de eigenaar nadat bij de bouw van zijn Pallet Cafe in Nairobi als eerste potentiële werker zich een dove jongere had aangemeld. Dit gaf de eigenaar de motivatie om dove jongeren een kans te geven binnen zijn bedrijf (zowel qua bouw als qua bedieningsfunctie / oberrol). Zowel het bestuur van Umoja als Deaf Centre bestuurder Lydia vonden dit een mooi voorbeeld om te gebruiken binnen het dovencentrum. Bijvoorbeeld om met dove jongeren, stagiaires en gasten naar die strandplek te gaan om dit mooie voorbeeld te laten zien. Op de menukaart en op het gebouw staan bijvoorbeeld ook woorden in gebarentaal.

Plaats: Mombasa

Stichting: Vrienden
Port Reitz School

Partners:

Alexandra Hermens
Morisson Asava
Wendy Baardman

Kinderen Port Reitz School

Stichting 't Groenland kwam in contact met de Port Reitz School in Mombassa door toedoen van de stichting Umoja, die zich vooral om de doven en lichamelijk/geestelijk gehandicapten in de provincie Kwale bekommert (zie ook een eerder artikel in dit blad). Mombassa is de grootste havenstad van Kenia en ligt even ten noorden van de meest zuidelijk gelegen en aan Tanzania grenzende provincie Kwale.

Piet Borsje, voorzitter van Umoja, raakte in beroering door de ernst van de gehandicapten in de Port Reitz School (PRS) en de schier onmogelijke taak waarvoor bestuurders van de stichting Vrienden van de Port Reitz School stonden om de zwaar lichamelijk gehandicapte kinderen iets minder gehandicapt te maken en hen op die wijze meer zicht op een betere toekomst te geven. Wendy Baardman en Alexandra Hermens vormen het bestuur van de stichting Vrienden van de Port Reitz School.

Dove en geestelijk- of lichamelijk gehandicapte kinderen krijgen in veel landen in Afrika niet de zorg die hen toekomt. Enerzijds zijn ouders financieel, of door de ernst van de handicap, niet in staat om voor de kinderen te zorgen. Anderzijds beschouwen nog heel veel ouders het krijgen van een zwaar gehandicapt kind als 'een straf van God' voor daden uit het verleden. Daden waarop zij niet aangesproken willen worden. Gehandicapte kinderen uit het zicht van de plaatselijke gemeenschap brengen, is één van de mogelijkheden waarmee men het eigen gezicht kunnen redden. De kinderen van de PRS zijn daarom niet alleen zwaar gehandicapt maar ook nog eens sociaal ver achtergesteld. Wij vroegen Wendy, zelf als Europees topsporter na een ongeluk gehandicapt geraakt, en Alexandra, of wij hen op de één of andere manier konden steunen bij hun zware taak.

De Port Reitz School

Op de Port Reitz School leven de meeste (246 van de 300) kinderen intern, verdeeld over 14 klassen. De 246 kinderen die er permanent wonen zijn fysiek, mentaal of meervoudig beperkt en hebben 24 uur per dag intensieve zorg nodig. Dat greep Wendy en Alexandra aan en samen zetten ze zich al jaren in voor de kinderen van deze school. De school wordt gerund door directrice Mercy, zelf lichamelijk gehandicapt, en Assave, haar rechterhand. Sinds kort is de dochter van Mercy ook betrokken bij het runnen van de school en alles wat daarbij komt kijken. Mercy zou, qua leeftijd, eigenlijk al met pensioen moeten zijn, maar ze wil de kinderen niet aan hun lot overlaten. Ze heeft besloten nog een poosje te blijven, ook al heeft ze zelf intensieve zorg nodig.

Directrice Port Reitz School: Mercy

Omdat de school op een berg ligt, was het voor veel kinderen lastig om de heuvels op het schoolterrein op en af te komen en zich tussen de verschillende gebouwen te begeven. Bij ons eerste contact bleek dat er kinderen waren die meerdere ledematen misten en zich derhalve volstrekt niet konden voortbewegen. Sommige kinderen hadden wel iets wat op een prothese begon te lijken, maar bij nadere beschouwing bleken dat in groten getale slechts aangeklede PVC-pijpen te zijn. Enkele kinderen hadden rolstoelen, maar die vertoonden zoveel gebreken dat, als gevolg daarvan, extra lichamelijke beperkingen ontstonden.

Gehandicapte kinderen in beweging

Onze eerste daad was om ervoor te zorgen dat de financiën bijeen kwamen om vanuit Nederland rolstoelen en protheses, die in Nederland waren afgekeurd omdat er kleine beschadigingen aan zaten, via een container te laten verschepen naar Mombassa. Wendy kon daarbij haar werkervaring in de logistieke wereld optimaal benutten. Het gevolg was dat kinderen, die zich lange tijd niet hadden kunnen voortbewegen nu konden leren lopen en/of zelfs zich konden verplaatsen naar de school. De mogelijkheden van de kinderen werden aanzienlijk vergroot, de kinderen werden er gelukkiger van en schier onhaalbare doelen kwamen ineens binnen bereik.

Hobbels en kuilen en overbevolkte slaapzalen

Ook was er achterstallig onderhoud op het terrein omdat de financiële middelen er niet waren. Via een extra financiële injectie kon een aantal paden worden opgeknapt en opnieuw bestraat, zodat kinderen (met rolstoelen en protheses) gemakkelijker zouden kunnen bewegen. Hobbels en kuilen werden weggewerkt. Een aantal jaar geleden zijn de daken, die zo slecht waren dat het water naar beneden kwam, opnieuw

Rolstoelen en protheses uit Nederland

bedekt. Dit heeft een groot positief effect gehad op de gezondheid van de leerlingen. Omdat er behoefte was aan Vocational Training; het aanleren van een vak, kon de stichting Vrienden van PRS met onze hulp en die van andere sponsors, nieuwe lokalen en slaapzalen bouwen. Door kinderen een vak te leren, werd de kans op een beter leven bij volwassenheid, groter. Omdat te veel kinderen moesten slapen in de huidige slaapzaal, hebben Wendy en Alexandra twee slaapzalen laten bijbouwen. Zo kunnen jongens en meisjes veilig en apart overnachten in goede bedden. Samen hebben we ervoor kunnen zorgen dat de kinderen van de Port Reitz School een menswaardiger bestaan hebben gekregen. Een aantal kinderen is inmiddels zelfs doorgestroomd naar het hoger beroepsonderwijs, iets dat tien jaar geleden onmogelijk leek.

Shamba

Wendy en Alexandra vertelden dat er behoefte was aan verse groenten en fruit, omdat die, door prijsstijgingen, steeds duurder werden en daarom niet meer konden worden gekocht. Hun idee was om binnen het gebied van de school een groentetuin aan te leggen, met een goed irrigatiesysteem, zodat de leerlingen van gezond eten voorzien zouden kunnen worden. Voedselprijzen bleven, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne, oplopen en met zoveel monden om te voeden, bleek het steeds moeilijker om alle kinderen van genoeg voedsel te voorzien.. Door zelf een groentetuin (shamba) aan te leggen, konden beide problemen tegelijk aangepakt worden. Er was daardoor meer gezonde voeding om te verwerken in de maaltijden en de maaltijdrekeningen

gingen naar beneden. Stichting 't Groenland heeft geholpen dit idee mogelijk te maken.

Leerlingen van de school onderhouden de tuin helemaal zelf en dragen zorg voor het kweken van de plantjes en oogsten van de groenten. Zo leren leerlingen tot op de dag van vandaag hun eigen voedsel te kweken. Al vanaf het begin worden leerlingen hierin vakkundig begeleid door iemand van de Agrarische Universiteit in Wageningen, die gratis een aantal weken instructie heeft gegeven, zowel op het Deaf Centre in Kwale als op de Port Reitz School. Voor leerlingen van de Port Reitz School zijn deze vaardigheden extra belangrijk want een deel van de kinderen is zo zwaar gehandicapt dat de kans op een baan volgens de huidige maatstaven als nihil kan worden beschouwd. Door hen te leren hun eigen eten te kweken, kunnen ze in de toekomst iets beter zorgen voor zichzelf. De shamba is een project dat nog steeds loopt. Er zijn ook leerlingen die al hebben gewerkt en geleerd in de shamba en die hun kennis thuis hebben gedeeld met ouders. Deze kinderen zijn bij hun ouders in aanzien gestegen. Ze hebben laten zien dat ze, ondanks hun beperkingen, nuttig kunnen zijn en dat ze wel degelijk capaciteiten hebben.

Wheelchair Repair Shop

Omdat veel van de kinderen (en ook een aantal leerkrachten) een rolstoel, krukken, rollators of protheses nodig hadden, hebben Wendy en Alexandra ingezet op het leveren van rolstoelen, protheses en alles wat daarvoor nodig is. Eén- of tweemaal per jaar verschepen ze een zeecontainer met materialen die nodig waren op school. Zo werden er honderden dekens en lakens, rolstoelen, meubilair, protheses, krukken, luiers enz. verscheept.

Al snel bleek, zoals ze al verwacht hadden, dat de materialen sneller sleten door het klimaat, door het

Container in gebruik als Wheelchair Repair Shop

intensive gebruik en door de hoge mate van gehandicapt zijn in Kenia. Ook hadden rolstoelen vaak lekkende banden en andere beschadigingen. In de praktijk bleken rolstoelen en andere hulpmiddelen meerdere malen per jaar een onderhoudsbeurt nodig te hebben. In Nederland is dat meestal slechts eenmaal per jaar nodig. Dit had zijn effect op de levensduur van de materialen. Wanneer een rolstoel kapot was, bleek het soms jaren te duren voordat deze vervangen kon worden. In de wijde omtrek van Mombassa is geen enkel reparatiebedrijf voor rolstoelen aanwezig.

Besloten werd om een Wheelchair Repair Shop op te zetten naast de school. Hier zouden bij de Port Reitz School betrokken mensen in kunnen werken die een vaste rol zouden hebben in het repareren van de

rolstoelen, protheses, krukken en rollators. Op initiatief van Wendy en Alexandra werden de jaarlijks voor het vervoer vanuit Nederland gebruikte zeecontainers hiervoor ingezet. Deze containers konden simpel worden omgebouwd tot kleine reparatieshops (ook voor andere gehandicapten in en rond Mombassa). De containers kwamen bij de entree van de Port Reitz School te staan. Onze stichting 't Groenland investeerde graag in deze 'repairshops', niet alleen omdat nu alle in onbruik geraakte materialen snel konden worden gerepareerd en in gebruik genomen konden worden door kinderen die ze hard nodig hadden, maar ook omdat dit voor de gehandicapte leerlingen uitzicht gaf op werkgelegenheid.

Voor 't Groenland sneed hier het mes aan twee kanten. Niet alleen kregen steeds meer gehandicapten een beter en gelukkiger toekomst, omdat hun hulpmaterialen nu permanent in orde konden blijven en er daarnaast werkgelegenheid ontstond, ook de doven welke op het Deaf Centre (zie elders in dit blad) in het nabijgelegen Kwale waren geplaatst, werden betrokken bij het werk in de repairshops. De dove jongens (en later ook meisjes) van het Deaf Centre werden opgeleid tot reparateur door twee vakmannen uit Duitsland. Ze leerden rolstoelen, krukken en rollators aanpassen, repareren en onderhouden. Niet alleen mensen van de Port Reitz, maar ook mensen uit de verre omgeving maken gebruik van de repair shop. Inmiddels hebben de dove jongens een baan in de Wheelchair Repair Shop. In de binnenkort te openen tribune bij het aan te leggen sportveld op het Deaf Centre zal straks een tweede vestiging van de Wheelchair Repair Shop worden gevestigd.

Mobility Centre

In samenwerking met stichting 't Groenland heeft de stichting Vrienden van de Port Reitz School naast de Wheelchair Repair Shop een Mobility Centre kunnen

opzetten. Het doel hiervan is om kinderen te helpen aan passende protheses en om bestaande protheses passend te maken. Veel gehandicapte kinderen in Kenia hebben geen, of geen passende prothese. Het materiaal ontbrak in Kenia, maar ook de kennis om goede protheses aan te passen. Door het Mobility Centre op te richten en mensen op te leiden in Kenia, is dit probleem voor deze regio verholpen. Mensen uit de wijde omgeving komen naar het Mobility Centre om protheses te laten aanmeten of aan te passen. Dit maakt kinderen en volwassenen weer mobiel. De kosten voor volwassenen worden bewust zo laag mogelijk gehouden. Voor kinderen is de service gratis. Werknemers van het Mobility Centre zijn allen vakkundig opgeleid en gekwalificeerd om hun werk goed uit te voeren.

Maandelijks komen gemiddeld 17 mensen naar het centre voor hulp op dit gebied. Daarnaast komen er dagelijks gemiddeld 9 mensen die algemene orthopedische problemen hebben. Denk hierbij aan botbreuken in benen en armen, klompvoeten of ledematen die uit de kom geschoten zijn. Wendy en Alexandra hopen dat op termijn ook hier jongeren uit het Deaf Centre voor opgeleid kunnen worden.

Solar energy

Om de kosten voor energie te beperken, had de school de wens om zonnepanelen aan te schaffen. In Kenia is elektriciteit niet alleen heel duur, maar ook erg onbetrouwbaar. Elektriciteit kan elk moment uitvallen en het kan soms weken duren voordat het elektriciteitsnet weer werkt. In het recente verleden behoorde dit nog tot de realiteit voor de school. Koelkasten waarin medicatie bewaard werd, vielen uit en er was geen licht in school, slaapzalen of de toiletten. De huismoeders- en vaders, die op de Port Reitz School een assisterende taak hebben, konden dan niets zien als ze probeerden kinderen te verzorgen. In Kenia is het dagelijks, zomer en winter, 's avonds om 18.30 uur donker en 's ochtends om 07.30 uur pas weer licht. Machines en gereedschap dat werd gebruikt voor reparatie van vakkleding, rolstoelen of protheses konden dan niet worden gebruikt. Stichting 't Groenland financierde de kosten van zonnepanelen en het aanleggen daarvan, waardoor er voor het eerst in de avonduren kon worden gewerkt en gestudeerd.

Samenwerking

Op dit moment wordt er hard gewerkt aan een nog betere samenwerking tussen de school in Mombassa en het Deaf Centre in Kwale. Zoals hierboven reeds gemeld is een doel dat er een dependance van de Wheelchair Repair Shop op het Deaf Centre komt. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden om meerdere jongeren van het Deaf Centre in te huren bij reparaties die nodig zijn in de school. Zo bevrucht het ene hulpverleningsproject het andere en andersom en worden er zoveel mogelijk kansen gegeven aan kansarme jongeren.

Aan de entreezijde van de nieuwe sporttribune van het Deaf Centre zijn werk- en winkelruimtes opgenomen voor een dependance van het Mobility Center en de Wheelchair Repair Shop van de Port Reitz School

Doorgaande kosten

We weten als geen ander dat stichtingen veel grote, lopende kosten hebben zoals salarissen, voeding, elektra, water etc. Om die kosten te drukken hebben we de Port Reitz school afgelopen jaren ook weer geholpen met salarissen. De overheid betaalt een deel van de salarissen, maar dit is nooit genoeg geweest om alle kosten te dekken. Zo zijn er 14 leerkrachten in dienst, maar betaalt de overheid voor 11. Daarnaast heeft de Port Reitz veel overige krachten in dienst, omdat kinderen 24 uur per dag verzorgd moeten worden.

Ook was er aan luiers op de Port Reitz School een groot tekort. Een uitgave die dagelijks terugkomt maar zo belangrijk is voor het welzijn en de hygiëne van kinderen. De zorg is bij de Port Reitz School van levensbelang. Daarom heeft stichting 't Groenland geld vrijgemaakt om onder meer extra salarissen te kunnen betalen.

Projecten gerealiseerd door stichting 't Groenland

- Wheelchair Repair Shop - ongoing
- Solar Energy
- Mobility Centre - ongoing

Projecten mede-gerealiseerd met behulp stichting 't Groenland

- Nieuwe daken op al de gebouwen
- Shamba project ongoing
- Vaktraining klaslokalen en slaapzalen

Stichting 't Groenland financiert gedeeltelijk:

- Salarissen van 1 fysiotherapeut, 3 leerkrachten, 3 huismoeders/-vaders, 2 trainees.
- Luiers
- Mobility Centre en Wheelchair Repair Centre
- Reis- en verblijfskosten

Kosten 't Groenland

minimaal per jaar: € 70.000,-

Totaal t/m 2024: € 688.160,-

Lieve Stichting 't Groenland,

Allereerst zijn wij jullie enorm dankbaar voor jullie steun aan onze stichting, maar we zijn ook enorm blij met de samenwerking met de verschillende stichtingen die onder jullie paraplu vallen. Een samenwerking met de slogan: "Stronger Together".

Samenwerking:

1. Het opleiden van de jongvolwassenen van het DC in ons Mobility Centre (MC). Naast het repareren en aanpassen van rolstoelen leren ze o.a. ook lassen en ontmantelen van protheses en ortheses.
2.
 - Het bemiddelen naar werkgelegenheid van deze jongvolwassenen bij bedrijven in Mombasa.
 - 2 oud-trainees kunnen nu het onderhoud van de rolstoelen op de Gehandicaptenschool gaan doen.
 - Tevens is één van de oud-trainees van het Deaf Centre (DC) inmiddels in dienst van onze stichting en een tweede volgt per 1 januari.
3. Het delen van de medische hulpmiddelen, fietsen, gereedschappen, sportattributen, enz. uit de container (Deaf Centre, School voor de gehandicapten en de Saidai Stichting van Hendrik)
Er worden in de container overigens ook tandartsbenodigdheden voor DDC (Dutch Dental Care) verscheept, en in ruil daarvoor behandelen zij al onze leerlingen, staf en de mensen van het DC, gratis.
4. Het opzetten van een dependance van ons MC in het DC.

Gezamenlijke beklimming Kilimanjaro

5. Het uitwisselen van kennis m.b.t. de landbouw. Onze mensen mogen deelnemen aan de workshops georganiseerd door het DC.
6. The Kilimanjaro Awareness Climb. Een terugkerend evenement om bewustzijn te creëren dat **"DISABILITY IS NOT INABILITY"**. Klimmers van onze Stichting en het DC klimmen dan samen met een gemêleerde groep bestaande uit verschillende nationaliteiten, geloven, genders, zonder en met beperkingen.
7. Het is mooi om te zien dat de samenwerking intensiever wordt en zijn vruchten begint aftewerpen.

Wendy Baardman

My name is Mercy Mwandeje and I'm the principal of the Port Reitz School (PRS) in Mombasa, Kenya. The BOG of the Foundation Friends of the PRS (Alexandra, Asava and Wendy) asked me to write to you, explaining what impact the help of the Greenland Foundation has had and still has on the Port Reitz School. In my enthusiasm I directly said yes. As Wendy can tell you, I'm an easy talker so this should be simple for me; however, to be honest now I'm speechless.

Some things in life are easy to describe, but the effect of your help on the lives of our children is far beyond words. You have effected not only the lives of our children and entire staff, but also the lives of the most desperate of the whole community surrounding the PRS. I don't even know where to start.

Well let me start with what the school is all about.
Education

Education is the most precious gift anyone can receive in live. Although in Kenya school is mandatory till the age of 18, it doesn't mean that all children actually have a chance to go to school. Especially those children with disabilities have very little chances. As PRS we take in as many children as possible, because DISABILITY does not mean INABILITY. Hence due to polio when I was just a child I'm in a wheelchair myself as well as several of our teachers. They are like me, former students of the PRS. And look, despite our impairments, what we achieved just because we got the chance to go to school. Unfortunately, not everybody is of that opinion and as a result we get too few teachers appointed to our school, leaving us with a big shortage of teachers. Due to the lack of teachers our children were performing not as good as they could in there KCPE exams and only a few could make it to secondary school. Today we were able,

with the financial help of the Greenland Foundation, to employ 3 additional teachers, the grades have gone up spectacularly. So well that quite a number of our students got accepted in secondary school. Guarantying them a brighter future not only for themselves, but their entire family.

Mobility

Besides education, freedom of movement is essential, especially for the physical disabled. As a school, on a daily basis we have to struggle to feed all the children and staff, preferable three times a day. Therefore, we could not afford to spend any money on medical appliances like wheelchairs, callipers, crutches, etc. Leaving a vast majority of our children and staff, including myself with reduced and even no mobility. You cannot imagine how many tears were shed when we all received the medical aids we needed. Children and staff now walking with callipers instead of crawling, kids with spina bifida, muscular dystrophy, paralysation, polio, etc. having adapted wheelchairs. Amputees having crutches and compression therapy to prepare their limbs for a prosthesis. A therapy only possible through your financial help, so we have now a full-time physiotherapist. Actually at this very moment that I'm writing you the first prosthesis are being made. Kahindi Karisa amputated through knee is already walking with a fully functional knee and by the end of the month the other amputated children will be walking as well. Some of them are waiting already for more than 8 years. It's a miracle.

Diapers

A large number of our children are due to their handicaps incontinent. In good times we were able to provide them with 3 diapers a week. This is far from enough, leaving these children embarrassed and ashamed. Till a point that they often tried to hide themselves. Embarrassed each time that the teacher had to stop teaching in order to clean the floor and bringing them to the house-mothers to be washed and changed. Ashamed for the smell and the stains, because their cloth would be changed; however, they had to be seated again in a soaked wheelchair. This was so inhuman. It was of course also a big

inconvenience for the teacher's every time they had to interrupt their teaching. Not to forget all the extra cloth and bedding that had to be washed taking along an enormous extra workload for the house-mother and fathers. Since the Greenland foundation is now providing us with 4 diapers per child per day, you see them blossom. It is such a tremendous joy to see how they came out of their social isolation and participating in all kinds of activities without being ashamed, that I often after school just watch them on the playground playing.

House-mothers/fathers

The school would not exist without them. They have by far physically the hardest job. We have around 60 children in the lower dormitories. These children have either multiple impairments or are heavily mentally disabled and need a lot of attention. In the upper dormitories we have around 125 students who are either physically or mild mentally handicapped. Before your Foundation came to our help we only had 2 house-mothers during day time in the lower dormitories and 1 in the upper dormitories and 2 during night time for both upper and lower. Besides that, they also had to take the children to the hospital when needed, which unfortunately happens quite often with these vulnerable children.

In fact, an impossible task, nonetheless due to their devotion of helping these children they stayed on and did what they could. Ever since you came in we have now for the upper dormitories an extra house-mother and 2 house-fathers who take care of the heavy tasks like the laundry, lifting the adult children, carrying the water and food, etc. And in addition to them we now also have 1 house-mother who is actually more like a combination of a house-mother and counsellor who takes the children to their doctors' appointments and hospital visits. She is also a great listener and

counsellor. The children really open up to her. Don't forget that far most of our children are traumatised in one way or the other.

Her presence has without doubt already safe one boVs life. Our Muzungu Ngwadu suffers from Hydrocephalus and a couple of month ago he had an accident and fell badly on his head. Without hesitation she directly contacted Asava and got funds, to take him all the way to Kijabe, 700km away from Mombasa and the only place in the whole of Kenya where he could get the brain surgery he needed. Her quick reaction got him in Kijabe just on time and he survived. He is even already back in school. Still weak, still heaving head-aches, but getting stronger every day. According to the surgeon, he will fully recover.

Wheelchair repair shop

And last but not least, "the wheelchair repair shop", at this moment being installed on the school's compound. This really means a lot to us. First of all, it will increase the life-spend of our wheelchair which bring us freedom. Second, in addition they will also be

able to repair and adjust crutches and walkers. The wheelchair repair shop will also give us the opportunity to have a partnership with the school for the deaf of Piet. Something we are really looking forward to. Together you stand stronger than alone.

School furniture

Everything you are doing is so overwhelming that I totally forgot to mention the enormous impact the new school furniture has on the well-being of our students. The U-frames of the tables is the solution for our children that are in a wheelchair or have callipers. It's the first time in the school that they can be properly and comfortable sitting at their desks. It is so beautiful, durable and easy to clean at the same time. Splendid!

I know that "Thank you Greenland Foundation" is the appropriate thing to say; however, our gratitude cannot be caught in those words. Nonetheless "thank you" is the closest to express our gratitude. Therefore, on behalf of all the children and staff, thank you very, very much for your support and I sincerely hope to welcome you and your colleagues at the PRS, so you can see with your own eyes the changes your help brought.

With warmest regards,

Mercy

KENIA

Plaats: Kasmeni, Bang'a en Muzuri in Kwale

Project:

- Zorgpost
- Waterbassin
- School
- Moestuun
- Toiletten

Stichting: Foundation Saidia - Kwale

Partners:

Hendrik Stegenga

Patiënten wachten bij de nieuwe zorgpost

Stichting 't Groenland kwam in contact met Hendrik Stegenga door de hulpvraag die hij aan onze stichting stuurde. Omdat we reeds aanwezig waren in de regio Kwale met een aantal andere projecten, besloten we hem uit te nodigen voor een gesprek om te zien of er een nieuwe samenwerking mogelijk zou zijn. Tijdens dat gesprek werden we als stichting 't Groenland geraakt door zijn woorden. Hendrik bleek goed te hebben nagedacht over zijn plannen voor de regio en hoe hij deze plannen zou willen uitvoeren. Dit alles maakte dat 't Groenland besloot de plannen van Hendrik voor stichting Saidia Kwale te ondersteunen. In het Swahili betekent Saidia; help.

In de gemeenschappen Kasemeni en Bang'a (nabij de grens van Tanzania) in de regio Kwale, waar ook stichting Umoja actief is (zie elders in dit blad), heerst grote armoede. Veel van de inwoners zijn ongeletterd. De dorpen liggen ver weg van de grote centra en zijn moeilijk te bereiken. Een degelijke infrastructuur is er dan ook niet. Dit zorgt voor een slechte gezondheid, slechte voorzieningen en een lage levensstandaard. Bovendien zijn de gebieden erg droog.

Zorgpost - Kasemeni

Toen Hendrik Stegenga in 2020 in Kasemeni was, bleek dat de behoefte aan een zorgpost levensgroot was. Mensen hadden nauwelijks toegang tot zorg, zorg die niet beschikbaar was op minder dan een dag lopen. Daarnaast waren er weinig mogelijkheden voor vervoer naar medische voorzieningen. Deze slechte omstandigheden hebben er in het verleden toe geleid dat veel zieke mensen, zwangere vrouwen en pasgeboren baby's onnodig zijn overleden. Hendrik heeft in 2020 en 2021 onderzoek gedaan naar mogelijkheden een zorgpost te bouwen en heeft uitgezocht wat er nodig zou zijn.

Toen Hendrik bij 't Groenland aanklopte voor hulp om deze post af te bouwen en in te richten, besloot 't

Groenland hem hierin te ondersteunen. Goede medische zorg is een onmisbare factor in het ondersteunen van een regio. 't Groenland heeft eraan bijgedragen de post af te bouwen en in te richten met alle medische apparatuur die nodig bleek. Daarnaast werden zonnepanelen aangebracht om ook in de nachten licht te hebben en de apparatuur te kunnen voorzien van stroom. In Kenia is het dagelijks, zomer en winter, 's avonds om 18.30 uur donker en 's ochtends om 7.30 uur pas weer licht. In juli 2022 is de zorgpost in gebruik genomen. In februari 2023 is hij officieel geopend door de gouverneur van Kwale County. Sinds de opening wordt de zorgpost dagelijks bezocht door circa 120 patiënten.

In Kenia is het zo geregeld dat de Keniaanse regering zorgt voor personeel nadat de post geopend is. Ook zorgt de overheid voor medicatie. Vanwege de grote achterstanden in de zorg door de coronacrisis, kregen de medewerkers die op de post werkten, niet betaald. Dit heeft er bijna toe geleid dat deze medewerkers genoodzaakt waren een andere baan te zoeken. 't Groenland heeft dit kunnen voorkomen door de salariskosten van deze medewerkers gedurende een half jaar te betalen. Daarna heeft de overheid dit weer kunnen oppakken. De medicatievoorzieningen lopen daarentegen uitstekend.

Eerste baby van de zorgpost: een Masai jongetje

Gegraven waterbassin

Dankzij het oprichten van deze zorgpost, kunnen mensen uit de hele omgeving nu wel terecht voor de zorg die ze nodig hebben. In het eerste jaar dat de post open was, zijn de sterftcijfers drastisch omlaag gegaan. Vooral het aantal doodgeborenen en het aantal vrouwen dat overlijdt tijdens de bevalling, is enorm gedaald. Vrouwen hebben aangegeven dat ze niet meer bang zijn om zwanger te worden, omdat ze weten dat er eindelijk goede zorg is in het onherbergzame gebied. De eerste in de zorgpost gezond geboren baby was een Masai jongetje (zie foto).

Momenteel is stichting Saidia Kwale in overleg met de Keniaanse overheid. Het gaat over de toegezegde aanstellingen van extra medewerkers, die nog ontbreken op de post en de daarbij beloofde personeelswoningen. Om de veiligheid van medewerkers en patiënten te waarborgen, heeft 't Groenland beloofd een omheining te financieren rondom het complex. Omdat het aanvankelijke hek om de zorgpost door olifanten werd overlopen, is nu een stenen omheining geplaatst.

Via een van onze andere projecten in Kenia, de Port Reitz School, zijn er 2 rolstoelen, matrassen, lakens en handdoeken beschikbaar gesteld voor de post.

Water voor kwetsbare gezinnen in Bang'a

In heel Kenia is droogte een steeds groter wordend probleem. Droogte zorgt ervoor dat gewassen niet kunnen groeien en er onvoldoende schoon drinkwater is voor mens en dier. In grote delen van Kenia zijn mensen nog afhankelijk van dieren voor het leveren van melk, vlees, eieren en voor het bewerken van het land.

Over het algemeen regent het gedurende een periode van twee maanden heel veel en is het de overige tien maanden kurkdroog. Steeds vaker blijft het zelfs in het regenseizoen angstvallig lang droog. De regen die in die kortere periode valt, moet dus voor een groot deel worden opgevangen, zodat de bevolking ook in de perioden dat er geen regen valt de beschikking heeft over water.

Hendrik Stegenga communiceerde met 't Groenland dat mensen in Bang'a onvoldoende water tot hun beschikking hadden. Stichting 't Groenland besloot het initiatief van Stegenga, het aanleggen van een groot waterbassin, financieel te steunen. Het bassin werd gegraven en heeft een capaciteit van maar liefst 3000m³. Een groot bassin, dat mogelijk moet maken dat er het jaarrond voldoende water zou zijn voor mens, dier en voor kleinschalige akkerbouw. Er is een watermeter geplaatst zodat men de waterstand goed in de gaten kan houden.

In het bassin is een op zonne-energie werkende pomp aangelegd, die water naar een hoger gelegen opslagtank pompt. Vanuit deze tank gaat het water naar drie bestemmingen:

- naar waterpunten voor huishoudens, waar mensen zelf water kunnen tappen aan een kraan,
- naar waterbakken voor koeien en geiten, en
- naar een eenvoudig irrigatiesysteem voor de nieuwe tuin.

De capaciteit van het bassin is zo groot, dat zelfs mensen uit aanliggende gebieden, water kunnen komen halen en hun dieren kunnen laten drinken uit de waterbakken.

De tuin grenst aan het bassin en is in gebruik genomen door 25 van de meest kwetsbare en armste gezinnen. Deze gezinnen hebben allen een stuk grond toegewezen gekregen, waarop ze gewassen kunnen verbouwen. Hierdoor is er voedsel voor hun gezin en kunnen ze ook wat geld verdienen.

Door de samenwerking met het dovencentrum in Kwale van de stichting Umoja (zie elders in dit blad), is een aldaar werkende kenner op het gebied van syntropische landbouw langs geweest om de families te helpen het land weer vruchtbaar te krijgen en te houden en hen te

Vruchtbare tuin door aanwezigheid van het nieuwe waterbassin

leren welke inrichting en beplanting het meest oplevert. Een aantal dove jongeren, die wonen en werken op het dovencentrum, heeft geholpen bij het realiseren van een klimaatbestendige inrichting van dit tuinbouwproject. Deze samenwerkingen zijn voor stichting 't Groenland ontzettend zinvol, omdat zo een steeds groter wordende regio geholpen kan worden.

Een nieuwe school voor kinderen in Mzuri

Een van de recentere projecten waar het Groenland in heeft geïnvesteerd, is de bouw van een school in Mzuri, een plaatsje op drie uur lopen van Kasemeni, in de provincie Kwale. In de regio Kasemeni stond maar één basisschool.

De regio is groot en veel mensen kunnen zich alleen lopend verplaatsen. Dat betekende voor veel kinderen dat het hen drie uur kostte om naar school te lopen, en drie uur om weer naar huis te gaan. Vanwege de afstand meden veel kinderen de school. Onderwijs is een basisbehoefte en essentieel voor het kunnen veranderen van toekomstperspectief en levensstandaard. Voor de allerjongsten waren er wel hutten, waar ze gedurende dag werden opgevangen en een smalle basisvorm van onderwijs genoten. In deze hutten was echter geen meubilair en geen leermaterialen aanwezig.

In de regio was er dus al geruime tijd grote behoefte aan een basisschool op korte afstand. Omdat stichting Saidia Kwale zich eerst gericht heeft op het verbeteren van volksgezondheid in de regio, het bouwen van de zorgpost en het aanleggen van een waterbassin, stond het bouwen van een basisschool nog op de wensenlijst van de stichting. 't Groenland vindt onderwijs van groot belang en heeft beloofd te investeren in de bouw van deze school.

In 2022 zijn door Hendrik Stegenga veel gesprekken gevoerd met enerzijds de lokale bevolking en anderzijds de gemeenschapsleiders (tribe leaders) en de overheid. Voor het bouwen van de school zijn een projectmanager en een architect benoemd. Na het goedkeuren van tekeningen en rondkrijgen van vergunningen, is men in 2023 gestart met de bouw, welke erg voorspoedig verloopt. Het skelet van de school staat inmiddels en de vloeren zijn gelegd. Er is bewust gekozen voor stenen vloeren in plaats van beton, omdat beton in de praktijk snel scheurt in het Keniaanse klimaat. De basisschool bestaat uit 6 lokalen, een lerarenkamer en voldoende toiletten. Daarnaast worden er voorzieningen aangebracht voor elektriciteit en water, zodat ook hygiëne kan worden gewaarborgd.

Door het bouwen van deze school, hoopt stichting 't Groenland, dat veel kinderen weer naar school kunnen gaan en dat hen een betere toekomst wacht. De verwachting is dat de school is/wordt geopend in januari 2024. Scholen zijn in Afrika over het algemeen populairder dan in Europa. De school wordt in Afrika niet alleen gezien als een verplichte leerfabriek, maar ook als een aangename plaats van samenkomst (Je hoort erbij!). Zo'n 250 kinderen popelen om te mogen starten in Muzuri. Bijkomend voordeel is dat de overbevolkte school in Kasemeni wordt ontlast.

Bouw van toiletten

Voor de reeds bestaande school in Kasemeni waren er toiletten nodig. Er zijn teveel leerlingen - 8 lokalen van 75 leerlingen - voor het beperkte aantal toiletten dat er op het terrein aanwezig was. Omdat dit vanuit hygiënisch oogpunt zorgelijk is, heeft het Groenland toegezegd de bouw van nieuwe toiletten te financieren.

Projecten gerealiseerd door financiële steun stichting 't Groenland

- Inventaris zorgpost Kasemeni, inrichting, zonnepanelen
- Waterbassin
- Tuin voor de allerarmsten
- Toiletten op de basisschool in Kasemeni

Projecten mede-gerealiseerd met behulp stichting 't Groenland

- Zorgpost Kasemeni, bouw
- Omheining bij de zorgpost
- Bouw van de school in Muzuri

Kosten 't Groenland
minimaal per jaar: € 45.000,-
Totaal t/m 2024: € 145.000,-

Sinds begin 2020 bestaat Stichting Foundation Saidia Kwale. Achteraf moeten we misschien wel concluderen dat we redelijk hebben onderschat hoeveel tijd en moeite het kost om een goede-doelen-stichting succesvol te laten lopen. Maar ook kunnen we concluderen: de waardering die je krijgt van de lokale bevolking (de doelgroep) maakt dit alles meer dan goed.

Het vinden van donoren/sponsors en het opzetten en onderhouden van een website kost veel meer tijd dan vooraf ingeschat. Dat je de hulpvraag heel goed moet kunnen specificeren, spreekt voor zich. De tijd die nodig is voor het vinden van sponsors die met het onderwerp begaan zijn en daar budget voor vrij willen maken is veel meer dan vooraf gedacht.

Twee keer per jaar maken we een reis naar Kenia. Iedere keer leren we weer van de cultuur (-verschillen). We leren omgaan met de verschillen tussen dorpen en stammen, met de eigen beleving van kwaliteit en verantwoordelijkheidsgevoel. Het laveren in een land waar corruptie niet ongewoon is terwijl wij daar heel principieel niet in meegaan is ook een kunst.

De overheid van Kenia heeft grote financiële uitdagingen. Dit resulteert in een bevolking die om die reden relatief weinig van hun overheid verwacht. En dus: Zodra wij de bevolking helpen met door hen zelf aangegeven projecten om hen een beter perspectief naar de toekomst te geven is hun dankbaarheid heel groot. Denk hierbij aan de blikken van de kinderen, die ineens schoolmeubilair hebben waar ze gewend zijn aan zitten op de grond. Denk hierbij aan een groep vrouwen die kennis krijgt van het beter managen van hun kleine bedrijfjes en succes hebben. Of denk aan enkele vrouwen die na de opening van

een zorgpost ons bedanken en zeggen: 'Finally we are not afraid anymore of becoming pregnant'.

De motivatie die dit oplevert geeft heel veel energie om om te gaan met de uitdagingen waar je ook tegen aanloopt en die je van tevoren niet had ingeschat.

Saidia Kwale
Foundation
Supporting communities in Kwale, Kenya.

Hendrik Stegenga

OEGANDA

Plaats: Rakai, Kyotera,
Ssanje

Project: - Familieplantages
Koffie- Macadamia
- Kwekerijen
- Bassins
- Productiemachines

Stichting: Celebrate Hope
Ministries

Partners:

Fred
Sekyewa

Tessa
Jabaaij

Van dertig koffie-zaailingen tot een volwassen koffieplantage in twee jaar

In december van 2009 kwam onze stichting 't Groenland in contact met pastor Fred Sekyewa uit Oeganda. Pastor Fred was toen al jaren actief voor de armsten in de provincie Rakai. Toen hij in 2009 zijn organisatie Celebrate Hope Ministries - CHM - oprichtte, klopte hij aan bij ons om te vragen of wij zijn organisatie zouden willen ondersteunen. Pastor Fred was en is een bijzondere pastor. Zijn credo was: zorg er eerst voor dat mensen te eten en een dak boven hun hoofd hebben en ontmoet ze daarna in de kerk. Niet andersom dus, zoals toch bij veel pastorieën tot voor kort gebruikelijk was.

Op deze basis wilde 't Groenland pastor Fred graag ten dienste zijn, hetgeen resulteerde in een in principe 15-jarige financiële ondersteuning vanaf 2010 op basis van 5 jaar opbouw, 5 jaar consolidatie en 5 jaar afbouw tot 'self supporting'. Het medemenselijke project van pastor Fred groeide uit tot een organisatie waarbij de provincie Rakai langzaam tot bloei is gekomen.

Relatieve vrijheid

Na het monsterachtige bewind van Idi Amin (1971-1979) - op de genocide in Rwanda na het bloedigste bewind in de naoorlogse Afrikaanse geschiedenis - heeft het land zich op kunnen richten door mensen zoals pastor Fred Skeyewa. Toch blijft Oeganda een erg arm land. Veel mensen wonen er erg afgelegen waardoor het moeilijk is hen te bereiken. Veel mensen zijn ongeschoold en hebben geen vorm van inkomsten.

Desondanks voelen de mensen een bepaalde vorm van vrijheid ondanks een streng conservatieve regering, hetgeen blijkt uit de recente aanname van een anti-homo wet, die de vrijheid van een deel van de bevolking weer beperkt. Het behoeft geen betoog dat stichting 't Groenland dit onderwerp ter sprake heeft gebracht en zich ervan heeft vergewist dat de CHM-organisatie aan

alle mensen dezelfde mogelijkheden en kansen biedt, ongeacht hun geardeheid.

Trainingen voor pastors

In Oeganda wordt vrijwel alle binnenlandse hulpverlening geboden door kerken en/of pastors. Veel Oegandezers hebben het Christelijke geloof. Pastor Fred had het plan om meer pastors op te leiden, om zo meer vrijwilligers te krijgen die hulp kunnen bieden aan de armsten in de Oegandese samenleving. Een pastor is in Oeganda niet alleen werkzaam in, bij en rond de kerk, maar is nauw betrokken bij de gemeenschap. Door de pastors op te leiden tot vrijwilligers, werd het mogelijk meer mensen te voorzien van hulp in een grotere regio. Deze pastors leerden over het verbouwen van gewassen, droogte management in akkerbouw, het veranderen van gemeenschappen en het sparen van geld. De opgedane kennis brachten ze direct over op de lokale bevolking. Hierdoor lukte het mensen hun gewassen beter te verbouwen en beter te laten groeien en werden mensen zich bewust van het nut van sparen van inkomen. Bovendien werden door de behaalde agrarische successen hele gemeenschappen enthousiast gemaakt, zodat de bevolking heel langzaam kon gaan veranderen. 't Groenland heeft ervoor gezorgd dat het mogelijk werd

Koffieboerin die eerste zaailing plant van in totaal 300

om deze trainingen te organiseren en te bekostigen. Inmiddels zijn er 260 pastors werkzaam in het veld. Elke pastor is verantwoordelijk voor een groep koffieboeren.

Opleiden en steunen van koffieboeren

Om arme mensen te helpen een inkomen te verwerven voor hun gezinnen, is pastor Fred in 2009 gestart met het opleiden van koffieboeren. Boeren kregen dertig jonge koffieplantjes ter beschikking en werden gestimuleerd daar in korte tijd een koffieplantage van te maken. Het

idee bleek succesvol. Koffie groeit namelijk heel goed in het Oegandese klimaat en het is een product waarbij de boer, mits hij eerlijk betaald wordt, een mooi inkomen kan vergaren. Daardoor worden nog steeds, middels de 'support' van 't Groenland, boeren opgeleid.

Medewerkers van Celebrate Hope Ministries selecteren mensen die voldoen aan een aantal criteria. Ze moeten zelf beschikken over een stuk land, behoren tot de armsten van de gemeenschap en moeten een goed gedrag laten zien, zowel tijdens de opleiding als daarna als koffieboer (in Oeganda is veel alcohol- en drugsgebruik, met name onder mannen).

Succesvol boeren

De mannen en vrouwen die in aanmerking komen, volgen eerst een opleiding waarin ze alle vaardigheden leren die ze nodig hebben om een succesvol boer(in) te worden. Daarnaast krijgen ze de benodigde materialen; 300 koffieplant zaailingen, een machete en een waterspuit. Wanneer de opleiding voltooid is, gaan ze aan de slag in het veld met planten en onderhouden van hun eigen plantjes. Na 2 jaar zijn de plantjes uitgegroeid tot planten die vruchten geven, klaar voor de eerste oogst. Al die tijd worden de boeren begeleid en geholpen door pastoren uit de pastoropleiding en medewerkers van Celebrate Hope Ministries

Eigen bank

De geoogste bonen worden voor een eerlijke prijs verkocht aan de stichting. Een deel van de opbrengst gaat naar hun eigen rekening op de bank, een deel mogen ze, als ze willen, contant laten uitbetalen. Voor de koffieboeren en andere mensen die willen sparen heeft pastor Fred een nieuwe bank opgericht. Deze bank bevindt zich in het kantoor van CHM en is een goedlopende bank. Zo leren families sparen en is het velen gelukt voor hun gezinnen te zorgen, hun kinderen naar school te laten gaan en een toekomst op te bouwen. Er zijn veel families die door te sparen extra stukken land of zaailingen hebben kunnen kopen om nog meer koffie te kunnen verbouwen, waardoor hun inkomen is gestegen. Sommige families hebben op deze manier forse plantages kunnen opbouwen.

Ook is het nog steeds mogelijk om bij de bank geld te lenen om te investeren in een stuk land of zaailingen. Inmiddels zijn er ook stukken land beschikbaar voor gezinnen die zelf niet over land beschikken, waarbij toch een grote behoefte is aan opleiding tot boer.

Stichting 't Groenland heeft ervoor kunnen zorgen dat er, vanaf 2019, nog eens 200 mensen tot koffieboer opgeleid konden worden. Ook wordt op kosten van 't Groenland zorg gedragen voor een goed nazorgtraject, waaronder begeleiding en nieuwe cursussen op het gebied van droogtemanagement en irrigatie.

**PASTOR FRED HEEFT HONDERDEN
MENSEN WERK EN INKOMEN
BEZORGD, DUIZENDEN MONDEN
TE ETEN GEGEVEN**

Zelf zaailingen kweken

Door het inmiddels grote aantal boeren, verspreid over maar liefst 45 dorpen, ontstond er behoefte aan een eigen kwekerij. Met een extra donatie van 't Groenland heeft pastor Fred deze, samen met een aantal medewerkers, kunnen opzetten.

De kwekerij bestaat uit een stuk land waarop meer dan 700 volwassen koffieplanten staan die speciaal geselecteerd zijn op hun hoge kwaliteit, waardoor ze erg goed bestand zijn tegen ziekten en tegen periodes van grote droogte. De stekjes worden van deze moederplanten afgehaald en in een speciaal hiervoor opgezette kwekerij opgekweekt tot zaailingen. In deze kwekerij staan inmiddels meer dan 150.000 stekjes. De kwekerij wordt ingezet om koffieboeren in opleiding te trainen. Daarnaast is de kwekerij open voor belangstellenden die tegen betaling kunnen leren over het opzetten en onderhouden van plantages. Wanneer de zaailingen groot en sterk genoeg zijn, worden ze uitgedeeld en/of verkocht aan nieuwe boeren die een opleiding gaan volgen.

Macadamianoten verbouwen

Macadamiabomen blijken heel goed verbouwd te kunnen worden tussen de koffieplanten. Dat maakt het een ideaal product om te gaan verbouwen als aanvulling op de koffie. Er wordt goed gekeken naar welke boeren nog steun kunnen gebruiken in de strijd tegen armoede. Denk aan boeren die hun plantages verloren zijn door de droogte, en aan nieuwe boeren of boeren van wie het land maar net groot genoeg is om in de minimale levensbehoeften te voorzien.

Macadamianoten staan bekend om hun hoge voedingswaarden. Daarnaast is er een wereldwijde afzetmarkt. De winst die boeren maken, gaat door het mixen van koffieplantages met macadamiabomen

Kwekerij van zaailingen

omhoog, waardoor ze meer geld verdienen en de gemeenschap er beter van wordt. Er wordt in Oeganda hard gewerkt aan het aanleggen van een kwekerij voor macadamiastekjes. 't Groenland heeft toegezegd voor 175 families elk 10 bomen te kopen. Deze families krijgen, net als de koffieboeren een opleiding cadeau.

Opvangbassins regenwater

Vanwege de, steeds vaker voorkomende, extreme droogte, zijn er in vier gebieden bassins aangelegd. Mensen hebben hierbij zelf geholpen deze te graven. Deze bassins worden ingezet voor irrigatie van de koffieplantages en om boeren in opleiding te leren over het correct toepassen van irrigatie en het belang daarvan. In ieder bassin kan zo'n 40.000 liter water opslagen worden. Dat is voldoende voor 1 hectare koffieplanten bij 3 maanden droogte. Het is een van de maatregelen die genomen is na een periode van grote droogte, waarbij een groot aantal boeren hun gehele plantage is verloren. Heel verdrietig omdat daarmee hun

gehele inkomensbron verdwenen was en ze dus letterlijk vanaf de bodem opnieuw moesten beginnen.

Training van vrijwilligers in het koffieproject

Het is geweldig dat er inmiddels zoveel koffieboeren zijn. Het kostte echter veel organisatie en dus tijd, mankracht en geld, dat pastor Fred hiervoor een oplossing moest verzinnen. Een deel van het werk (het goed begeleiden en adviseren van boeren) kon worden opgepakt door vrijwilligers, die toch al hielpen bij het ophalen en verzamelen van de koffiebonen tijdens de oogsttijd. Deze vrijwilligers moesten worden opgeleid. 't Groenland heeft deze extra opleidingen gefinancierd. Inmiddels lopen er 90 vrijwilligers rond die 2500 families helpen in 45 verschillende dorpen. In 2021 was hun gezamenlijke oogst maar liefst 296.568 kg. Een opbrengst die in een eigen fabriek automatisch machinaal wordt verwerkt, in balen ingepakt en met eigen vrachtwagen wordt vervoerd naar branderijen.

Ambulance

De ambulance in het gebied waar pastor Fred werkzaam is, was betrokken bij een ernstig ongeluk met fatale afloop. De ambulance bleek daarbij onherstelbaar beschadigd. Naast zijn taak om kritisch zieken of gewonden naar het ziekenhuis te vervoeren, werd de ambulance tijdens de coronapandemie veelvuldig ingezet om gemeenschappen te helpen en te ondersteunen waar mogelijk. Het budget dat stichting 't Groenland had gereserveerd voor een hygiëneproject op school en voor preventieve inentingen is, vanwege het op dat moment grotere belang van het bestrijden van corona, ingezet als bijdrage voor een nieuwe ambulance.

Transporten veldwerk

In 2020, midden in de coronacrisis, bleek ook de auto

die gebruikt werd om mensen in de afgelegen dorpen te bezoeken, kapot te zijn gegaan. In het warme, stoffige, Oegandese klimaat slijten voertuigen sneller dan in de westerse wereld. Er waren grote zorgen omdat men de mensen in de meest afgelegen gebieden, vaak ook de armsten, niet meer kon bereiken, net op een moment waarop voedselhulp hard nodig was. 't Groenland heeft het mogelijk gemaakt een Jeep aan te schaffen, zodat de medewerkers ook de mensen in de dorpen ver weg, soms meer dan zestig kilometer van het kantoor, konden helpen.

CHM helpt mensen in meer dan 45 dorpen in de regio's Rakai en Ssanje. Goed vervoer is daarbij onmisbaar. Eerder hielp 't Groenland al met de aanschaf van motoren, die soms gemakkelijker in onherbergzame gebieden kunnen komen dan grote auto's. Voor komend

jaar heeft stichting 't Groenland beloofd dat CHM twee motoren mag aanschaffen. Een voor de meest moeilijk bereikbare gebieden en een kleinere voor de snelle ritjes over wat langere afstanden.

Solar panelen op het dak van het kantoor

Net als in andere Afrikaanse landen is de kans op stroomuitval groot. Vaak kan men dan uren geen werk op de computer verrichten. Dat is erg lastig wanneer er belangrijk administratief werk gedaan moet worden, of bankzaken geregeld moeten worden. Ook voor het behoud van apparaten is het belangrijk dat er continue gelijkmatige stroom is. Er waren in het verleden, naast het uitvallen van de stroom, ook veel stroompieken, iets wat funest is voor elektrische apparaten. Dit verkortte

de levensduur van apparaten aanzienlijk. Een derde reden is veiligheid. In Oeganda is het dagelijks donker van 18.30 uur tot 07.30 uur. In het donker is de kans op misdaad groter. 't Groenland heeft daarom toegezegd zonnepanelen te bekostigen op het dak van het kantoor, zodat men vrij en veilig kan blijven werken.

Lopende kosten CHM

Celebrate Hope Ministries heeft, vanwege zijn omvangrijke werkzaamheden, veel overheadkosten. Personeel is onontkoombaar. De stichting CHM is zo succesvol en zo grootschalig geworden dat het onmogelijk is om deze slechts te laten draaien op alleen vrijwilligers. Er zijn mensen nodig op kantoor, in het veld, mensen die controles uitvoeren, personeel dat de bank bestuurt, enz. Daarnaast zijn er regelmatig kosten aan computers, printers, papier, kasten en moest het oude kantoor worden gerenoveerd en verbouwd. In 2022 werd er ingebroken in het kantoor. Veel waardevolle spullen zijn gestolen en vernield. Dieven hebben de kluis weten te kraken. Geld dat bedoeld was om het schoolgeld voor het nieuwe schooljaar van tientallen leerlingen te betalen. Gelukkig kon 't Groenland helpen. Pastor Fred heeft met de extra donatie de kapotte ramen kunnen vervangen,

nieuwe sloten kunnen installeren, een nieuwe kluis en twee nieuwe tv-sets kunnen aanschaffen. Hiervan werd/wordt 1 set gebruikt voor de trainingen van pastors en koffieboeren. Op de ander is een nieuwe beveiligingscamera aangesloten. Bij een nieuwe poging tot inbraak werd hierdoor duidelijk dat eigen bewakers de dieven waren. Ze zijn vastgelegd op camera en gearresteerd. De gestolen spullen bleken echter verdwenen.

'Self support' CHM

't Groenland heeft voor de financiering van 5 hectare grond en meer dan 3000 koffieplanten gezorgd zodat CHM een eigen plantage kon oprichten. Ook is er een waterput gegraven om bij droogte een goede oogst te garanderen. De opbrengst van de koffiebonen en macadamianoten gaat in dit geval direct naar CHM, om zo de lopende kosten te kunnen drukken en programma's te kunnen financieren. Deze plantage is van groot belang voor de 'zelfvoorzienendheid' van CHM in de toekomst.

Een groot deel van de steun die 't Groenland tussen 2020 en 2023 heeft gegeven aan CHM, is gegaan naar het zelfvoorzienend worden. De steun van 't Groenland houdt in 2025 op te bestaan, behoudens onverwachte factoren. Op dit moment werkt CHM samen met 't Groenland aan het vergroten van de koffieplantage en het planten van de macadamiazaailingen. Er is 25 hectare land beschikbaar voor deze plannen. Pastor Fred hoopt in 2026 vrijwel geheel zelfvoorzienend te zijn, zodat financiële ondersteuning door onze stichting niet meer, of slechts nog korte tijd mondjesmaat nodig is.

In pastor Fred heeft 't Groenland niet alleen een goede dominee maar ook een voortreffelijke manager getroffen, een combinatie die zeldzaam is.

Projecten gerealiseerd door stichting 't Groenland

- Trainen, zaailingen en begeleiding voor koffieboeren
- Trainen van pastors
- Transport veldwerk
- Trainingen voor macadamia boeren
- Gestolen spullen kantoor vervangen
- Oprichten bank en uitbreiden kantoor
- Kwekerij opzetten voor koffieplanten
- Kwekerij opzetten voor macadamia planten
- Koffieplantage opzetten voor zelfvoorzienendheid CHM *
- Opvangbassins voor water
- Betalen lopende overheadkosten
- Trainen van vrijwilligers voor het koffieprogramma
- Na onverwachte forse aardbeving twaalf ingestorte huisjes vervangen
- Reparatie kerk pastor Fred Sekeyewa, na aardbeving
- Vervangen vrachtwagen
- Solar panelen voor gezinnen die geen elektriciteit hebben

Projecten gedeeltelijk gerealiseerd door stichting 't Groenland

- Aanschaf nieuwe ambulance

Kosten 't Groenland:

minimaal per jaar: € 37.500,- (in afbouw *)

Totaal t/m 2024: € 871.166,-

Het werk van stichting 't Groenland leverde op 26 april 2023 een koninklijke onderscheiding op. Als gevolg daarvan heeft stichting 't Groenland aan pastor Fred, vanwege zijn buitengewone verdiensten voor de Oegandese samenleving, als verrassing een eenmalige extra financiële injectie gegeven. Onderstaand een stuk e-mailcorrespondentie tussen Tessa Jabaaij, secretaresse van onze stichting, en pastor Fred Sekeyewa over de wijze waarop deze verrassing mocht worden besteed.

Van: Fred Sekyewa Verstuurd: donderdag, augustus 10, 2023 12:13:39 p.m.

Aan: Tessa Jabaaij Onderwerp: Projects

My sister Tessa

Greetings and I trust all is well with you. We are doing well and now we are embarking on all the plans and discussions we had. We studied again our office needs and these items are the ones we have come up with as you see the attached proposals and budget. I would like to make one or two explanations:

- 1. On the office expansion you see there is a strong room, as explained this is where we are going to be keeping all the valuable equipment and documents.*
- 2. We have put a board room. This is as well going to serve as a training room. All in house trainings will be taking place there therefore, its board and training room.*
- 3. We have grown in terms of staff doing the work and activities have expanded, we look at having more working space as we get more technical people needed to run the work*
- 4. For our spiritual nurture we included the chapel. We have been having our devotions from offices and we cannot fit in there any more. Therefore, we added this room for those spiritual purposes*
- 5. We have made office phase one so that by the time we install the solar system all construction will be done.*

The work is going to be done in two phases one and two based on the time we shall be receiving the support. That is to say – end of September and end of December. Let me know if there is any other information needed. Otherwise we are so thankful to ADI (red. Academica Development Institute is funder van stichting 't Groenland) for this development support. We are looking forward to having our working environment improved and continue delivering to the development of our people.

Blessings

Fred

Hello Fred,

I have promised you to read your plans and to talk to Mr Geysendorpher about them. There is something that we want to talk to you about (through mail)

Most of the plans are in line with what you told us and have explained when we met at the office. We can see the positive impact of these plans for the future of CHM and therefore also the people supported and helped by CHM. We are happy to support these plans. However, we have had a conversation about your

wish of building a Chapel. Although we understand the importance of prayer, we have decided not to participate in funding the Chapel, or part of it. Our foundation objective is to help the poorest in the world. Building a chapel does not touch that objective or goal. Therefore, we have decided not to fund the chapel. Will you please send us a new proposal with the new budget without the chapel?

We also want to ask you to specify the budget per idea /plan, so we can see what the cost of every individual plan is. We are happy to be able to help you help the people of Uganda.

Blessings, Tessa

Tessa my sister

Greetings and I trust all is well with you. We took note of the letter sent to us sometime back and we revised the proposals and the budgets. Instead of the a chapel, we have changed it into a training room. For sometime we have been looking at the chance of having a farmers training room. We quickly changed from what was meant to be chapel to be a training room. Also we have indicated what each item will cost to cover the 50,000Euro donation. I trust we are now fitting within the criteria of ADI.

We are so thankful for the support and we are looking forward to start the construction of the office beginning of October (phase 1).

Words cannot express how thankful we are for the support. I will be hearing from you Tessa. Greetings and have a blessed night.

Hello Fred,

Last week you sent us the revised plans for the promised funds.

Unfortunately I have to disappoint you.

As I said before, our foundation has the objective to help the poorest in the world. Anything other than that, we cannot do.

Building a meeting room, is not in line with our principles; to help the poorest in the world.

We did promise to help you again, so the funds will be available for CHM, but only for plans or goals that support those poorest.

Please take your time to think of a good purpose where the money is really needed, where it will benefit the poorest.

Blessings, Tessa

Dear Tessa

Good afternoon I trust you are doing well. Thank you for my letter below and again I want to say we understand the position of ADI as we thought all included on the new plan was going to enhance the service to the poor especially the training.

Thinking through the alternative, the 1st phase of the 25,000Euros we want to do the working space minus the training and board rooms. The money which was meant for that, to use it to buy Macadamia seedlings for 175 families each to get 10 Macadamia seedlings trees. This as we have worked around it to cost us 3,500Euros. So the breakdown ends up being:

1. Working space expansion = 21,000Euros
2. Macadamia seedlings for 175 families each family to get 10 seedlings / tree = 3,500Euros
3. Transporting seedlings from the nursery and distribution 500Euros

We shall send pictures and lists of those who received

this wonder tree. The rest of the funds will go into creating some working space for the team as we serve the communities. If this is approved, I kindly ask the funds to come with this coming quarter so that we distribute the seedlings as the rain has started now.

I will be waiting for the response so that we book the seedlings and engage the builders.

Blessings and thank you for all you are doing for us. To surcrifice a lot of time attending to our needs.

Good morning Fred,

I have received your reply. Thank you for that and thank you for understanding.

Since Mr. Geysendorpher is away for the week, so we cannot discuss your plans now. I did send your email for him to read.

We will therefore get back to you early next week. If all is approved, we will wire the funds end of september. If not, there is time for you to adjust.

Blessings and have a good day.

Tessa

Hello Fred,

Mr Geysendorpher already had the opportunity to respond. We can happily agree with this new plan, which is more in line with our foundations vision. Therefore, our accountant will wire the € 25.000 in September. We are happy to support CHM in the good work you do.

There is another question that has risen. As you know, we always look to the future, just as you do for CHM. In one of your mails you said salaries are still a challenge. This is understandable, with a big organization as

yours. And also needed, since there are so many families to help, it is only logical there is a great need for staff.

What are the (long term) plans to make CHM sustainable and self supporting? When do you think you will have reached this phase? We discussed this in the past, but years have gone by and we would like to hear your view on this now.

I know that this is something you are working on for a long time. I also know accomplishing that, takes a load of work and time. We would like to know how far you are with this and what the prospects for the future are.

Miranda will wire the funds at the end of September, so you can arrange everything in time.

Please keep us updated with the progress.

We would love to get some pictures every now and then.

Greetings and hope you have a good weekend.

Tessa

LIBERIA

Plaats: **Monrovia**

Project: **Waterpompen
en Zorg**

Stichting: **Manneka**

Partners:

Mambu
en
Anneke
Quoi

Kind bij pas gerepareerde touwpomp in het achterland

Ebola! Het zal je gebeuren dat je midden in een land woont waar het Ebola-virus ineens opduikt. Een virus, zo besmettelijk dat je het meteen oploopt door alleen maar iemand aan te raken die het heeft. Ebola waarvan je, zodra je het oploopt, weet dat de kans bijna honderd procent is dat je er snel aan overlijdt. Hele families waren er in Liberia al aan overleden, voordat er iets over in de Nederlandse kranten stond. De verhalen gingen over mensen, die op straat ineens stortten. Mensen, die plotseling ophielden mens te zijn, levend geworden tot potentiële kadavers, waar men met een grote boog omheen liep, aangevreten door honden, die de ziekte nog verder verspreidden.

Was het zo erg. Ja, zo erg was het. In dat West-Afrikaanse land, waar velen die zichzelf nog gezond achtten, met gezwinde spoed het land verlieten, de kans vergrotend het virus wereldwijd te verspreiden, in dat land woonde Anneke. Anneke, uit Papendrecht. Anneke die kort daarvoor was gevallen voor een aimabele Liberiaanse man. Een man die gewend was zijn handen uit de mouwen te steken om voor de armste landgenoten in zijn omgeving het leven iets leefbaarder te maken. Anneke trouwde Mambu. Sindsdien heeft de Papendrechtse Anneke een achternaam die begint met een Q: Annek Quoi.

Aanval op ebola

Anneke en Mambu trotseerden ebola. Of beter gezegd zij zochten ebola zelf op. In weerwil van de enorme gevaren die zij liepen om het niet te overleven, zetten zij de aanval in tegen ebola. Het was dit memorabele moment, het moment waarop de kranten hierover berichtten, waarop onze stichting ('t Groenland) contact zocht met de stichting die Anneke en Mambu kort daarvoor in Liberia had opgericht, de stichting Manneka, de stichting waarin beider namen tot uitdrukking komen, de stichting die de

armsten in de Liberiaanse samenleving hielp. De Manneka stichting maakt zich sterk met wat zij het project WASH noemden. WASH staat voor Water, Sanitation (volksgezondheid) en Hygiëne. Omdat gezondheid van levensbelang is, zetten de vrijwilligers en medewerkers van stichting Manneka zich in om de gezondheid en daarmee de kwaliteit van het leven te verbeteren. Een gezond mens is in staat te werken en kan geld verdienen om in het levensonderhoud van zichzelf en wellicht anderen te voorzien.

Desinfectie-emmers

Kort na de oprichting van Manneka begonnen de eerste slachtoffers van ebola te vallen. Bekend was inmiddels dat de kans op overlijden kon worden verkleind door het toepassen van goede hygiënemaatregelen. Uit het krantenartikel bleek dat Mambu en Anneke geld nodig hadden om 7.500 emmers te kunnen kopen inclusief desinfecterende middelen. 't Groenland stortte daar het benodigde geld voor, waarna Anneke en Mambu, met gevaar voor eigen leven, de desinfectie-emmers begonnen uit te delen in de zwaarst getroffen wijken van Monrovia. Bij het afgeven van de emmers werd

uitgelegd hoe de emmers te gebruiken en hoe infectie te voorkomen. De anti-ebola-actie van Manneka moet vele levens hebben gered. Toen we het einde van de ebola-epidemie in contact kwamen met Mambu en Anneke, waren we onder de indruk van wat ze in Liberia allemaal wisten te bewerkstelligen. Wij besloten hen voor langere tijd te ondersteunen in hun werk.

Naweeën burgeroorlog

Er heerst veel armoede in Monrovia, de hoofdstad van Liberia, vooral in de meer afgelegen en daarmee vaak vergeten wijken. Mensen konden vaak geen schoolgeld, medische hulp en voedsel betalen. Ook heeft de burgeroorlog die tot 2004 heeft geduurd nog steeds trauma's nagelaten. Het is nog steeds niet altijd veilig vanwege het gewelddadige verleden van het land is de werkeloosheid groot. Mambu en Anneke zetten zich in voor deze arme mensen, door de leefomstandigheden te verbeteren, werkeloosheid aan te pakken en kinderen de kans te geven naar school te gaan en zich te ontwikkelen.

Touwpompen

In het kader van het WASH-project heeft Manneka een touwpompenfabriek opgericht. Een fabriek waar via mallen de wanden van waterputten worden gemaakt. Daarnaast worden alle onderdelen voor nieuwe pompen gemaakt en in elkaar gezet. Er wordt voortdurend gewerkt aan verbeteren van de kwaliteit en er worden reparaties uitgevoerd die niet ter plekke kunnen worden gerealiseerd. Tot slot worden er ook mallen gemaakt voor bloempotten, pilaren, stenen en steenblokken die gebruikt worden om gebieden op te knappen Naast banen voor veel arme mensen leveren de werkzaamheden ook inkomen op voor de stichting Manneka, waardoor zij hun menslievende werkzaamheden voor een groot deel uit eigen inkomen kunnen voldoen.

Onderhoud en reparatie waterput en touwpomp in Monrovia

Drinkwater in de grote stad en op het platte land

Schoon drinkwater is vanzelfsprekend van levensbelang. In het verleden heeft 't Groenland al bijgedragen aan het slaan van nieuwe waterputten en het installeren van touwpompen. Afgelopen jaren hebben we bijgedragen aan groot onderhoud van waterputten en pompen in het gebied van Greater Monrovia. Een gebied met meer dan 1.000.000 inwoners, i.c. 29% van de totale bevolking van Liberia. De mensen van Manneka zorgen er zoveel mogelijk voor dat dit gebied schoon drinkwater heeft.

Verbeteringen en beeldende handleiding

Ook heeft 't Groenland bijgedragen aan het ontwerpen van een verbeterd model van de touwpomp. In de afgelopen jaren zijn er veel mensen geholpen aan schoon drinkwater. Omdat projecten al enige tijd lopen, kregen Anneke en Mambu steeds meer inzicht in de kwaliteiten en verbeterpunten van de bestaande pompen. De behuizing van de pomp is nu van gegalvaniseerd staal waardoor deze vrijwel niet meer kan roesten bij intensief gebruik.

Alle onderdelen voor het in elkaar zetten van de pompen zijn genummerd, apart verpakt en voorzien van een handleiding in afbeeldingen, dit omdat de meeste mensen uit de wijken waar hulp nodig is, niet kunnen lezen.

Benneh Joe

Een van de jonge Liberianen die aanleg bleek te hebben voor het vak en liet zien dat hij bereid was hard te werken was Benneh Joe. Hij heeft een opleiding gevolgd tot technicus voor het district Bomi, een district in het Noordwesten van Liberia, vlak boven Monrovia. Hij draagt er zorg voor dat alle 39 touwpompen in dit gebied werken. Wanneer een pomp defect blijkt te zijn, gaat hij met zijn motor en reserve onderdelen op weg om de pompen te maken. Deze manier is effectief

gebleken, omdat een motor ook in de meest afgelegen wijken en gebieden kan komen. Pompen worden zo snel gerepareerd. Benneh Joe heeft zijn kennis weten over te dragen en heeft nu zelf ook mensen getraind om touwpompen te kunnen repareren. 't Groenland heeft de opleiding van deze inmiddels ervaren technicus voor haar rekening genomen..

Opleidingen

Jongeren met talent, die graag wilden leren maar van wie ouders en familie de financiële middelen niet hadden om hen dit te bieden, kregen de steun van 't Groenland. Twee leerlingen zijn een techniek opleiding gaan volgen. Na het afronden hiervan kregen ze een set met gereedschap om hun werk te kunnen doen. Een jong meisje hebben we de kans kunnen geven een opleiding tot verpleegster te volgen. Tenslotte hebben wij, na overleg met Manneka, het schoolgeld voor vijf tieners op ons genomen, zodat ze goed onderwijs zouden kunnen volgen, waarmee hun bestaanszekerheid beter geworden is en ze nu wel kansen hebben in hun leven. Een groot deel van deze jongeren en jong volwassenen is nu werkzaam voor stichting Manneka.

Salarissen

Overall waar we actief zijn en hulp bieden, blijken salarissen lastige kostenposten te zijn. Het zijn kosten die relatief hoog zijn en maandelijks terugkomen, wat

Benneh Joe (rechts)

De belangrijkste onderdelen van de WASH projecten zijn:

- Het slaan van nieuwe waterputten daar waar geen schoonwatervoorziening is. Op deze manier worden hele regio's van schoon drinkwater voorzien.
- Ontwerpen en maken van de touwpomp, een duurzame en milieuvriendelijke pomp, gemaakt met minstens 25% recyclebaar materiaal. Deze pompen zijn relatief gemakkelijk in onderhoud en zijn erg gemakkelijk te bedienen.
- Onderhoud en reparatie van waterputten en handpompen.
- Trainen van 'verloren' jongeren in het vak van waterputten graven, touwpompen maken, betonproducten fabriceren.
- De lokale bevolking trainen in het onderhoud en zelf verhelpen van kleine problemen aan de waterputten.

voor veel stichtingen erg lastig kan zijn. Om stichting Manneka hierin iets te ontzien, heeft 't Groenland een jaar lang de salarissen van twee werknemers betaald. Beide werknemers, zijn actief in het trainen van nieuwe medewerkers, veelal jonge Liberianen. Zo leert een jongen lassen en is er een aantal jongens dat meegaat tijdens WASH projecten, waardoor ze direct in de praktijk leren. In 2019 heeft nog een aantal kansarme jongeren op deze manier het vak geleerd.

Bouwen van een workshopruimte

Veel van het werk van Manneka vindt plaats in de arme wijken zelf, binnen de gemeenschappen waar mensen wonen. Toch was er daarnaast grote behoefte aan een ruimte om cursussen aan te kunnen bieden in groepen. Met financiële ondersteuning van stichting 't Groenland hebben ze die ruimte kunnen bouwen op de grond van de touwpompenfabriek. De stenen en blokken om de ruimte te bouwen, zijn op de fabriek gemaakt door eigen werknemers, waardoor de kosten lager konden blijven. Daarnaast is er een keuken gebouwd met wasbak. Er is een kok aanwezig die dagelijks een warme maaltijd kookt voor alle werknemers

Aanschaf betonmallen

In de fabriek worden niet alleen touwpompen gemaakt. Er worden ook bouwblokken, stenen, tegels, pilaren en bloembakken gemaakt. Deze worden gemaakt door werknemers, die een opleiding hebben gehad van de stichting. De verkoop van deze materialen liep goed, waardoor Anneke en Mambu besloten om het aanbod te vergroten. In Ghana kochten ze extra betonmallen, om zo meer verschillende soorten straattegels, bloembakken en pilaren te kunnen aanbieden. Door het vergroten van het verkoopaanbod, zijn de inkomsten voor stichting Manneka omhoog gegaan. Stichting 't Groenland heeft de nieuwe mallen, het transport uit Ghana en de invoerrechten kunnen financieren.

Blij met nieuwe mallen voor pilaren

Zonnepanelen op het dak

Net als in andere Afrikaanse landen is ook in Liberia de stroomvoorziening onbetrouwbaar. Het ene moment kunnen de medewerkers in de fabriek lekker aan het werk zijn, het andere moment kan er gedurende lange tijd geen stroom meer zijn. Het werk komt dan voor een groot deel stil te liggen. Omdat dat een situatie is die niet wenselijk is, heeft 't Groenland toegezegd zonnepanelen te financieren. De zonnepanelen zijn uiteindelijk aangekocht in Nederland, omdat de kwaliteit van panelen in Liberia onder de maat bleek te zijn. Ook invoeren vanuit buurlanden zou de kwaliteit nauwelijks doen verbeteren. Bovendien waren de kosten en invoerrechten daarvan erg hoog. Toen, na

lang wachten, de container uit Nederland in Liberia was aangekomen, werden de zonnepanelen op het dak van de touwpompfabriek gemonteerd en aangesloten. Inmiddels hebben we kunnen zorgen voor uitbreiding van het aantal zonnepanelen.

Wasbaar maandverband

Veel meisjes in Afrikaanse landen gaan niet naar school wanneer ze ongesteld zijn. Ze hebben simpelweg de middelen niet zichzelf te verzorgen. Anneke en Mambu hebben een heleboel tasjes laten maken met daarin verschillende pads wasbaar maandverband. Dit stelt meisjes in staat gewoon weer naar school te gaan, ook als ze ongesteld zijn. Ze hoeven niet meer binnen te blijven zitten en zich te schamen. 't Groenland heeft het mogelijk gemaakt om aan 200 tieners in de regio van Margibi County, een district ten zuiden van Bomi en Monrovia, zo'n tasje te geven

Ook zijn er 200 tasjes naar de school in Buchanan (zie elders in dit blad) gebracht, zodat ook meisjes van die school elke dag naar school kunnen blijven gaan. Door meisjes de kans te geven elke dag naar school te kunnen gaan, wordt de kans op een beter leven en een mooie toekomst groter. Buchanan ligt op circa negentig mijl van Monrovia.

Uitdelen tasjes met maandverband

Voedsel voor arme bejaarden

Hulp aan scholen

In de regio staan veel scholen, de één in nog slechtere staat dan de ander. Mambu en Anneke zetten zich in voor de leerlingen van deze scholen, 't Groenland helpt hen hier graag bij, zoals in het verleden ook al is gedaan.

Afgelopen jaren heeft stichting Manneka, dankzij de financiële steun van 't Groenland, twee scholen kunnen opknappen. De vloeren zijn gerepareerd en houten deuren zijn vervangen door ijzeren deuren. Die gaan langer mee in het Liberiaanse klimaat dat erg warm en vochtig is doordat het land aan zee ligt. De weersomstandigheden zorgen ervoor dat materialen sneller slijten en daarom een kortere levensduur hebben. De stalen deuren zorgen bovendien voor veel meer veiligheid dan de houten deuren. De scholen zijn voorzien van een nieuwe laag verf en er zijn nieuwe tafels en stoelen gekocht.

Ook de daken van deze scholen zijn gerepareerd. Zo werden lekkages verholpen en konden leerlingen weer veilig en droog leren.

Naast deze reparaties en nieuwe materialen, heeft 't Groenland voor diverse scholen bouwblokken bekostigd voor verschillende doeleinden. Zo zijn er blokken geleverd waarvan een nieuwe school gebouwd gaat worden, heeft een school kunnen uitbreiden door een grote levering van bouwblokken en zijn er 2 scholen ommuurd. De bouwblokken komen ook uit de eigen fabriek van Manneka. Tenslotte is een aantal scholen ter plekke geholpen met het aanschaffen van boeken.

Hulp waar nodig

Soms komen Mambu en Anneke mensen tegen die directe hulp nodig hebben en die dat zelf niet kunnen regelen. Vaak zijn dit mensen die erg ziek zijn en geen

arts of medicatie kunnen betalen. Soms is het hulp in een andere vorm, zoals het betalen van de huur voor een oma die haar kleinkinderen opvoedt. Deze mensen worden geholpen door Mambu en Anneke. Bejaarden die niet meer zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien, worden geholpen door hen deel te laten nemen aan een voedselproject. Zo zijn ze verzekerd van een gezonde maaltijd voor zichzelf en de (vaak nog) bij hen wonende jongere kinderen. Deze oude mensen krijgen zakken met rijst uitgedeeld. 't Groenland dekt de kosten.

Projecten gerealiseerd door stichting 't Groenland

- Waterputten slaan
- Waterputten repareren en onderhouden
- Betalen van opleidingen van studenten en volwassenen
- Betalen van 2 jaarsalarissen van medewerkers van de touwpompenfabriek
- Bouwen van een workshopruimte
- Aanschaf nieuwe betonmallen
- Zonnepanelen op het dak van de fabriek
- Wasbaar maandverband voor 400 leerlingen
- Onderhoud en reparatie van scholen
- Voedselproject ouderen
- Incidentele hulpverlening gezondheidszorg, huur etc.

Projecten gedeeltelijk gefinancierd door 't Groenland

- Ontwerpen en maken van een verbeterde touwpomp

Kosten 't Groenland:

minimaal per jaar: € 20.000,-

Totaal t/m 2024: € 159.000,-

Welkom op de touwpompenfabriek, het hart van stichting Manneka in Liberia, de plaatst waar alles gebeurt, dromen – plannen worden gemaakt en omgezet in projecten en later ook uitgevoerd. Het is een plek waar vele Liberianen jong en oud even komen praten, een plek waar er geluisterd wordt naar hen en waar we samen met elkaar naar een oplossing zoeken. Het is ook de plek waar touwpompen in elkaar worden gezet, betonringen gefabriceerd worden en Liberianen, die te oud zijn om nog terug te keren naar de schoolbanken de kneepjes van het vak leren; hoe je de beste kwaliteit betonproducten kan maken.... en in de nacht stralen de lampen op de muur en de verlichte ster op het dak het LICHT uit in de diepe duisternis. Niet alleen de lone star uit de vlag van Liberia maar voor ons ook het teken van het LICHT waardoor de duisternis zal verdwijnen ook in Liberia.

In de afgelopen 5 jaar heeft er menige storm letterlijk en figuurlijk gewoed in het hart van Manneka; de touwpompenfabriek. Soms dachten we: hoe moet dit nu verder... maar terugkijkend zeggen we nu: God First, maar wat hebben de vele projecten die we samen met jullie mochten en konden doen een enorme positieve impact op de levens van duizenden Lberianen. Er keert een sprankje van Hoop terug in de ogen van menige Liberiaan. Dat je nu iets kan produceren waar de meeste Liberianen over verwonderd zijn en de buitenlandse bezoekers verbaasd doen staan over de kwaliteit en afwerking; maken jullie dit zelf hier in Liberia?

Of dat je schoon drinkwater brengt in afgelegen dorpen door het graven van een nieuwe waterput of groot onderhoud doen aan reeds bestaande waterputten, voorzien van een touwpomp waar bij je in een hand omdraai je emmer vult met drinkwater.

Of dat je de droom van studeren kan gaan volgen omdat iemand uit het verre Nederland bereid is om 4 jaar lang je studie te betalen.

We zijn nog aan het begin van een lange weg die we vooral met de jeugdige Liberiaanse bevolking gaan (weet u dat 63% van de bevolking in Liberia zelfs jonger is dan 25 jaar) maar op een gegeven punt zullen ze afslaan en hun eigen weg gaan volgen en zo hun kennis overdragen aan een jongere generatie...

Verschillende keren mochten we elkaar ontmoeten op het kantoor in Dordrecht. De eerste keer in 2017 kwamen we om jullie persoonlijk te bedanken voor jullie hulp tijdens de dodelijke ebola epidemie 2014-2015 in Liberia. "We laten je niet met lege handen weg gaan" werd er gezegd we waren met stomheid geslagen.

We zijn ontzettend dankbaar dat in de afgelopen 5 jaar jullie veel Manneka projecten zijn blijven sponsoren. Op zijn Liberiaans zeggen we "Thank you plenty oh."

WE sluiten af met het onderstaand Afrikaanse spreekwoord wat in onze ogen precies weergeeft waar stichting Groenland voor staat samen met alle werknemers.

Success is not just about what you accomplish in your life, it's about what you inspire others to do.

Vanuit Liberia een hartelijke groet

Mambu en Anneke Quoi

LIBERIA

Plaats: Buchanan

Project: - Basisschool
- Kwaliteit
onderwijs

Stichting: Stichting
Vrienden van
Liberia

Partners:

Hanno
Krijgsman

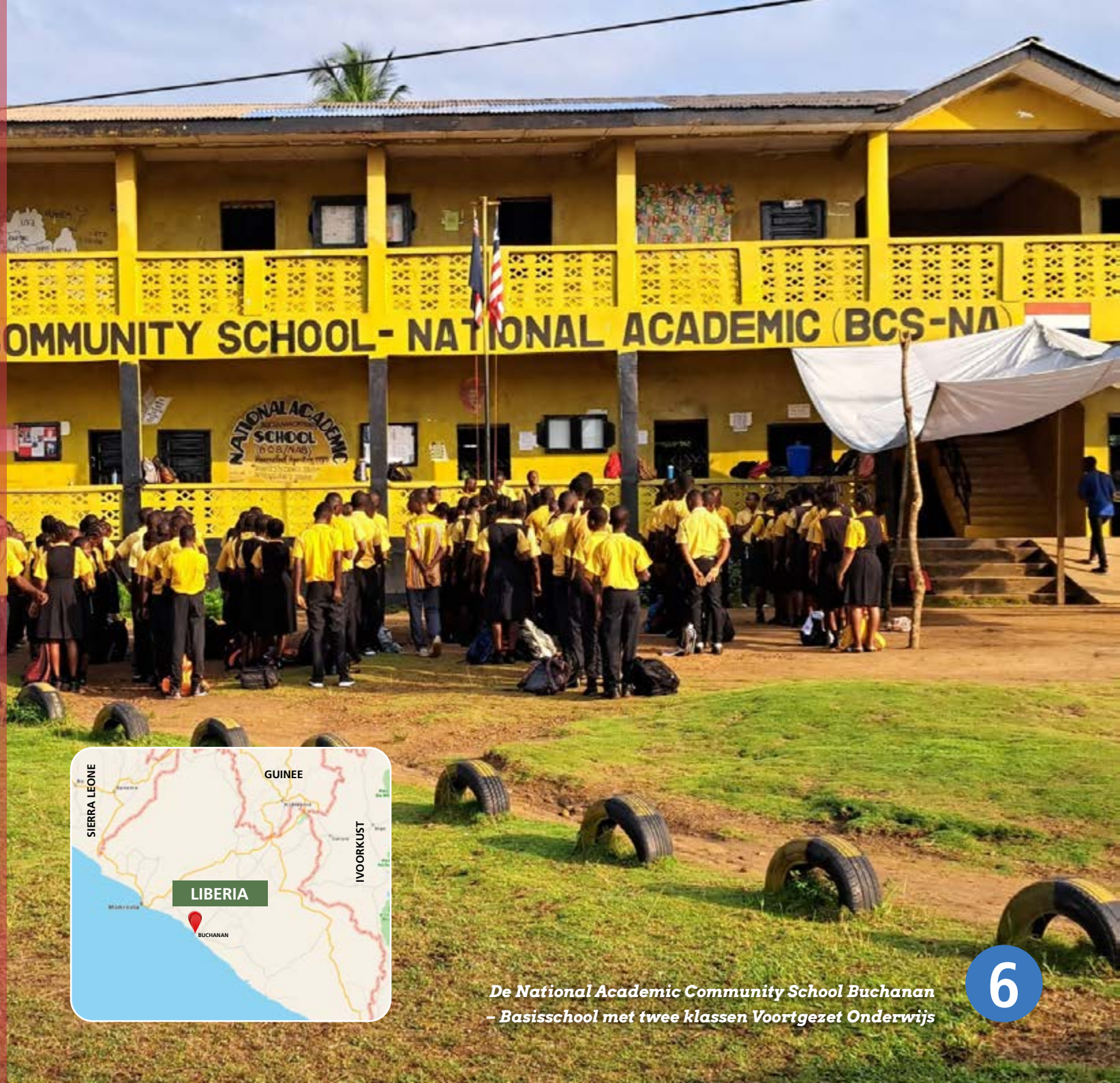
Ria
Suntjens

Hanneke
Beld

Ellen
Domke

*De National Academic Community School Buchanan
- Basisschool met twee klassen Voortgezet Onderwijs*

Het West-Afrikaanse land Liberia leeft met de naweeën van twee burgeroorlogen. De eerste oorlog vond plaats tussen 1989 en 1995. De Tweede Liberiaanse burgeroorlog tussen 1999 en 2003 ruïneerde het land. Dictator Charles Taylor, die ook huis had gehouden in het naburige Sierra Leone, moest na vredesbesprekingen in de Ghanese hoofdstad Accra, uiteindelijk in 2003 de macht overdragen aan meer democratisch gezinde leiders. Een deel van Buchanan, de op twee na grootste stad van Liberia, lag in puin. Zo ook één van de belangrijkste scholen in de stad, waar honderden leerlingen bij elke regenbui de school moesten verlaten vanwege de vele kogelgaten in muren en daken.

Stichting 't Groenland behoorde bij de eerste hulpverlenende organisaties die zich na de oorlogen over de kinderen in het land ontfermde. Op initiatief van José Hermans, die de stichting Vrienden van Liberia - VvL - oprichtte, legde 't Groenland een financiële bodem onder de bouw van een nieuwe school aan de rand van Buchanan. Als dank voor de bouw van de school werd deze genoemd naar de grootste sponsor van stichting 't Groenland: de verzekeringsmaatschappij National Academic.

Wantrouwen

Onze stichting had tijdens en na de bouw nog veel last van de naweeën van de burgeroorlogen. Ondanks de ruime financiële investering overheerste wantrouwen de vele gesprekken. Weinigen vertrouwden elkaar. Het land leek nog lang frauduleus. Bij het overmaken van geld naar de Liberiaanse bank, bleek de ontvangende partij regelmatig circa twintig procent minder te ontvangen. Ook diefstallen waren in het begin aan de orde van de dag. Een vertrouwenspersoon lichtte zijn

hielen met € 35.000,- die bestemd was voor de bouw van de school. De man werd gepakt en gevangengezet, waarbij gelukkig nog ruim € 20.000,- te achterhalen was.

School voor de armsten

Het doorzettingsvermogen van José Hermans heeft ertoe geleid dat, ondanks veel vertraging en verduisterpraktijken, een prachtig schoolgebouw is komen te staan, waar niet alleen stichting 't Groenland, maar ook de stad Buchanan trots op is en waar de armste kinderen in de stad weer kans hebben op onderwijs. Het aantal kinderen dat daar om financiële redenen niet naar school kon was erg hoog. Opdracht aan het bestuur van de school was dan ook dat de kinderen op deze school gratis onderwijs dienden te krijgen.

Helaas heeft José Hermans, de grote animator voor de bouw van de school, om gezondheidsredenen moeten afhaken. Zij droeg het voorzitterschap van VvL over aan Hanno Krijgsman, gepikt en gemazeld in het onderwijs, die samen met een aantal goede en gedreven

onderwijskrachten uit de omgeving van Arnhem het lot van de school op zich heeft genomen. Dit was belangrijk omdat na de bouw van de school de kwaliteit van het onderwijs aldaar in de gaten moest worden gehouden. De pedagogische- en didactische kennis van het team van VvL is de afgelopen jaren aangesproken en ingezet om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Dit mede om de school te helpen op de weg naar zelfvoorzienendheid en om ervoor te zorgen dat de allerarmsten blijven profiteren van gratis onderwijs.

Controverses

Afgelopen jaren heeft het team van VvL veel bereikt, ondanks het feit dat er niet altijd werd meegewerkt vanuit Liberia zelf. Aan de ene kant een team dat kinderen wil helpen en wil bijdragen aan het verminderen van de uitzichtloze situatie waarin kinderen zaten. Aan de andere kant mensen in Liberia die menen enig eigendomsrecht te hebben op de met geld van onze stichting opgebouwde school, op basis van het feit dat zij dat hadden op de oude kapotgeschoten school in het centrum van Buchanan; mensen die zich 'founders' van de school noemen. Het zijn mensen die over allerlei zaken een afwijkende mening hebben en communicatie soms erg lastig maken. Ondanks de moeilijkheden in de onderlinge communicatie en het slechts deels nakomen van afspraken vanuit Liberia, heeft het onderwijsteam VvL toch mooie successen weten te boeken. 't Groenland is er vooral voor de ontwikkeling van de kinderen en is niet uit op het hebben van bezit. De schoolgebouwen worden derhalve overgedragen aan de school (het schoolbestuur), die het gesprek over eigendomsrechten dan maar moet aangaan met de zelfbenoemde "founders".

Kosten van onderwijs

Het onderwijs in Liberia is anders geregeld dan in ons land. De scholen die door de overheid worden gerund,

vragen flinke bedragen van families om kinderen onderwijs te kunnen laten volgen. De overheid betaalt dan, net als in Nederland, de leerkrachten. Kunnen families dat geld niet betalen dan krijgen kinderen geen onderwijs op die scholen. Een leerkracht op een overheidsschool kan op last van de overheid plotseling worden overgeplaatst naar een school honderden kilometers verderop. Veel geïnvesteerd in kwaliteit en materialen wordt er niet.

De National Academic basisschool is uiteraard geen overheidsschool, maar een particulier/sociale school. De meeste particuliere scholen vragen ook schoolgeld. Stichting 't Groenland heeft verordonneerd dat op de National Academic basisschool in Buchanan geen schoolgeld mag worden geheven. Er mag slechts een voedingsbijdrage voor de voeding op school worden gevraagd, omdat de kinderen thuis ook moeten eten. Mochten ouders zelfs dat geld niet bezitten dan springt 't Groenland bij.

Trainen van docenten

Enkele jaren geleden heeft stichting 't Groenland het regelmatige veldbezoek van stichting Vrienden van Liberia mogelijk gemaakt. Het doel van dit bezoek is het trainen van leerkrachten en het verbeteren van het onderwijs op een manier die naar de leerkrachten op de school in Buchanan zowel respectvol als effectief zou zijn. De stichting vond het van groot belang om de mening en kennis van de Liberiaanse leerkrachten op waarde te schatten en hen te betrekken bij veranderingsprocessen, omdat de slagingskansen dan het grootst is.

Kennisoverdracht en overleg tussen het Nederlandse en Liberiaanse onderwijsteam vindt over het algemeen plaats in de Nederlandse voorjaars- en najaarsvakanties. In de eerste week van kennisoverdracht (2019) is er door de Nederlandse en Liberiaanse docenten gewerkt aan het leren doceren van activerende werkvormen, aan het effectief lesgeven en het derhalve verbeteren van het

onderwijs. Dit was een effectieve en productieve sessie, waarbij beide partijen een fijne week beleefden en de Liberiaanse leerkrachten gemotiveerd en geïnspireerd raakten. Ook het kleuteronderwijs en 'bewegend leren' zijn niet overgeslagen. Het brein leert beter wanneer het lichaam heeft bewogen, door het verhoogde zuurstofgehalte en vrijgekomen stoffen in het lichaam. Het team zag kinderen genieten en leerkrachten opbloeien.

Leerplan van de Liberiaanse scholen

In een tweede veldbezoek, in de herfst van 2019, is een deel van het team opnieuw naar Buchanan geweest en heeft het contact gelegd met de docentenopleiding in Liberia. Daarbij is het curriculum van de docentenopleiding bekeken om het aanbod beter af te kunnen stemmen op de school in Liberia.

Eenmaal thuis is geprobeerd om de docenten op afstand te coachen bij het verder verbeteren van het

Voedsel voor de kinderen van de school in Buchanan (in coronatijd)

Kleuters die spelend leren

onderwijs. Intervisie heeft daar een rol bij gespeeld. Men heeft zich toen voornamelijk beziggehouden met het onderwijs aan de jongste kinderen. Het spelend leren heeft aandacht gekregen en er is divers spelmateriaal geïntroduceerd.

Naast het financieren van de internationale werkbezoeken neemt 't Groenland de materialen, nodig voor de trainingen en benodigdheden voor het onderwijs op de school voor haar rekening. Denk hierbij aan de inrichting van de school, boeken, uniformen, schrijfmateriaal, leermaterialen, materiaal om het spelend leren te stimuleren, enzovoort.

Salarissen

Al sinds de opening van de school worden de salarissen van 22 leerkrachten door 't Groenland betaald. Ze krijgen, naar Liberiaanse maatstaven, een goed salaris. In tegenstelling tot bij de overheidsscholen, heeft 't Groenland ook tijdens COVID19-periode, toen de scholen enkele maanden waren gesloten, de salarissen van het schoolpersoneel doorbetaald.

Omdat het belangrijk is dat leerkrachten hun best doen zich te verbeteren, zijn ze door de stichting Vrienden voor Liberia gestimuleerd diploma's te halen. Niet alle docenten beschikten namelijk over een onderwijsdiploma. Veel leerkrachten waren in aanvang redelijk opgeleide vaders van kinderen die hun diensten aanboden vanwege het leerkrachtentekort op de scholen. De leerkrachten die zich verbeterd hebben en een diploma hebben gehaald, hebben een salarisverhoging gekregen. Alle opleidingen zijn door 't Groenland gefinancierd.

Warme maaltijden

Kinderen kunnen beter leren wanneer hun lichaam daarvoor de energie kan leveren. Het leveren van

Kinderen krijgen eten op school

een gezonde maaltijd, draagt dus niet alleen bij aan gezondere, blijere kinderen, maar zorgt er ook voor dat ze beter kunnen leren. Heel lang heeft 't Groenland ervoor kunnen zorgen dat alle leerlingen in elk geval een warme maaltijd op school kregen. Omdat de school gericht is op onderwijs aan de allerarmsten, waren er veel kinderen op school die ondervoed waren en niet dagelijks konden rekenen op een maaltijd. Om dat te ondervangen is er een voedselproject gestart. De maaltijden werden gemaakt door vrijwilligers en bestonden vaak uit rijst met banaan of groenten.

Reparaties en onderhoud

Tot onze grote schrik bleek tijdens het werkbezoek van eind 2019 dat het gebouw waarin kleuters les kregen, was verzakt en overhelde. 't Groenland heeft dit met spoed laten stutten en laten repareren. Veiligheid en gezondheid moeten altijd bovenaan staan. Het gebouwtje is gebouwd op kleigrond en liep grote kans te verzakken na een heftig regenseizoen. Daarom is er een drainagesysteem aangelegd, zodat 'de boel' in het regenseizoen niet verder zou kunnen verzakken.

Inmiddels is het gebouw helemaal gerepareerd en zitten kleuters in een fijn en veilig lokaal.

Enkele jaren geleden heeft onze stichting om het terrein van de school een muur laten aanleggen om diefstallen op de school te voorkomen. Desondanks zijn in de omheining van de school toch weer gaten gemaakt door vandalen en door figuren die een poging hebben gedaan tot inbreken. Om de veiligheid van personeel en kinderen te waarborgen, heeft het Groenland ervoor gezorgd dat de muur kon worden verstevigd en hersteld. In het voorbije decennium is de school gegroeid van 185 naar circa 625 leerlingen. Dit had alles te maken met het feit dat de school gratis onderwijs van een zeer acceptabel niveau leverde. Het aantal toiletten op school was veel te beperkt voor een dergelijk aantal leerlingen. Kinderen moesten soms hun behoefte buiten de toiletten om doen. Om de hygiëne op en rondom school te verbeteren, moesten er toiletten bijkomen. De nieuwe toiletten zijn inmiddels in gebruik waardoor de toiletten zowel binnen als buiten het schoolgebouw netter zijn. Bijkomend voordeel is dat kinderen minder leestijd kwijt zijn, omdat ze minder lang in de rij staan voor een toilet.

Bouw extra toiletgebouw

Bouw watertoren voor de school

Naast het bouwen van nieuwe toiletten, was het aanleggen van een watertoren een 'must'. Vers drinkwater is van groot belang en maakt dat kinderen minder snel ziek worden. Daarnaast kan het water worden gebruikt voor het wassen van handen, voedsel en indien nodig voor het doorspoelen van de toiletten. 't Groenland heeft de bouw van de toiletten en de aanleg van de watertoren en opslagtank bekostigd.

In de afgelopen jaren is er vanwege het klimaat veel onderhoud nodig gebleken aan het gebouw en het terrein. De school ligt bovendien dichtbij de Atlantische Oceaan waardoor verzilting een grote rol speelt. In

Bouw watertoren voor de school

Afrika bestaat een andere visie op onderhoud en reparatie dan in Europa. Daarom heeft de school van 't Groenland een budget gekregen waarmee dit onderhoud kan worden aangepakt. Het bestuur van de school bepaalt inmiddels zelf wat er aan onderhoud zou moeten gebeuren. Stichting Vrienden van Liberia helpt hen hierbij door te ondersteunen en overleggen en bij de bezoeken controle uit te voeren

Voedselproject tijdens de pandemie

Omdat reizen naar Afrika tijdens de covid19-pandemie niet mogelijk was, is er op onderwijsgebied in die periode weinig gebeurd. Wel heeft VvL geprobeerd communicatie open te houden en hun hulp op afstand voort te zetten. Op initiatief van 't Groenland is er diverse malen overleg geweest met de school in Buchanan, om te voorkomen dat er grote problemen zouden ontstaan vanwege de pandemie. Door de pandemie kwam de voedselvoorziening in Afrika in problemen en stegen de prijzen tot grote hoogte. Waar veel andere stichtingen hun hulpverlening tijdens de pandemie op een lager pitje zetten, heeft 't Groenland deze juist uitgebreid. Veel gezinnen waren in grote moeilijkheden gekomen. 't Groenland heeft een extra voedselbudget verstrekt. Het personeel van de school heeft ervoor gezorgd dat families van schoolkinderen die in moeilijkheden kwamen van voldoende gezonde voeding werden voorzien.

Aanschaf boeken

In 2021 besloot de Liberiaanse regering (het ministerie van onderwijs) dat er een nieuw curriculum moest komen voor de hoogste groepen. Dit hield in dat veel nieuwe boeken moesten worden aangeschaft. Dit was een kostenpost die de school zelf niet kon dragen. Door deze verplichte veranderingen, was men echter genooddaakt deze uitgave te doen. 't Groenland heeft hiermee kunnen helpen.

Schaduwboekhouding en hoge schoolgelden

Zoals in de aanhef van dit artikel reeds gememoreerd zijn er op financieel terrein krachten ontstaan die niet gewenst zijn. Verdere transparantie in de uitwisseling van financiële cijfers was dus gewenst. Het ontstane wantrouwen over de wijze waarop met onze investeringen werd omgesprongen, bleek terecht. In 2022 is een deel van het VvL-team op veldbezoek geweest in Buchanan. Het team heeft zich met name gericht op financiële transparantie. De reden hiervoor was mede het niet nakomen van afspraken en vage opmerkingen waardoor er vermoedens bestonden over het tegen de afspraken in alsnog heffen van hoge schoolgelden. Een vermindering van het aantal leerlingen van aanvankelijk 625 richting 500 gaf mede aanleiding tot nader onderzoek. Het Team van VvL heeft zijn uiterste best gedaan zoveel mogelijk kinderen op school te houden en weer terug te krijgen.

Jammer genoeg bleek deze extra controle noodzakelijk. De school bleek er in de praktijk een schaduwboekhouding op na te houden. Bovendien bleek geld van de school uitgeleend aan derden. Ook bleken de verplichte bijdragen van de ouders sterk verhoogd, zonder dit te hebben gedeeld met de stichting. De basisprincipes en sponsoruitgangspunten van 't Groenland en van Vrienden van Liberia waren hiermee geschonden. Het uitgangspunt, het ondersteunen van de armsten in de samenleving, verdween door deze handelwijze uit beeld.

Het team van VvL heeft e.e.a. besproken met het schoolbestuur van de school. Het contact met het bestuur kwam hierdoor op gespannen voet te staan; een lastige situatie voor het VvL-team waar het team zelf geen aandeel in had. Het zorgde voor een belemmering bij het helpen van kinderen. Anneke en Mambu, van

Studerende kinderen in één van de klaslokalen

stichting Manneka uit de hoofdstad Monrovia (zie elders in dit blad), hebben hierin een prima bemiddelende rol kunnen spelen.

Stichting 't Groenland heeft opdracht gegeven om terug te keren naar de uitgangspunten van de financiële samenwerking. Mocht deze opdracht ter plekke niet worden uitgevoerd, dan zal onze stichting er niet aan ontkomen om het bestuur van de basisschool in Buchanan financiële sancties op te leggen. Dat is een moeilijke beslissing want elke financiële sanctie zal ten koste gaan van de salarissen van de leraren en het overige personeel, dat part nog deel heeft aan het gevoerde dubieuze beleid van het bestuur. Indirect zullen de kinderen uit de arme wijken van Buchanan die op deze school zitten daar de dupe van worden. Onze hoop is er dan ook op gevestigd dat het schoolbestuur inziet dat dit het einde van de school kan betekenen en het eieren voor zijn geld kiest. Want ook het armste kind heeft recht op onderwijs.

Projecten gerealiseerd door stichting 't Groenland (Bouw school, inrichting school)

- Lopende kosten salarissen
- Lopende kosten schoolgeld
- Eten uitgedeeld in coronatijd aan hulpbehoevende families
- Voedselproject
- Opleidingen leerkrachten
- Bouwen van de watertoren en aanschaf opslagtank
- Bouwen van nieuwe toiletten

- Aanleggen van een drainagesysteem
- Reparatie van het kleutergebouw
- Reparaties van het gebouw en het terrein
- Werkbezoeken en trainingen
- Boeken, lesmaterialen, schrijfmateriaal, spel-en speelmateriaal

**Kosten 't Groenland:
minimaal per jaar: € 70.000,-
Totaal t/m 2024: € 1.059.080,-**

De stichting Vrienden van Liberia - VvL - houden zich bezig met het verhogen van de kwaliteit van leerkrachten en de leersystemen op de National Academic Buchanan Community School. Onderstaand een persoonlijk woord van Ria en Ellen van VvL.

De Vrienden van Liberia geven onderwijssteun aan de NA-BCS in Buchanan in Liberia, een school waar ongeveer 600 leerlingen tussen 4 en 19 jaar onderwijs genieten. Dit is mogelijk door de financiële steun van Stichting Groenland. Wij, Hanno, Ria, Hanneke en Ellen hebben alle vier een onderwijsachtergrond en proberen een bijdrage te leveren aan de verbetering van het Liberiaanse onderwijs aan de armsten van de armen. Dit doen wij o.a. door teachertrainingen te verzorgen tijdens de veldbezoeken en door de individuele docenten daar te coachen, ook online.

Wij zijn erg onder de indruk van de enorme motivatie van onze Liberiaanse collega's om ondanks de beperkte middelen om de leerlingen iets te leren en verder te helpen om een betere toekomst te krijgen. De

leergierigheid en het enthousiasme van de leerlingen is fantastisch om te zien. Dit motiveert ons om ons in te zetten voor dit vrijwilligersproject.

De afgelopen jaren hebben we, naast de verbetering van het onderwijs, ook een enorme ontwikkeling gezien in de zorg voor het gebouw en de aankleding van de lokalen. De school is voor de leerlingen gegroeid tot een fijne en krachtige leeromgeving. Er is ook aandacht besteed aan de hygiëne, zo zijn er nieuwe toiletten gebouwd en is er stromend water. Tijdens onze jaarlijkse veldbezoeken zijn wij steeds weer geraakt door de betrokkenheid van de docenten bij de leerlingen van NA-BCS.

Ellen

Ria

RWANDA

Plaats: Kayonza

Project: - Jonge
vrouwen
- kinderen met
HIV/Aids

Stichting: Association
Mwana
Ukundwa-
Rose en Samuel

Partners:

Ria van
Hulsteijn

Janny
Oorebeek

Kinderen Kayonza in uniform

Halverwege de negentiger jaren woedde er een bloedige burgeroorlog in Rwanda. De stammen Hutu's en Tutsi's waren het op basis van jarenlange achterstelling van de ene ten opzichte van de andere stam grondig oneens met elkaar. Het neerschieten in 1994 van de Rwandese president, een Hutu, werd de directe aanleiding tot een genocide op de Tutsi's. Zo'n 70 procent van de Tutsi's en gematigde Hutu's werd vermoord. Tussen de 800.000 en anderhalf miljoen mensen kwamen tussen 7 april en 15 juli 1994 op een gruwelijke wijze om het leven.

Terwijl een groot deel van haar familie omkwam, werd Rose Gakwandi als door een Godswonder gespaard. Ondanks de enorme ontredde ging Rose niet bij de pakken neerzitten. Ze nam de verantwoordelijkheid op zich voor duizenden kinderen die door de genocide wees waren geworden. Ze creëerde weeshuizen en zocht daarnaast aan de genocide ontsnapte moeders die naast hun eigen kinderen ook een aantal weeskinderen wilden opvangen en opvoeden. Door haar inbreng kregen duizenden kinderen weer toekomstmogelijkheden.

Over de genocide in Rwanda mag op last van de huidige regering niet meer gesproken worden. Dat neemt niet weg dat, ondanks de goedwillendheid en daadkracht van Rose, een groot aantal jonge mannen en vrouwen later in de problemen kwamen. Veel jonge vrouwen werden het slachtoffer van verkrachting en werden zwanger, terwijl HIV en Aids rond waarden in Rwanda. Het was in die tijd dat de wegen van onze stichting 't Groenland en die van Rose Gakwandi elkaar kruisten. Of, beter gezegd, 't Groenland kruiste het pad van Ria van Hulsteijn, die al enige tijd, gesteund door Kerk in Actie, met woord en daad ondersteuning gaf aan de enorme verantwoordelijkheden die Rose op haar schouders had genomen.

Ria van Hulsteijn ontfermt zich inmiddels al jaren over vrouwen en kinderen in de stad Kayonza in Rwanda, samen met Rose. Rwanda is een land waar de bestaanszekerheid laag is en waar grote armoede heerst. De stichting 'Association Mwana Ukundwa (AMU)', is een organisatie die zich inzet om moeders en kinderen op te vangen, vaak getroffen door AIDS. Rose, Rwandese, en oprichter van AMU, heeft als doel moeders en kinderen op te vangen, te begeleiden, naar school te laten gaan, en voorlichting te geven 'tegen' AIDS.

Rose is in 1995 gestart met het opvangen van 40 kinderen in pleeggezinnen. Later is ze een opvanghuis gestart. Op het hoogtepunt van het werk van de stichting had zij de opvang van circa tweeduizend kinderen geregeld. Ria van Hulsteijn werkt nauw samen met Rose, en sinds een aantal jaar ook met haar zoon en predikant Samuel.

Opvanghuis voor de stichting

Al verschillende jaren huurde stichting AMU een huis ten behoeve van de opvang van kinderen en moeders. Dit zijn mensen die geen veilig thuis meer hebben en nergens anders heen kunnen. Vaak zijn dit tienermoeders met hun kinderen, soms alleenstaande

vrouwen en soms kinderen. Veel van deze meisjes zijn verkracht en daardoor zwanger geworden en/of besmet met HIV.

Toen de verhuurster dit huis wilde verkopen aan de hoogste bieder, en alle inwoners hun thuis dreigden te verliezen, besloot stichting 't Groenland het terrein te kopen. Dit heeft gezorgd voor bestaanszekerheid voor de moeders en kinderen die er wonen. Ze konden de angst loslaten dakloos te worden. Omdat het huis op een zeer gunstige plek ligt voor het werk van AMU, heeft 't Groenland besloten ook het huis te kopen. Op deze manier zal er altijd een plek zijn om kinderen op te vangen en te helpen. Bovendien wordt er voedsel verbouwd op het terrein; voedsel dat bijdraagt aan gezondere voeding voor mensen met HIV en AIDS, waardoor de medicijnen tegen hiv en aids beter verdragen worden en mensen minder last hebben van bijwerkingen. 't Groenland heeft het eigendomsrecht gratis en per direct overgedragen aan de stichting AMU, om de voortgaande ontwikkeling van AMU niet te vertragen.

De inwoners van het tehuis werken hard aan de tuin, hetgeen al diverse goede oogsten heeft opgeleverd.

Vrouwen met aids die groenten oogsten

Het afgelopen jaar (2023) heerste er, wellicht door de veranderingen in het klimaat, grote droogte waardoor niet elk jaar als succesvol kan worden beschouwd. Gewassen groeien slecht in de hitte, water geven kan, maar door de enorm hoge temperaturen is er ook vaak een tekort aan water, waardoor de jonge blaadjes verschroeien alvorens de kans te krijgen te groeien.

Hulp aan kinderen

Een van de doelstellingen van Rose van AMU is het helpen van kinderen die getroffen zijn door AIDS, die fysieke beperkingen hebben of meisjes die ongewenst zwanger zijn geworden door bijvoorbeeld verkrachting.

Deze kinderen worden door 't Groenland geholpen op verschillende gebieden:

- Omdat ze het zelf niet kunnen betalen, betaalt 't Groenland hun les gelden, schoolmaterialen en uniformen, waardoor ze de mogelijkheid hebben om naar school te gaan en hun leven te veranderen. Er zijn 170 basisschool-leerlingen en 90 leerlingen van het vervolgonderwijs die de benodigde materialen krijgen.
- Elke vakantie worden er activiteiten georganiseerd voor 200-300 kinderen, zoals sporten, dansen en muziek maken. Door kinderen ook in de vakanties te

begeleiden en deel te laten nemen aan activiteiten, gaan hun fysieke en cognitieve vaardigheden omhoog. Daarnaast is het van groot belang dat AMU zicht houdt op leerlingen, zodat ze de juiste keuzes maken en vooral niet (weer) in verkeerde handen vallen. De kosten worden betaald uit de bijdrage van 't Groenland.

- Veel van de kinderen die worden gesteund door AMU hebben AIDS. Door de zorg te betalen die ze nodig hebben, verzekeren we ons ervan dat die kinderen die zorg ook daadwerkelijk krijgen. Deze hulp is voor de armsten in de samenleving en geldt ook voor de ouders van deze getroffen kinderen, aangezien ze zelf ook vaak AIDS hebben en zorg nodig hebben. Men kijkt dus verder dan alleen het kind en probeert hele families te helpen.
- Niet alleen de fysieke zorg, maar ook psychische zorg krijgt aandacht. Er zijn daarom hulpgroepen voor kinderen die AIDS hebben, een fysieke beperking hebben of voor meisjes die verkracht zijn en daardoor zwanger zijn geraakt. Dankzij deze groepen, leren kinderen en jongeren omgaan met hun beperkingen en leren ze een positieve draai te geven aan hun leven.

- Naast de kinderen met HIV/Aids is er nog een kwetsbare groep die geholpen wordt. Deze groep van 100 kinderen wordt gesteund in de basisbehoeften. Hieronder vallen ook de schoolgelden, materialen, eten op school en medische zorg. Deze groep heeft ook een case-manager, die hen de begeleiding geeft die ze nodig hebben.

Voorlichting

Omdat veel van de hulpbehoevenden die door AMU worden gesteund erg jong zijn en vaak al veel hebben meegemaakt, krijgen ze naast de hulp in de hulpgroepen, ook extra voorlichting op het gebied van AIDS preventie.

Kinderen die les krijgen in de tuin. Het eten wordt op de achtergrond uitgedeeld.

De lessen worden gegeven door ervaren hulpverleners. Ook wordt er voorlichting gegeven op het gebied van ondervoeding om zo ondervoeding, die vaak voorkomt, te proberen te voorkomen.

Voedselhulp tijdens corona

Toen er in 2020 corona uitbrak, had dat invloed op veel van de levens van de mensen die stichting 't Groenland probeert te helpen. In Rwanda bleek dat de prijzen van voedsel ongelooflijk stegen en dat voedsel erg schaars werd. Om besmettingen tegen te gaan was reizen naar een andere regio verboden, Dit maakte het leven van velen zwaarder dan het al was. 't Groenland heeft in mei 2020 besloten om een extra financiële bijdrage te leveren voor voedsel voor de mensen in Kayonza.

Hek en veiligheid

Dat de Rwandese overheid niet altijd een overheid is om op te bouwen, blijkt wel uit het volgende. In maart 2021 heeft de overheid besloten dat AMU verplicht werd een omheining te plaatsen rondom het terrein. Dit besluit werd genomen vanwege de veiligheid van bewoners. De omheining werd echter niet op kosten van de overheid geplaatst. Omdat dit voor Rose (AMU) veel zorgen opleverde, heeft 't Groenland toegezegd de omheining te financieren. Er is hard gewerkt door bewoners en vrijwilligers, om op die manier bij te dragen aan de bouw van het hek. Ze hebben meegeholpen te graven in de harde grond, om zo de kosten van de bouw zo laag mogelijk te houden. Ondanks deze mooie initiatieven, was het toch nodig dat 't Groenland een tweede donatie deed om het hek te kunnen afbouwen.

Het hek staat rondom het hele terrein en is hoog en stevig genoeg om bewoners te beschermen. Een groot voordeel is dat er minder beveiliging nodig is, wat weer geld bespaart. Dit geld kan men weer investeren in de hulp voor kinderen.

Bibliotheek

Rose bouwt mee aan de omheining van het complex in Kayonza

't Groenland heeft ervoor gezorgd dat AMU een bibliotheek kon openen zodat er altijd voldoende boeken en leermiddelen beschikbaar zijn.

Kinderen mogen hier boeken lenen en lezen. Dit draagt bij aan het vergroten van cognitieve capaciteiten en zorgt ervoor dat kinderen een doel hebben in plaats van op straat terecht te komen. Kinderen gaan graag naar de bieb.

Toekomstbestendig worden

Hulp aan Rwanda blijft voorlopig nog hard nodig, ondanks het feit dat de HIV/Aids epidemie de afgelopen jaren fors is gereduceerd. 't Groenland blijft de komende jaren alert op de ontwikkeling bij de stichting AMU. Voor AMU is het van belang om naast 't Groenland ook andere sponsors te vinden, die het nuttige werk van AMU gaan en blijven steunen. Daarom heeft 't Groenland besloten om de hulp aan AMU over de periode tot 1 januari 2026 langzaam af te bouwen.

Om AMU ook in de verdere

toekomst financieel overeind te houden, heeft 't Groenland AMU recent een eenmalige gift overgemaakt van 25.000,- euro. Hiermee kan AMU investeren in de toekomst om zo ook, wanneer de hulp van 't Groenland wegvalt, de stichting AMU overeind te houden. AMU heeft besloten van dit extra geld een pand aan te schaffen. Dit pand wordt verbouwd tot twee woningen, welke verhuurd gaan worden. Met de huuropbrengst kan AMU de toekomstige kosten van de stichting betalen in de toekomst.

Projecten medegefinancierd en gerealiseerd door stichting 't Groenland

- Aanschaf van het opvanghuis en bijbehorend terrein
- Extra voedselhulp in corona tijd
- Aanleg groentetuin
- Financiering van les gelden, tenues, materialen en voedsel
- Financiering van hulpgroepen
- Aanschaf van een pand als inkomstenbron voor de toekomst
- Financiële ondersteuning kinderen en hun ouders, op gebied van zorg, school en gezondheid.

Kosten 't Groenland:
minimaal per jaar: € 20.000,-
Totaal t/m 2024: € 468.784,-

Association Mwana Ukundwa "Het Geliefde Kind" in Kayonza, Rwanda.

Ik kom al van af 2002 in Rwanda. Het eerste bezoek was als delegatielid van een uitwisseling met de regio Remera in Rwanda van de presbyteriaanse Kerk en de kerken in de classis Dordrecht. Later in opdracht van Kerk in Actie om het zondagsschoolwerk aandacht te geven. De AMU heeft vestigingen in Kigali, Huye, Birambo en Kayonza. Voor Kerk In Actie kom ik samen met een collega, Janny Oorebeek, ieder jaar in Rwanda en ook in Kayonza. Daar heb ik goed kunnen zien wat er met het geld van 't Groenland is gedaan.

Toen de AMU zag dat in Kayonza veel kinderen en vrouwen en ook mannen besmet waren met aids en hiv ging Rose Gakwandi vooral de vrouwen en moeders uitnodigen, vaak buiten, om hun verhaal te horen en met elkaar plannen te maken om hun problemen op te lossen. Ze hielp de mensen om inzicht te krijgen in hun situatie en zich zelf te herpakken, elkaar te steunen door groepen te maken en elkaar te respecteren, waardoor ze er weer bij horen en geen mensen meer zijn die aan de kant staan. Rose vertelde in Ridderkerk tijdens een kerkdienst haar verhaal en over de AMU. Een kerkdienst waarin Bert Geysendorpher, voorzitter van stichting 't Groenland, aanwezig was. Vanaf 2016 besloot de stichting "t Groenland, Kayonza zelfstandig te steunen. Toen was er meer mogelijk om de mensen te helpen en dat was erg fijn!

Kinderen en volwassenen gingen leren dat door het gebruik van medicijnen je verder kunt met je leven. Een rode draad van de organisatie is proberen meer zelfredzaam te worden. Ook voor wat betreft gehandicapte kinderen, waar de vaders zich vaak

schaamden om een gehandicapt kind te hebben en weg liepen, worden alle ouders van gehandicapte kinderen uitgenodigd te komen praten. Als je anderen ziet in dezelfde omstandigheden kan dat helpen om terug te gaan naar je gezin. Wat me ook raakt is dat volwassenen die als kind of jongere zijn geholpen door de AMU, nu zelf komen helpen door met de kinderen te lezen of muziek te maken.

Het meest heeft me getroffen toen ik samen met de mensen van het maatschappelijk werk van de AMU mee mocht luisteren toen een paar van de meisjes werden gevraagd hun levensverhaal te vertellen. Hun manier van vertellen... alsof ze het verhaal van iemand anders vertelden, om het maar niet te dicht bij zich te laten komen. Toch kan dit werk niet gedaan worden zonder financiële steun, hoe berokken de organisatie ook is. Denk maar aan een gezondheidsverzekering, schoolgeld, extra medicijnen voor echte aidspatiënten.

Daarom is het geweldig dat jullie, als organisatie 't Groenland, zolang en zo waardevol hebben geholpen. Super bedankt al hopen we nog stil op een vorm van vervolg.

Ria van Hulsteijn-van Strien

NIGER

Plaats: Zinder

Project: Ontwikkeling
van voedzaam
voedsel in
hongersnood-
gebied

Stichting: Sahara
Sahel Foods
– SSF

Partner:

Renate
Bode

Levering noten uit Mai Hanou voor bewerking tot/door Sahara Sahel Foods

In de gortdroge Afrikaanse staat Niger hebben Renate Bode en Josef Garvi, aan de rand van de Sahara, een prachtig initiatief ontwikkeld. Niger is een land waar in de geschiedenis regelmatig hongersnoden hebben plaatsgevonden. Door de onvruchtbare zandgrond, aan de rand van de Sahara, is Niger voor het overgrote deel van zijn voedsel afhankelijk van import uit andere landen. Wat in Niger wel groeit, is een grote hoeveelheid bitter onkruid en andere gewassen waar niets mee te beginnen viel. Althans niets, totdat Renate en Josef, beiden afgestudeerd aan de Agrarische Universiteit in Wageningen, dat bittere oneetbare onkruid eens onder handen namen.

Josef komt uit Zweden, Renate uit Nederland, uit Ridderkerk. Hun uitdaging was om de bevolking van Niger te kunnen voeden met voedsel van eigen bodem. Ten eerste zou dat in tijden van grote droogte hongersnoden kunnen voorkomen of beperken. Ten tweede zou voedsel van eigen bodem, mits veelvuldig geproduceerd, goedkoper zijn dan import uit rijkere landen; importvoedsel waar menige tussenhandel nog iets aan moet verdienen.

Met helemaal niets beginnen en toch onderzoeken of er een mogelijkheid bestaat om vanuit hanza, de naam van het onkruid, voedsel te creëren, leek een schier onmogelijke opgave. Stichting 't Groenland reikte Renate en Josef de hand en legde een financiële bodem onder het onderzoek. Renate en Josef pasten een langdurig ontbitteringsproces toe, waardoor bitter onkruid kon worden omgetoverd tot zeer eetbaar voedsel. Ook werd geprobeerd om uit aan bomen groeiende noten bruikbare olie te persen, uitermate vitaminerijke olie ter bereiding van voedsel en voedende olie voor lichamelijk gebruik. Toen dat na vele pogingen eindelijk successen opleverde, ondersteunde 't Groenland ook de eerste kleine productiestromen van een groot aantal hanza-producten.

Vrouw kraakt noten voor bewerking tot olie door SSF

De plaatselijke bevolking moest echter nog door een gewenningsproces heen. Want om nu, in tijden zonder extreme droogte en honger, je voeding te laten bestaan uit 'onkruidproducten', dat zag de Nigerse bevolking niet meteen zitten. Hanza werd lange tijd namelijk gezien als eten voor de armen, er werd neergekeken op mensen die hanza nuttigden. Ter vergelijking: tulpenbollen werden in Nederland ook slechts 'genuttigd' in de

hongerwinter, hoe lekker die ook werden klaargemaakt. Pas toen de hanzaproducten werden voorzien van zoetere supplementen, ging Niger door de knieën. Radio en t.v. in Niger schonken plotseling aandacht aan het nieuwe voedsel, hetgeen het vertrouwen in de hanzaproducten deed toenemen en de verkoop deed stijgen.

Het initiatief slaagde dus wonderwel. De Stichting Sahara Sahel Foods - SSF - zag het leven. De vinding van SSF viel bij de Verenigde Naties in de smaak. In Parijs kon zelfs een prijs worden opgehaald. Ondanks tegenslagen door de langdurige corona-periode en ondanks de staatsgreep die kort geleden in Niger heeft plaatsgevonden, lijkt de toekomst voor de productenreeks uit eigen bodem rooskleurig. Nu de focus op een verdere aanzwelling van het productieproces is komen te liggen, heeft stichting 't Groenland een terugtrekkende beweging gemaakt. Andere sponsors en participanten helpen mee om het productieproces van deze nieuwe Nigerese producten op gang te brengen. 't Groenland is er trots op deel te hebben kunnen nemen aan de geboorte van deze belangrijke nieuwe inheemse producten.

Vraaggesprek met Renate Bode:

Hoe en wanneer zijn jullie erop gekomen dat een ontbitteringsproces zou helpen?

Ergens rond 2010-2011, als ik het wel heb. Toen bestond SSF nog niet, maar begonnen we in onze tuin in Zinder het proces, dat lokale mensen zelf doen ook eens uit te proberen. Met een tuinslang en emmers water eens kijken hoeveel water je nodig hebt en hoe de hanza dan smaakt en er zelf iets van maken. Bij dat laatste was het ook een avontuur om te kijken wat kon. Creatief en innovatief uitproberen waar je de hanza voor kan gebruiken. Wat betreft de hanza zaden of hanza bonen zoals we ze ook wel noemen, moesten we ze weken in water en dan het water tot wel 7 keer verversen, denk ik, voordat de bitterheid er helemaal uit was. Stapsgewijs dachten we al pratend met lokale mensen na over hoe we dat proces korter, minder arbeidsintensief, effectiever en liefst met minder water konden doen. Zo hebben we zelfs nog tegenstroom gebruikt op advies van een professor aan de Radboud universiteit.

We moesten ook ontdekken dat het zaadvelletje eraf moest om het uitweken van de bitterheid te versnellen, dus wrijving was belangrijk. We hebben zelfs een keer een wasmachinetrommel in een soort bak laten monteren met een motor erop om de hanza- zaden in water rond te draaien en met elkaar te laten wrijven tijdens het ontbitteren. Inmiddels is het proces nog meer/weer verbeterd en vind het plaats in Aroungouza op het door 't Groenland gesponsorde eigen bedrijfsterrein. Er gingen dus wel wat jaren overheen voordat het proces helemaal uitgedacht was tot waar SSF nu is.

Wat moest je in het begin allemaal doen om van iets bitters iets lekkers te maken?

Niet bang zijn om iets uit te proberen, niet bang zijn om te proeven. Kijken naar de cultuur van Niger; welke gerechten eten de mensen en hoe kunnen we de hanza daarin integreren op een lekkere manier. We bedachten hanzasoep, hanzasalade, hanzahommos, hanzafalafel, pophanza. Die laatste ontstond feitelijk doordat ik om een of andere reden per ongeluk een hanza zaad, gedroogd en ontbitterd, in de hete olie liet vallen, waarin ik zoete aardappel 'frituurde' en toen popte het zoals mais popt in een pan. Daar ontstond het idee van pop-hanza. Die is later nog met rietsuiker omgeven als zoete pop-hanza, als een eiwitrijke snack. En uiteraard gewoon gekookte zachte hanza bonen met een saus erbij. Het was proberen, mislukken, aanpassen, opnieuw proberen en verbeteren en variatie opzoeken. Dat laatste was ook nodig om mensen te laten zien dat hun land schatten bevat waar je innovatieve dingen mee kan doen die van essentieel belang zijn (zitten in het rijtje: voedsel, drinkwater, onderdak en gezondheidszorg).

Naast de hanza vonden we dat we ook boeren moesten stimuleren niet alleen hanza te planten of te zaaien, maar liever meerdere verschillende soorten bomen zodat de biodiversiteit ook toenam. Daardoor ging SSF ook werken met een heel aantal andere soorten waarvoor we ons inlazen met artikelen van de Universiteit van Wageningen over de voedingswaarde of de verwerking ervan. Zo ontstonden er bakjes met snacknoten Gawassa en Magaria, die je als je ze mixt tot een soort muesli kan mengen in je pap.

Machine die Hanza zaden bewerkt

Wat kon je er allemaal van maken?

Hanzasoep, hanzasalade, hanzahommos, hanzafalafel, pophanza. Naast de hiervoor al genoemde 'lekkernijen' gebruikten we ook jiga blaadjes. Die blaadjes bevatten dezelfde bittere stof en moesten ook worden geweekt en gekookt en het water ververst om de bittere stof eruit te weken. Die blaadjes zijn ook een mineralen- en eiwittenbron. We probeerden waar mogelijk ook zaken te combineren. Inmiddels zijn er ook cakejes en koekjes.

Gedroogde bladeren als ingrediënten, sappen van de vruchten, olie van de noten (woestijndadel olie, baobab olie, dania olie) kunnen allemaal gebruikt worden in het bereiden van voedsel, waarvan de woestijndadel goed is om in te bakken, maar de Dania olie niet. Die is meer zoals olijfolie voor in salades.

Hanzapap: SSF verkoopt pakken met hanzameel inclusief vruchtenpoeder van twee soorten boomvruchten (baobab en magaria vruchtenpoeder) waardoor de pap een rijke maaltijd is met veel eiwitten en vitamines C en mineralen. Mensen eten graag pap tussendoor en in de ochtend of avond.

Op welk moment merkte je dat de argwaan onder de bevolking afnam?

Ik denk dat het allereerste begin van een verminderende argwaan ontstond toen mensen zagen dat we er zelf serieus mee bezig waren en zelf koekjes bakten van de hanza zaden. Niemand kon geloven dat dat waar was en nog minder dat het eetbaar was. Toen mensen zelf zagen dat wij dat thuis ook aten en serveerden, startte de ommekeer. Immers als blanken en mensen uit de grote stad dit doen waarom zou er dan een taboe op heersen. Dit was natuurlijk wel een langzaam proces en het duurde lang voordat een groot deel van de bevolking hiermee vertrouwd is geraakt.

Verschillende soorten Hanza pap te koop in winkel in Zinder

Ik serveerde ooit koekjes gemaakt van hanzameel. De man die op bezoek kwam was sceptisch, maar ik vertelde niet waar de koekjes van gemaakt waren en we praatten en dronken thee. Toen hij aan het eind naar huis ging, was zijn scepticisme nog niet helemaal weg, maar ik zei hem dat hij toch net hanzameel gegeten had, want hij had een koekje op bij de thee en daarvan had hij al gezegd dat het lekker was. Toen was hij echt verbaasd: "Zat daar Hanza in???"

Kinderen die door SSF gemaakte hanza-pap drinken

Wat zal de invloed van jullie vinding zijn als er weer een hongersnood in het land komt?

Dan zou het wellicht kunnen dat SSF een belangrijke schakel wordt om de hanza te verwerken op nog veel grotere schaal. We hopen dat het deel wordt van de Nigerese keuken en dat mensen gaan inzien hoe voedingsrijk het eten van de bomen is, dat variatie in voedingsmiddelen belangrijk is en dat je zo je land voorziet van bronnen die je zelf hebt en deze niet schaadt als je ervan eet.

Kan de productie ooit in de toekomst grootschalig worden?

Dat zou zeker kunnen. Ik denk persoonlijk dat daarvoor de erkenning en support van de overheid nodig is. Dat zij het gaan dragen, een tijdje subsidie geven of voordeel geven op voedselproductie binnen het land, om het op te schalen. Hanza groeit in het hele droge deel van de Sahel, dus het gaat of kan ook over de landsgrenzen gaan.

Daar is overigens wel een gemotiveerde en eerlijke bevolking voor nodig die bereid is zich in te zetten voor hun eigen land, hun eigen natuurlijke bronnen en onderhoud van het stukje schepping dat hen is toevertrouwd. Als ze blijven kijken naar hoe Nigeria of Nederland het doet, zullen ze er niet op komen, want dan is het gras bij de burens altijd groener. Dat diepe besef dat ze het zelf kunnen, is belangrijk: voedsel produceren...

Wat was de invloed van de financiële ondersteuning van 't Groenland in dit geheel?

- Zonder die steun was het bedrijf nooit van de grond gekomen, hadden mensen in de stad geen baan en konden mensen op het platteland hun zaden en vruchten niet verkopen.
- Zonder die steun had SSF de natuurlijke producten van Nigers bodem nooit zo goed op de kaart bij de Nigerese bevolking kunnen zetten, noch kunnen investeren in een beter productieproces.
- Zonder die steun had SSF nooit kunnen diversificeren in producten, zodat er nu producten zijn die allemaal van verschillende bomen komen en voor verschillende doeleinden worden gebruikt.
- Zonder die steun waren de mensen op het platteland minder gemotiveerd geweest om lokale producten te verzamelen. Het Nigerese lokale voedsel staat weer op de menukaart van Niger en nu ook in de stedelijke gebieden.

- SSF kreeg de kans naar conferenties te gaan en een paar keer te reizen waardoor SSF haar visie kon presenteren aan de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN en aan overheden in het land zelf. Hierdoor kreeg dit voedsel meer bekendheid en werden leugens onderuit gehaald (dat het voedsel giftig zou zijn bijvoorbeeld omdat men niet wist wat het productieproces inhield en het niet goed volgde).
- Veel lokale vrouwen hebben zaden verzameld waardoor ze gevarieerder gegeten hebben en meer inkomen hebben gekregen waardoor ze beter voor zichzelf en hun gezin konden zorgen.

Hoe keek de toenmalige Nigerese regering er tegenaan? Ik meen ooit begrepen te hebben dat radio/tv in Niger er aandacht aan hebben besteed. Klopt dit?

In het begin deed de Nigerse regering er niets mee, maar met de tijd ontstond er meer aandacht voor, ook op andere plekken in de wereld. Toen creëerde de

Nieuwe Nigerese SSF-producten van eigen bodem in supermarkt Niger

regering zelfs een departement of een soort ministerie dat moest zorgen dat producten van wilde bomen en eigen grond weer gewaardeerd werden. Er kwamen wel wat mogelijkheden maar geen bakken met geld. Ze organiseerden een congres met allerlei kraampjes. Op dat congres heeft SSF een aantal jaar gestaan en ook een groot aantal jaren prijzen gewonnen voor het meest innovatieve idee van een gezond/biologisch lokaal voedsel van Nigerese bodem. Dat leverde wat geld op, hooguit een paar duizend euro, maar wel ook aandacht en wat artikelen.

Pas met de jaren kreeg de VN het werk van Sahara Sahel Foods 'in de smiezen', waardeerden ze het werk dat de stichting deed en wilde dat zelfs promoten. Ze gebruikten SSF als voorbeeld voor de Sahel waardoor wij werden uitgenodigd te presenteren over wat wel in de Sahel kan en waarom SSF het doet zoals ze het doet. Dat resulteerde in een prijs. Er zijn ook radio-interviews geweest, vooral in onze woon- en werkplaats Zinder, om aandacht te vragen voor de hanza en de andere producten van SSF.

Je zei me eens dat jullie hiervoor een prijs ontvingen in Parijs (Verenigde Naties?). Wat was de motivatie voor die prijs?

Dat durf ik niet met zekerheid te zeggen, maar het had te maken met het zoeken naar een voorbeeld van hoe je deze nauwelijks gebruikte boomsoorten aandacht geeft en dat het zelfs mogelijk is in de Sahel.

Klopt het dat, in onze samenwerking met SSF, 't Groenland de financiële basis voor de ontwikkeling heeft gelegd en jullie de daadwerkelijke ontwikkeling ervan, of schilder ik dan onze rol te mooi af?

Dat kan je heel goed zeggen. Tuurlijk zitten er bergen arbeid in van het lokale team dat Josef en ik zo goed

mogelijk hebben geprobeerd te begeleiden. Het is echt pionieren met veel problemen, maar zonder 't Groenland was het niet gelukt om SSF van de grond te krijgen en deze voedingssoorten aandacht te geven op de schaal die we hebben gedaan en dat zelfs binnen een tijdsbestek van zo'n 10 jaar.

En, als laatste, stort de verdere ontwikkeling en productie van de hanzaproducten nu in, nu 't Groenland heeft afgebouwd, of is de basis stevig genoeg om in de toekomst de productie van hanzavoedsel e.a. zo groot te maken dat het hele land daarvan kan profiteren?

SSF heeft inmiddels funding gekregen van een aantal andere bronnen zoals van ambassades en dergelijke en ik hoop dat de regering nu ook haar deel pakt. Ik denk dat met een beetje hulp van de overheid het een mooie plaats kan krijgen in de maatschappij die door alle lagen heen gewaardeerd wordt. Zo was er een organisatie die wilde beginnen met het opzetten van een zelfde soort centrum (als SSF) voor verwerking en productie van hanza (producten) in Maradi. De houding in het land zelf bij de mensen tegenover hanza is belangrijk. Zowel de arbeiders in dienst van SSF als de houding van de gehele bevolking zijn belangrijk. Maar de verwerkingsprocessen zijn goed opgezet en helder en de organisatieprocessen zijn ook bekend, dus het ontbreekt niet aan de opzet. Er is ook voldoende ervaring om anderen te trainen en SSF weet wat nodig is om een dergelijke opzet te dupliceren naar andere steden. Ik denk persoonlijk dat de overheid aan zet is om verantwoordelijkheid te gaan dragen voor het produceren van voedsel in eigen land.

Even dacht SSF dat de staatsgreep een negatief effect zou hebben op het beleid omdat ze goede relaties onderhield met de vorige overheid. Maar het lijkt erop dat de nieuwe regering nog

enthousiaster is over het werk. Zowel de nieuwe Minister van Milieu als die van Landbouw hebben de mensen binnen SSF ontmoet. Beide Ministeries willen graag dat het werk van SSF in een nieuw nationaal ontwikkelingsplan wordt opgenomen. De minister van Landbouw heeft aangegeven dat het graag concreet en praktisch moet zijn en effect moet hebben. De eindeloze studies zoals men veel voor ontwikkelingssamenwerking heeft gedaan, daar heeft hij niet veel mee; teveel theorie en te weinig concrete verandering. Beide ministers zeggen dat deze voedselsoorten een belangrijk deel van de oplossing zijn voor de voedselproblematiek in Niger. Sahara Sahel Foods is benieuwd wat er uit de nog geplande gesprekken gaat komen en hoopt op een positieve verandering van de systemen in Niger. Het geeft SSF in ieder geval weer hoop.

Renate Bode

GHANA

Plaats: Accra
Larabanga
Ve-Deme

Project: - Kindertehuis
- Nieuwe basisschool
- Vakschool
alleenstaande moeders
- School/Gasthuis

Stichting: FAFA

Partners:

Floor
Hamburg

Anniek
van Keulen

*School in Accra – Het speelplein is eindelijk bestraat,
waardoor de modder uit de Billa Mahmud-school blijft*

Stichting 't Groenland werkt in Ghana samen met de stichting FAFA (Floor en Anniek For Africa). Het verhaal van Stichting FAFA begint wanneer Anniek van Keulen en Floor Hamburg in de zomer van 2014 besluiten als vrijwilliger aan de slag te gaan in Ghana. Wanneer ze bij het tehuis 'The Lords Arm Children's Home' aankomen, blijkt hulp harder nodig dan verwacht: kinderen zijn in slechte gezondheid en ondervoed. Na zes maanden vrijwilligerswerk verlaten Floor en Anniek het opvanghuis met pijn in hun hart. Niet alleen omdat zij de kinderen zullen missen, maar ook omdat ze niet hebben kunnen voorkomen dat de kinderen op straat komen te staan wegens de plotselinge opheffing van het huurcontract door de eigenaar. Ze zijn enorm geraakt en willen iets doen.

Terug in Nederland, na goed te hebben nagedacht over hoe ze de kinderen zouden kunnen helpen, bedachten ze het plan voor de bouw van de Baobab Opvanghuizen, samen met een lokale organisatie. Deze huizen zijn vernoemd naar de Baobab, een immens grote boom op het terrein. Dit was een groot project, waar veel geld voor nodig was.

In 2015 kwam FAFA in contact met Stichting 't Groenland. Omdat we als Groenland zagen hoe betrokken en deskundig Floor en Anniek waren (Floor, sociale sector, Anniek, ingenieur), besloten we hun project te steunen en hen te helpen met de bouw van de opvanghuizen.

Accra: Baobab opvanghuizen

De Baobab opvanghuizen hebben als doel: het bieden van onderdak aan hulpbehoevende moeders en hun kinderen. Dit project biedt door middel van tijdelijke- en permanente opvang steun aan deze kwetsbare mensen. De bouw van de huizen is eind 2015 gestart. De huizen zijn gelegen in de wijk Abokobi, een buitenwijk van

de Ghanese hoofdstad Accra. Elk huis bestaat uit een keuken, een woonkamer en drie ruime slaapkamers. Wegens een tekort in het budget werd de bouw van de opvanghuizen, na de ruwbouwfase, in mei 2016 gepauzeerd. Er bleek meer geld nodig dan verwacht. Floor en Anniek bleven positief en zorgden dat ze ook dit deel van het bedrag bij elkaar kregen. Dat lukte en in maart 2017 konden ze verder bouwen. Helaas bleek de toenmalige aannemer niet meer bereid de afronding te voltooien voor het oorspronkelijke afgesproken bedrag en leek hij gemaakte afspraken niet na te komen. Omdat ook de kwaliteit van de nog niet afgeronde huizen onvoldoende bleek, besloten Floor en Anniek samen met Dream Africa Care Foundation om de fouten zelf te herstellen en verder te werken met een nieuwe voorman.

Bij het opnieuw oppakken van de bouw, stuitte deze voorman op grote tegenslagen. Het land, de huizen en de werkers werden geterroriseerd door zogenaamde 'Landguards'. Dit zijn groepen jonge criminelen, die beweren dat hun voorvaders eigenaren waren van het land en

Eerste opvanghuizen

daarom recht zouden hebben op een financiële vergoeding van degene die daar gaat bouwen. De voorman werd bedreigd en werkers werden lichamelijk toegetakeld. Omdat bij aanvang van de bouw al een afkoopsom aan deze criminelen was betaald, besloten Stichting FAFA en Dream Africa Care Foundation de politie in te schakelen. De bouw werd weer opgestart. Hierdoor kon de bouw van de Baobab opvanghuizen in 2017 worden afgerond.

Het eerste opvanghuis is gebruikt om kinderen op te vangen die om uiteenlopende redenen niet meer bij hun eigen familie terecht kunnen. Het tweede opvanghuis bood ruimte als tijdelijke opvanglocatie voor moeders en hun kinderen. De bouwkosten werden door stichting 't Groenland gegarandeerd.

Na afronding van de bouw besloten Floor en Anniek na 3 jaar vrijwilligerswerk terug te verhuizen naar Nederland. De opvanghuizen zijn overgedragen aan Dream Africa Care Foundation, die de opvang en organisatie overnam.

De samenwerking tussen stichting 't Groenland en stichting FAFA was dermate positief dat besloten werd om de samenwerking voort te zetten. Al eerder was in Ghana opgevallen dat er nogal wat kinderen rondlopen waarvan de ouders niet voldoende middelen bezitten om de kinderen een schoolopleiding te kunnen geven. Ook om andere redenen zijn er kinderen die als kansloos kunnen worden beschouwd. Gelukkig zijn er altijd weer mensen die zich opwerpen om deze kansarmen toch kansen te geven zonder dat er om schoolgeld wordt gevraagd. Dat kan alleen maar als anderen bereid zijn de financiering hiervan te realiseren.

Dit soort financiering valt binnen de doelstellingen van stichting 't Groenland, terwijl Floor en Anniek van de stichting FAFA ter plekke handen en voeten geven aan de daadwerkelijke realisering van scholen en opleidingscentra in de arme gedeelten van Ghana. Floor en Anniek kregen contact met de plaatselijke Billa Mahmud, de man die een droom werkelijkheid wilde maken. De droom om van kansarme kinderen in de hoofdstad Accra toekomstige leiders te maken: Future Leaders.

Accra: Billa Mahmud Future Leaders School

Future Leaders is een stichting die basisonderwijs biedt aan de allerarmste kinderen in Accra. In de Ghanese hoofdstad gaan veel kinderen wegens armoede niet naar school. Ze groeien op in de sloppenwijken en vissersdorpen. Geen schoolopleiding betekent vaak dat kinderen op een bepaald moment in een crimineel circuit terechtkomen.

De Billa Mahmud Memorial Future Leaders School is opgericht om deze kinderen gratis te voorzien van onderwijs. Billa Mahmud was zelf opgegroeid en had de kans gekregen te kunnen studeren, en hij geloofde oprecht

School in schuur

dat het delen van kennis kon bijdragen aan het tegengaan van armoede. Hij begon met lesgeven onder een mangoboom, zocht sponsors en kon dankzij hen een gebouw huren. Ondanks zijn successen, zag hij ruimte om te verbeteren. Een eigen gebouw, waardoor geld niet zou opgaan aan huur, maar aan het helpen van meer kinderen en beter onderwijs.

Anniek in gesprek over nieuwe school met de kort daarna overleden Billa Mahmud

Floor en Anniek van FAFA besloten, Billa te helpen zijn droom te verwezenlijken en een school te gaan neerzetten. Op het moment dat handtekeningen zouden moeten worden gezet en sponsors moesten worden gezocht, kwam Billa niet opdagen. Tot grote schrik van iedereen bleek Billa op die dag te zijn overleden. Het overlijden van Billa, nog een jonge veertiger, had een grote impact op de school en alle betrokkenen. Zijn echtgenote Phyllis stond echter op om samen met schoolhoofd Mabel en FAFA te zorgen dat het project zou kunnen doorgaan. Stichting 't Groenland nam de kosten voor het bouwen van de school voor haar rekening, terwijl FAFA de daadwerkelijke bouwinitiatieven voor haar rekening nam. Eind 2018 plaatsten wij het profiel van de toen nog toekomstige school in onze brochure 2016-2018. Tegelijkertijd startte toen de bouw van de school. Eind 2019 is het prachtige gebouw opgeleverd en gedoopt als de: Billa Mahmud Memorial Future Leaders School. In januari 2020 gingen de eerste lessen van start. Door het nieuwe gebouw kwam er een einde aan de hoge maandelijkse huurlasten en de lange wachtlijst aan kinderen, waarvan de ouders een reguliere school niet zouden kunnen betalen. Met twee verdiepingen, zestien lokalen en een enorm schoolplein, kunnen sindsdien ruim 300 leerlingen zorgeloos en zonder betaling van schoolbijdrages naar school.

Schoolbussen om zelfvoorzienend te worden

Na de oplevering van het gebouw besloot Stichting FAFA de school te helpen zelfvoorzienend te worden zodat zij minder afhankelijk zijn van internationale steun. Stichting 't Groenland heeft in verband hiermee de school twee schoolbussen cadeau gedaan voor enerzijds het halen en brengen van ver weg wonende leerlingen, en anderzijds het inzetten van de bussen voor commerciële doeleinden in de periode dat de bussen niet voor de kinderen van school gebruikt worden. Hiermee kon de

Twee schoolbussen aangeschaft

school geld verdienen en 'self-supporting' worden door ze overdag en in de weekenden in te zetten als openbaar vervoer.

Covid-Pandemie

Toen in 2020 de pandemie uitbrak, moesten de scholen dicht. Ook konden de schoolbussen niet meer rijden. Hierdoor vielen de inkomsten van de school weg. Phyllis moest de leraren wel blijven doorbetalen. Daarom heeft Stichting 't Groenland gedurende de covid-pandemie in 2020 bijgedragen aan de salarissen van de leerkrachten.

Inmiddels draait de school onder de supervisie van Phyllis helemaal zelfstandig. Een enorm succes voor Floor en Anniek, die samen met Phyllis de droom van wijlen Billy Mahmud hebben laten uitkomen en de levens van vele kinderen hebben weten te veranderen. Helaas kwam er tijdens en na een regenperiode nogal wat modder via

Start graven waterput bij schoolplein

de schoenen van kinderen het schoolgebouw binnen. Daarom is in 2023, op kosten van 't Groenland, het terrein geheel bestraat, zijn speeltoestellen geplaatst en is er een grondkering aangelegd om overtollig regenwater af te voeren. Dit heeft bijgedragen aan een betere hygiëne. Ook is recent een start gemaakt met de start van het aanleggen van een waterput.

Voor de komende jaren willen Floor en Anniek op het terrein een sportveld aanleggen, dat na gebruik van de leerlingen, aan derden kan worden verhuurd. Bovendien is er behoefte aan een nieuw toiletgebouw en een keuken. Over deze onderdelen is onze stichting nog in overleg met de stichting FAFA.

Accra: Passion for Mother & Child – Vakschool voor alleenstaande moeders

Stichting 't Groenland heeft ook een aanzienlijk deel van de kosten van het bouwen van een vakschool voor

alleenstaande moeders bijgedragen. Dit wederom in samenwerking met de stichting FAFA, die op haar beurt weer geholpen werd door Alberta, een vrouw die alleenstaande moeders helpt om een opleiding te volgen tot kapster, cateraar of kleermaakster. Dit om te voorkomen dat deze jonge moeders niet in staat zouden zijn om voor zichzelf en hun kind(eren) te zorgen en zichzelf op een onacceptabele wijze zouden (moeten) exploiteren.

FAFA en Alberta besloten anno 2022 om een vakschool op te richten om meer moeders te helpen een vak te leren. Op deze school zullen moeders binnen twee jaar worden opgeleid in een vakgebied waar in de praktijk behoefte aan is. Het diploma gaat hen de mogelijkheid geven om bij een bedrijf in dienst te gaan of een eigen bedrijfje beginnen.

Uit eind 2023 is stichting FAFA druk bezig met de bouw van dit centrum. Het trainingscentrum zal bestaan uit de vakschool met ruimte voor 100 alleenstaande moeders, opvangfaciliteiten met slaapplekken voor 12 dakloze moeders met kinderen, maar ook uit winkels waarin de gemaakte producten worden verkocht (kapsalon, naaiatelier, bakkerij). Daarnaast was er een investering nodig voor alle benodigde schoolmaterialen zoals naaimachines, ovens, koelkasten enz.

Nadat er eerst een muur rond het bouwterrein gezet was, kon de bouw van de winkels starten. Deze bouw liep voorspoedig en in juli 2023 waren de winkels klaar om ingericht te worden.

In de zomer van 2022 werd ook gestart met de bouw van de vakschool. In augustus 2022 bezochten Floor en Anniek de bouwplaats. De bouw vorderde gestaag en in februari 2023 was de aannemer zelfs al bezig met het opmeten van de gevels van de eerste verdieping.

Helaas bleek het contact met deze aannemer plotseling stroef te verlopen, de bouw lag regelmatig stil of er liep

Vakschool Passion for Mother and Child in aanbouw

er maar 1 medewerker op het werk. Om dit samen goed te kunnen oplossen, werd besloten om voortaan wekelijks overleg te hebben met de aannemer. Deze beslissing bleek een positieve invloed te hebben op de voortgang van de bouw. Het dak is inmiddels waterdicht, het stucwerk is gedaan en de kozijnen zijn geplaatst. In het derde kwartaal van 2023 waren het afmaken van schilderwerkzaamheden en het aanleggen van het sanitair en elektra de grootste klussen die nog moesten worden afgerond voordat de school kon worden ingericht. De verwachting is dat de vakschool eind 2023 (het moment van de publicatie in deze brochure) zijn deuren kan/kon openen.

Tijdens de bouw ging het lesgeven gewoon door. Dat gebeurde tijdelijk bij de docenten thuis of op een geïmproviseerde locatie. Gedurende de bouwperiode konden helaas geen nieuwe studenten aangenomen worden, vanwege het ruimtetekort op de geïmproviseerde locaties. Zodra de vakschool zijn deuren opent, zullen er weer nieuwe moeders kunnen worden aangenomen om een vak te leren.

De stichting 't Groenland is blij haar medewerking aan deze belangrijke initiatieven te hebben kunnen geven en dankt Floor en Anniëk van de stichting FAFA voor hun belangrijke en deskundige werkzaamheden ter plekke in de praktijk. Veel arme jonge mensen in Ghana krijgen hierdoor een waardevolle toekomst c.q. hebben die gekregen.

Naast bovengenoemde projecten geeft stichting 't Groenland momenteel ook steun aan de FAFA-activiteiten bij de opbouw en verbetering van de Bambenninye Community School met gasthuis in Larabanga.

Vervallen school in Larabanga

Projecten geheel of grotendeels gefinancierd door stichting 't Groenland, in Accra

Realisatie: Stichting FAFA

- Boabab Opvanghuizen
- Billa Mahmud Future Leaders School
- Schoolplein opnieuw geplaveid.
- Twee schoolbussen aangeschaft
- Graven waterput
- Vakschool Passion for Mother & Child
- Winkels Passion for Mother & Child

Stichting 't Groenland ondersteunt FAFA ook financieel bij:

- Opbouw/Verbetering Bambenninye Community School met gasthuis, in Larabanga 646 km van Accra
- Realiseren c.q. verbeteren Volta Home & School met boerderij, in Volta, Ve-Deme, 190 km van Accra

Kosten 't Groenland:

Totaal t/m 2024: € 442.025,-

Tenslotte ondersteunt 't Groenland ook de FAFA-initiatieven bij het realiseren c.q. verbeteren van de Volta Home & School - Kindertehuis en basisschool met boerderij Locatie: Ve-Deme, Ghana

School geheel gerenoveerd en weer prima bruikbaar

Erica

Als vrijwilligers zetten wij ons al ruim 9 jaar in voor kinderen en vrouwen in Ghana. Het belangrijkste doel van onze stichting is het ondersteunen van onderwijsprojecten, maar we helpen nu ook bij initiatieven voor gezinsgerichte kinderopvang. Het verhaal van Erica is het kroonvoorbeeld van welke impact ons werk heeft.

We ontmoetten Erica de eerste keer dat wij naar Ghana gingen. Ze was toen 12 jaar oud. Erica groeide op in een overvol weeshuis. Ze moest zich daar bezighouden met de zorg voor jongere kinderen. Ze kreeg slecht onderwijs op de weeshuisschool van onervaren vrijwilligers. Ze zat nog op de basisschool, terwijl ze al op de middelbare school had moeten zitten. Ze had weinig tijd zelf kind te zijn. Ze groeide op zonder ouders.

De kinderbescherming ontdekte dat Erica een liefhebbende moeder heeft. Deze vrouw moest haar dochter noodgedwongen achterlaten in een weeshuis. De reden was armoede. Ze had zelf niet het geld om Erica te voeden. Ook kon ze geen schoolgeld betalen. Haar onderbrengen in een weeshuis leek de enige kans voor haar dochter.

Gelukkig werd Erica herenigd met haar moeder. Ze kwam in ons sponsorprogramma. Ze kon voor het eerst naar een echte school: de Future Leaders School. Voor het eerst in haar leven kreeg ze goed onderwijs van echte leraren.

Erica bleek een verrassend slimme meid. Dankzij intensieve, persoonlijke begeleiding en haar talent om goed te kunnen leren, haalde ze snel het niveau van haar leeftijdsgenoten in. Inmiddels heeft ze de basis-

en middelbare school afgerond. Ze studeert met onze financiële steun aan de Universiteit van Ghana.

Erica kon sinds de terugplaatsing zelf kind zijn. Ze hoefde niet voor andere kinderen te zorgen en voelde veel steun van haar moeder. Erica is blij dat ze weg kon uit het weeshuis. Met ons 'van tehuis naar thuis'-programma helpen we meer kinderen als Erica. We geloven niet in weeshuizen, maar juist in de kracht van familie.

Erica is het levende bewijs van de kracht van goed onderwijs en gezinshereniging en hoe dit de ontwikkeling van een kind kan bevorderen. We zijn vereerd dat we deze inmiddels 21-jarige, jonge vrouw van konden helpen. We blijven Erica steunen en

hebben alle vertrouwen dat ze een mooie toekomst tegemoet gaat.

We blijven vastberaden en toegewijd om mensen te helpen in hun strijd tegen armoede. We zijn ervan overtuigd dat onderwijs hierbij een cruciale rol speelt en we geloven in de kracht van familie. We hopen dat alle hulp die we geven, bijdraagt aan een eerlijkere en inclusievere wereld.

We willen Stichting 't Groenland bedanken voor hun voortdurende steun en vertrouwen in onze missie. Samen bouwen we aan een hoopvolle en kansrijke toekomst voor vrouwen en kinderen in Ghana.

Floor en Anniek

SIERRA LEONE

Plaats: Freetown –
Kossoh Town

Project: Hulp aan zwangere
jonge meisjes

Stichting: Mabel's Cottage

Partners:

Zainab
Turay

Wim Bary, Ariene Chardon
Gleny Rigtering en Gea Wildeman

Siërra Leone is één van de armste landen in de wereld. Eén van de grootste problemen is het aantal ongewenste zwangerschappen op zeer vroege leeftijd. Ruim een derde van alle zwangerschappen is van meisjes van 15-19 jaar. Nog maar kort geleden stierf een schrikbarende veertig procent van deze meisjes tijdens de zwangerschap of bevalling. Armoede en een lage opleiding zijn een belangrijke oorzaak van zwangerschap op jonge leeftijd. Deze meisjes stoppen met school en verliezen hun kansen op een goede toekomst.

Om meisjes die in deze situatie terecht komen is Mabel's Cottage ontstaan. De naam Mabel's Cottage komt van de oude eigenaresse van het opvangtehuis: Mabel. Dit huis staat in Freetown. Na haar overlijden besloot haar dochter haar werk voor alleenstaande zwangere jonge vrouwen in dit huis voort te zetten. De stichting Mabel's Cottage Nederland steunt dit project en stichting 't Groenland steunt op haar beurt weer stichting Mabel's Cottage.

Brede ondersteuning

Het doel is om kwetsbare, alleenstaande zwangere vrouwen en hun (ongeboren) kind te helpen met het opbouwen van een toekomst en het financieel onafhankelijk zijn. Deze vrouwen worden tijdens en na hun zwangerschap opgevangen en verzorgd. Ze leren een basisvak en worden gesteund in het opzetten van een eigen onderneming. Hierdoor daalt het sterftecijfer, worden ze zelfstandiger, onafhankelijker en kunnen ze beter in het levensonderhoud van zichzelf en hun kind voorzien. Na een zorgvuldige selectie worden de vrouwen (en hun baby na de bevalling) maximaal 18 maanden gehuisvest in Mabel's Cottage. Om aan de criteria van de selectie te voldoen moeten ze willen meewerken om hun toekomst beter te maken, een opleiding willen volgen en na de

bevalling anticonceptie willen slikken. In de cottage worden ze begeleid op het gebied van hygiëne, ziektepreventie en voeding door een verloskundige en een voedingsdeskundige die in dienst zijn van het huis.

Pre- en postnatale hulp, tot zelfstandigheid

In het nabij gelegen ziekenhuis zullen de prenatale screenings plaatsvinden. Tijdens hun verblijf in Mabel's Cottage krijgen deze vrouwen algemeen onderwijs. Ze leren lezen, schrijven, rekenen en krijgen computeronderwijs. Ook leren ze een aantal vaardigheden die het voor hen mogelijk maakt om na de opvang een beroep uit te oefenen. Zo kunnen ze leren om badproducten te maken, zoals zeep en huidcrème, te naaien en kleding te maken en kunnen ze leren om sieraden te ontwerpen of om kaarsen te maken. Deze lessen worden gegeven door echte vakleerkrachten. Een vak leren alleen is echter niet genoeg om hen voor te bereiden op het echte leven. De vrouwen dragen dan ook zelf bij aan het schoonhouden van het huis en het koken van de maaltijden. Ze moeten elkaar leren helpen en steunen waar nodig en leren omgaan met geld. Zo krijgen ze een kleine hoeveelheid zakgeld om in hun persoonlijke verzorging te voorzien en voor vervoerskosten naar het ziekenhuis.

Na deze 18 maanden is het belangrijk dat ze een plek vinden om te wonen met hun kindje en dat ze hun vak kunnen uitoefenen of een baan kunnen vinden. Hierbij krijgen ze de hulp die ze nodig hebben. Sommige vrouwen krijgen een microkrediet waarmee ze een eigen onderneming kunnen opzetten. Voor anderen, die minder geschikt zijn eigen ondernemer te zijn, wordt een baan gezocht.

Bakkerij om zelfvoorzienend te worden

Stichting 't Groenland stelde tezamen met een aantal andere donoren de afgelopen jaren Mabel's Cottage financieel in staat om de verzorging en het onderwijs van deze jonge vrouwen te ondersteunen. Maar de foundation in Sierra Leone wil het liefst geheel op eigen benen staan. Begin 2017 heeft de Nederlandse stichting, de foundation in Sierra Leone geholpen bij het opstarten van een bakkerij waarmee Mabel's Cottage Sierra Leone de verzorging van de jonge vrouwen en hun baby's zelf kan financieren.

In 2020 volgde een verhuizing van de jonge vrouwen en de baby's naar Kossuh Town, 18 kilometer buiten

Nieuwe bakkerij om zelfstandig te kunnen worden

Freetown. De Foundation wilde een scheiding aanbrengen tussen de hectische broodproductie en de verkoop daarvan en de huisvesting en verzorging van de jonge vrouwen, waar toch meer rust nodig is.

Seksuele voorlichting

In de afgelopen jaren hebben de jonge vrouwen veel meegemaakt in Mabel's Cottage Sierra Leone: blij gebeurtenissen maar ook droevige zaken. Steeds wist de staf van Mabel's Cottage de spirit hoog te houden en op creatieve manier invulling aan de missie te geven om de jonge vrouwen en hun baby veiligheid en verzorging te bieden.

Door de verzorging in Mabel's Cottage wordt de gezondheid en toekomstige kansen van moeder en kind verbeterd. Daarnaast worden door de Foundation ook inclusieve maatschappelijke initiatieven ontplooid zoals regelmatige schoenpoetsacties, gekoppeld aan seksuele voorlichting en een wekelijks leesproject op scholen in Freetown gekoppeld aan bewustwording en eigen verantwoordelijkheid aangaande zwangerschap. Ook jongens kijken op deze terreinen voorlichting.

De (dakloze) verkopers die voor Mabel's Cottage op straat brood verkopen (25) verblijven in het voormalig onderkomen van Mabel's Cottage in Freetown, ook een sociaal project van de Foundation.

Recente, huidige en toekomstige activiteiten:

- Recent is een waterput gegraven en van een elektrische pomp voorzien. De pomp werkt op de zonnepanelen. Daarmee kan ook recent beplant pindaveld (nieuw initiatief) worden bevoeid en water in een tank worden opgevangen en worden verwarmd voor een douche, etc. De wanden van de waterput moeten echter nog worden versterkt.

- Er is behoefte aan een werkplaats/droogopslag en materiaal voor het verzamelen, malen, opslaan en de verkoop van de pinda's.
- Het brood in de bakkerij wordt nu ook gemaakt van zoete aardappelen, naast het erg dure tarwemeel. Er moet een tweede mud-oven worden gebouwd om de productie (o.a. aan hotels en scholen) te kunnen vergroten. Onderzoek vindt plaats of de mud-ovens vervangen kunnen worden door elektrische ovens op zonnepanelen.
- Mogelijk kunnen er op termijn meer vrouwen/meisjes opgevangen worden als de bakkerij en het pindaproject meer winst opleveren.
- Inmiddels is mede door de ondersteuning van 't Groenland een prachtige bibliotheek tot stand gekomen.
- Er is contact gezocht met Universiteit Wageningen om zaden te ontvangen voor beplanting van de velden.

Projecten Mabel's Cottage medegefinancierd met behulp van stichting 't Groenland:

- Opvang zwangere tieners
- Totstandkoming bakkerij
- Realisatie bibliotheek
- Waterput

Kosten 't Groenland tot op heden:

2015 € 8.000,-
2016 € 3.600,-
2017 € 10.000,-
2018 € 2.000,-
2019 € 1.000,-
2022 € 25.000,-

Totaal: € 49.000,-

MABEL'S COTTAGE

**A home for disadvantage
teenage pregnant girls**

*Psalms 127:3 "Behold
Children are a heritage
from the Lord: and the
fruit of the womb is his
reward"*

Our initiative

- We provide shelter for pregnant school girls
- Free and quality education for girls between the ages for 13-19
- Vocational training
- Women's empowerment

Contact:

32 Cockle Bay Road Off Sir Samuel Lewis Road,
Freetown

Heideweg 6, 3768 BB Soest, Netherlands

Email: info@mablescottage.org

Facebook: Mable's Cottage/ Twitter: Mabel's Cottage
+31 355257482/ +23299429850

Buy some bread at our
bakery and help send a
child to school

Nieuwe bibliotheek "Mabels Cottage" met computers

ONDERSTEUNINGSUITGAVEN STICHTING 'T GROENLAND

IN EUROS		K	E	N	I	A	#	OEGANDA PLANTAGES	BUCHANAN-NATAC. SCHOOL	MONROVIA WATERPUTTEN	GHANA - ACCRA - FAFA	RWANDA-KAYONZA	INCIDENTEEL	KWALE KLEUTERSCHOOL+VSO	NIGER HANZAVOEDSEL	GHANA BANKO	TOTAAL UITGAVEN
	1997-2020	518.980	484.001	200.000	0	75.300	417.160	647.716	7718.030	71.500	230.000	343.784	991.092	183.412	481.500	157.500	5.419.675
2021	jan														1.000		1.000
	feb											5.000			1.000	15.000	21.000
	maa	8.500	4.000			2.500	13.700	8.750				10.000			750		48.200
	apr		37.651							2.500					750		40.901
	mei														750		790
	juni	8.500	4.000			2.500	13.700	8.750		2.500		7.500			500		47.950
	jul														500		500
	aug														500		500
	sep	8.500	4.000			2.500	13.700	8.750	38.050	2.500			7.500	1.000	250		86.750
	okt														250		250
	nov														250		250
	dec	8.500	4.000		5.000	2.500	13.700	8.750	13.500	2.500			7.500	2.000			67.960
2022	jaar	34.000	53.651		5.000	10.000	54.800	35.000	51.550	10.000		37.500	3.000		6.500	15.000	316.001
	sub	552.980	487.652	200.000	5.000	85.300	471.760	702.716	8275.580	81.500	230.000	381.284	934.092	183.412	488.000	172.500	5.735.676
	jan								13.500					AF-	GF-	ROND	
	feb																13.500
	maa	8.500	5.048			2.500	13.700	8.750	16.000	2.500	2.025	7.500	2.500				69.023
	apr		27.000														27.000
	mei																
	juni	9.100	113.500		45.000	4.000	17.500	14.500	25.000	25.000	70.000	7.500	25.000				356.100
	jul																
	aug																
	sep	9.100	13.500			2.000	17.500	9.500	17.500	5.000		7.500					81.600
	okt				5.000												5.000
2023	nov																
	dec	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					79.600
	jaar	35.800	172.548		50.000	11.000	66.200	42.250	89.500	37.500	72.025	27.500	27.500				631.023
	sub	588.780	660.200	200.000	55.000	96.300	538.160	745.166	919.080	119.000	302.025	408.784	946.592	183.412	488.000	172.500	6.367.699
	jan				45.000						70.000						115.000
	feb											5.000					79.600
	maa	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000							
	apr																
	mei																
	juni	9.100	13.500			4.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000	10.000				91.600
	jul																
	aug																
2024	sep	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					79.600
	okt																445.600
	dec	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000	10.000				6.812.899
	jaar	36.400	54.000		45.000	12.000	70.000	38.000	70.000	20.000	70.000	20.000	10.000				115.000
	sub	625.180	714.200	200.000	100.000	108.300	608.160	783.166	999.080	139.000	372.025	428.784	971.592	183.412	488.000	172.500	6.812.899
	jan				45.000						70.000						
	feb																
	maa	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					79.600
	apr																
	mei																
	juni	9.100	13.500			4.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000	10.000				91.600
	jul																
2025	aug																
	sep	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					79.600
	okt																
	nov																
	dec	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					
	jaar	36.400	54.000		45.000	12.000	70.000	38.000	70.000	20.000	70.000	20.000	10.000				445.600
	sub	641.580	748.200	200.000	145.000	120.300	678.160	821.166	1.059.080	159.000	442.025	448.784	981.592	183.412	488.000	172.500	7.258.399
	jan																
	feb																
	maa	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					79.600
	apr																
	mei																
2026	juni	9.100	13.500			4.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000	10.000				91.600
	jul																
	aug																
	sep	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					70.100
	okt																
	nov																
	dec	9.100	13.500			2.500	17.500	9.500	17.500	5.000		5.000					70.100
	jaar	36.400	54.000			12.000	70.000	19.000	70.000	20.000		20.000	10.000				311.600
	TOTAL	697.980	922.200	200.000	145.000	132.300	748.160	940.166	1.129.080	179.000	442.025	468.784	991.592	183.412	488.000	172.500	7.569.699

OVERZICHT OVERIGE KLEINE DONATIES EN SPONSORINGEN TOT EN MET 2023

Ukarumpa Papua Nieuw Guinea	€ 20.000,-	St. Smiles for Moldova	€ 20.000,-	Zorgboerderij Veldlinden	€ 433,-
Serekunda Gambia	€ 54.000,-	Artsen zonder grenzen	€ 9.750,-	St. Openb. Primair Onderwijs Kompastuin	€ 5.000,-
St. Via Lumina	€ 30.250,-	Familie Huis Daniel den Hoed	€ 15.000,-	St. Pescari (fietsen voor Roemenië)	€ 11.818,-
Sunamaya Nepal	€ 20.000,-	Ouderenproject Rwanda	€ 5.000,-	Rode Kruis (Aardbeving Japan)	€ 2.500,-
KNDSB - Dovenport	€ 49.190,-	P. de Kuijper Dordt - Parijs voor Gambia	€ 3.100,-	Hammenfonds	€ 950,-
Honger in Afrika	€ 5.000,-	SOTOS A'dam - Dakar Challenge - Gambia	€ 7.980,-	SHO (Honger hoorn van Afrika)	€ 2.500,-
St. Twiga onderwijsproject Tanzania	€ 1.000,-	Baphumele Childrens's Home Zuid Afrika	€ 1.000,-	Welzorg Nederland (revalidatie Macy)	€ 3.136,-
Doneeractie.nl oppashuis Suriname	€ 500,-	Ondersteuningsbijdrage Roemenië	€ 1.250,-	Aardbeving Haiti	€ 1.000,-
Rode Kruis orkaan Irma	€ 1.000,-	St. Livingstone Bosnie	€ 1.000,-	Spinning Sophia	€ 1.000,-
Save the children hongersnood Oost Afrika	€ 1.920,-	St. Vluchteling Georgie	€ 1.000,-	St. Nobel	€ 500,-
Hartstichting/Rode Kruis	€ 200,-	St. Vluchteling Congo	€ 1.000,-	St. Pax Instanti Bus	€ 1.000,-
Vrienden de Hoop/Vrienden het Sophia	€ 1.450,-	St. Ambulance Wens	€ 1.000,-	St. wereld kinderfonds	€ 250,-
St. Ninos de Waita Ticca Ecuador	€ 2.472,-	Amref Flying Doctors	€ 500,-	Ned. Hartstichting	€ 400,-
Vakantiebank Marc Winters	€ 6.000,-	St. People in Action	€ 880,-	St. Cliniclowns	€ 250,-
Rode Kruis orkaan Matthew Haiti	€ 1.000,-	St. B'ullah	€ 1.000,-	St. Nat. Gehandicapt kind	€ 250,-
St. Draagt Elkanders Lasten	€ 1.000,-	Villa Pardoes	€ 1.000,-	Kinderhartenfonds	€ 250,-
Hans Le Large ALS	€ 1.500,-	Weeshuis Ghana	€ 2.500,-	Wereld kanker onderzoek	€ 250,-
St. Dordrecht Bamenda WAKKA kinderen	€ 1.600,-	Broodbakkerij Haiti	€ 1.000,-	World servants	€ 1.550,-
M. Vermaat kindertehuis Haiti	€ 6.625,-	Boek geschiedenis Liberia	€ 1.000,-	St. vrienden van Sophia	€ 250,-
Hulp bootvluchtelingen Lesbos	€ 10.000,-	Zingen voor water (Tanzania)	€ 2.842,-	Oxfam Novib	€ 350,-
Vluchtelingen Eritrea	€ 2.500,-	St. Pallieter Helpt	€ 3.000,-	Mensen in nood	€ 250,-
St. Dordrecht-Bamenda	€ 1.500,-	SHO Filippijnen	€ 5.000,-	Support Casper - Alvleesklierkanker	€ 20.000,-
St. Roparun (J.A. Brandt)	€ 500,-	Goede doelen bazaar Levensbron	€ 5.469,-	St. Eye for other	€ 1.000,-
KWF Kankerbestrijding	€ 100,-	SHO Syrië	€ 1.000,-	St. Kids in Crisis	€ 500,-
Diaconie NGK	€ 1.000,-	Zomerfeest Instituut Buiten de Veste	€ 1.500,-	St. Kolewa (Corona)	€ 250,-
Overstromingen Pakistan	€ 1.000,-	Vluchtelingen Zuid Soedan	€ 1.100,-	St. Hulporg. Sulawesi	€ 1.000,-
St. Gaan en Doen	€ 3.471,-	UCCF Mwangaza	€ 1.970,-	St. Kids for Capetown (diakonie)	€ 1.000,-
St. Verrekijker Ghana	€ 20.000,-	Diakonie Levensbron Open Doors	€ 375,-	Poolse man redt 3 kinderen	€ 1.000,-
St. Int. Kinderhulp (KIKa)	€ 600,-	Female Cander Foundation	€ 1.000,-	SHO - Ontploffing Beirut	€ 1.000,-
St. Cliniclowns	€ 100,-	Reina van Wetten Oekraïne	€ 6.000,-	SHO - Aardbeving Haïti	€ 1.000,-
Jump	€ 100,-	Voedselbank	€ 3.376,-	SHO - Oorlog Oekraïne (cc Verhaar)	€ 11.000,-
Cordaid	€ 100,-	St. Int. Kinderhulp boottragedie	€ 10.000,-	Aardbeving Turkye (Rode Kruis)	€ 1.000,-
St. Wereld Kinderfonds	€ 100,-	Patmos Kinderdorp Congo	€ 1.000,-	St. De Waarden-speeltoestellen	€ 8.975,-
Save the Children	€ 800,-	St. Handreiking Inimile	€ 433,-		
Heavenly Yours Foundation	€ 1.000,-	Diakonaal Aandachtscentrum	€ 433,-		
				TOTAAL	€ 436.745,-

Stichting 't Groenland verstrekt hulp aan de armsten in de samenleving,
ongeacht tot welke religieuze groepering zij behoren.